

ശ്രീരമചന്ദ്രനുമറവലി.

തോരണയുദ്ധം പാത.

ചകുപ്പിനകാരം }
കുജിറിക്കുമാത്രം }

വില് അണ 10.

RAMA VARMA RESEARCH INSTITUTE.
TRICHUR, KOCHIN STATE.

1 Nov 1958

No. 1065

ML.29.

RVR
1/2067

അമ്മേയ്ക്കു-
പ്രിയ! അത്ഭുത,
നെയ്യുണ്ടല്ലോ,
ദി.

ശ്രീരാമവർഗ്ഗനാഥപി.

തോരണയുദ്ധം

പാ ന .

കൊച്ചി

മലയാളഭാഷാപരിഷ്കരണകമ്മിറ്റിയിൽനിന്ന്
വ്യാഖ്യാനത്തോടും അവതാരികയോടുംകൂടി
പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്.

(കോപ്പി 500)

എം.എം.എം.എം.

PRINTED AT

THE MANGALODAYAM POWER PRESS,
TRICHUR.

പകർപ്പവകാശം }
കമ്മിറ്റിക്കുമാത്രം }

വില അഞ്ചു 10.

അവതാരിക.

ഈഗ്രന്ഥം തൃപ്പൂണിത്തുറ ഈടുവയ്പുഗ്രന്ഥശാലയിലുള്ള പഴയ താളിയോലഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നു കണ്ടു കിട്ടിയതാണ്. മാതൃകാഗ്രന്ഥത്തിൽ പഴക്കംകൊണ്ട് അവിടവിടെ സംഭവിച്ചിട്ടുള്ള കേടുകൾ നിമിത്തം അക്ഷരങ്ങൾ പോയിരുന്നത് ഉപഹാരപോഹങ്ങളെക്കൊണ്ടു ശരിയാക്കുകയും എഴുത്തുകാരന്റെ പ്രമാണത്താൽ 'ഹസ്തദോഷജ'മായി വന്നുപോയിട്ടുള്ള 'ബിന്ദുസല്ലി പിവിസഗ്ഗവിചികാപസ്തിദോഷപദഭോദി' ദോഷങ്ങളെ തീർക്കുകയും മാത്രമേ ഇവിടെ ചെയ്തിട്ടുള്ളൂ.

‘തരുണീമണിസീതയെക്കണ്ടതും’

പരമാത്മമശേഷമറിഞ്ഞതും,

എന്നുവരെ എഴുതി ഗ്രന്ഥം അവസാനിപ്പിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. അവിടെ കഥ അവസാനിച്ചിട്ടില്ല; എന്നാൽ ഇനി കവിധർമ്മങ്ങൾ പ്രയാഗിച്ചു വളരെയൊന്നും വിസ്തരിപ്പാൻ വകയുമില്ല. എങ്കിലും ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ ഒരു മംഗളശബ്ദം പോലും പ്രയോഗിക്കാതെ ഒരു വാക്യാൽത്തിൽ വച്ചു തന്നെ ഗ്രന്ഥകർത്താവു വിരമിച്ചതാണെന്നു വിചാരിപ്പാനും ന്യായം മതിയാകുന്നില്ല. ഇപ്പോൾ കിട്ടിയിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥത്തിലെ കൈപ്പട നോക്കിയാൽ ഏതാണ്ട് ഒരുമ്പതു കൊല്ലത്തിലധികം പഴക്കം തോന്നുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ടു വേറെ ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ നിന്നു പകർത്തിയതാണ് ആഗ്രന്ഥമെ

നാം, ആ പഴയ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനഭാഗം കേട്ടവനു പോയിരിക്കാമെന്നും, ഫിചാരിപ്പാൻ സംഗതിയുണ്ട്. അതിനാൽ വേദം വല്ലാത്തതും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രതികൂലങ്ങളോ എന്നു വളരെ അന്വേഷിച്ചു നോക്കി. കേരളത്തും കണ്ടുകിട്ടിയില്ല. ഒടുവിൽ ഈ ഗ്രന്ഥം പണ്ഡിതവൃദ്ധനും, 'കവിസാമ്രാജ്യമനം' ആയ കൊടുങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ കാണിച്ചതിൽ അധിടത് ഇതു കണ്ടെന്ന് നമ്പ്യാരുടെ അനുഗാമിയും തദ്ദേശഗ്രന്ഥമായ കേരളാഭട്ടാരികളുടെ കൃതിയായിരിക്കാമെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുകയും, മുപ്പത്തിയെട്ടു വരികൾ കൂടി എഴുതിച്ചേർത്തു കഥാപുത്തി വരുത്തിത്തരികയും ചെയ്തു. ആഭാഗം പുസ്തകത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ അടയാളമിട്ട് അച്ചടിച്ചു ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കർത്താവ് ആരാണെന്ന് ഇതുവരെ യാതൊരാളും കിട്ടിയിട്ടില്ല. അതിനാൽ ഈ കൃതിയിൽ നിന്നു കിട്ടുന്ന ലക്ഷ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടുമാത്രം വല്ലതും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന തമമുള്ളു.

(൧) “ശുകനാരദദേവാദിഃസവിതൻ
‘ശുകമന്ദിരം’ തന്നിൽസ്സദാകാലം
സുഖമോട വസിച്ചരുളും ശിവൻ
സുകവിതപമെന്നിഷവരുത്തണം”

എന്നും,

“പാമണാരിപ്രണതപദൻ ജഗൽ-കാരണൻ ക
മലാക്ഷൻ കലിമരൻ ഭീഷണാസുരാമന്താ യദുകല-ഭൂ

ഷണൻ 'സുരവാഹിനി'നാമനും, ആരണോത്തമനാ
രും തുണക്കണം"

എന്നും ഉള്ള ഭാഗങ്ങളിൽ 'കിള്ളികുരിശ്ശിമം
ഗലം' ക്ഷേത്രത്തിലെ ശിവനെയും, അമ്പലപ്പുഴെ ശ്രീ
കൃഷ്ണനെയും ഇഷ്ടദേവതമാരാായിക്കല്പിച്ച മംഗളപ്രാർത്ഥ
ന ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇതു കഞ്ചൻനമ്പ്രാരുടെ കൃതികളി
ൽ സാമാന്യമായിക്കാണാറുള്ള രണ്ടു പ്രധാനമുദകളാ
ണ്.

(൨) ഫനമാന്റെ അശോകവനികാപ്രഭവശവും, ഉദ്യാ
നവണ്ണനയും, സന്ദേശകഥനവും മാറ്റം 'ആത്മരൂപുഡാ
മണിനാടകം ആരാമങ്കത്തിന്റെ ഒരു സാമാന്യപരി
ഭാഷയാണ്. അഴകിയ രാവണന്റെ പുറപ്പാടും ഒരുക്ക
ങ്ങളും കാഴ്ചയും സീതാനന്ദനയപ്രകാരങ്ങളുമെല്ലാം ആനാ
ടകത്തിൽത്തന്നെ പ്രസിദ്ധമായ 'അശോകവനികാ
കം'എന്ന അഞ്ചാമങ്കത്തിന്റെ ഒരു പകല്പ്തന്നെ. ഫ
നമാൻ സീതയെക്കണ്ടു വിശ്വാസത്തിനായി നാമാങ്കി
തമായ രാമാംഗുലീയം കൊടുത്തതിനു ശേഷം, രാമസ
ന്ദിച്ചുമായ ഒരുയാളവാരും കൂടി സീതയേടേ പറയുന്ന
തായി പ്രകൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നതും മൂഡാമണി
ശ്ലോകത്തിന്റെ ഒരു പരാവർത്തനമാണ്.

“മേനം നാമങ്ങൊരുമിച്ചയോധ്യയിൽ
മന്ദമാധീനനാരായിമേവുന്വേൾ
അന്നൊരുദിനമച്ഛനെശ്ശശ്രുഷി
ച്ചങ്ങനേ നിന്നുപോയി ഞാൻ രാത്രിയിൽ

എന്നതുകൊണ്ടു ജാനകീതന്നുടെ
മന്ദിരത്തിങ്കലനുവരവാനായ്
ഒന്നു വൈകീ നമുക്കതുകണ്ടപ്പോൾ
സുന്ദരാംഗി!നീകിഞ്ചനകോപിച്ച്
മല്ലികാമാലകൊണ്ടെന്റെ ബാഹുക്കൾ
നല്ലവണ്ണമറപ്പിച്ചു ബന്ധിച്ചു.
അന്നേരത്തിങ്കൽസ്സാക്ഷിയതായിട്ടു
മന്ദശോഭനം ദീപന്തന്നെയുള്ളു”

(പാന)

സൈപരം നിന്മന്ദിരേ ഞാനൊരുക്കറി പതിവി-
ല്ലാത്ത നേരത്തണഞ്ഞേൻ
ചോരൻ നീ ദണ്ഡുനെന്നായ് ഭവതി മധുരമായ്
ച്ചൊല്ലി മെല്ലെത്തടാനീം.
പാരം മങ്ങും വെളിച്ചത്തിളമധു വിതരം
മുല്ലമാല്യത്തിനാലെ
നേരേ കൈ കെട്ടുകെന്തുകൂപടമൊടു ദൃഢം
ഹന്ത!ബന്ധിച്ചു ചിത്തം.

(മൃഗംമണി-കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ)

ഇങ്ങനെയൊളവാകും, വാൽമീകീരമായണത്തി
ലും, അധ്വാനമരമായണത്തിലും കാണുന്നില്ല. എഴു-
ത്തച്ഛന്റെ രാമായണം കിളിപ്പാട്ടിൽ ശ്രീരാമൻ ഹ-
നമാന്റെ കയ്യിൽ അംഗുലീയം കൊടുത്തിട്ട് ‘പിന്നെ
യടയാളവാക്കുമരുതൊഴെ’ എന്നു കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡ
ത്തിലും, ഹനമാൻ സീതയേക്കണ്ടു സന്ദേശം പറയുന്ന

ഘട്ടത്തിൽ സേപതി തവ മനസി ഗുരുവിശ്വാസസിലു
യേ-സാദരം ചൊന്നാനടയാളവാക്യവും? എന്നു സന്ദർശന
കാണ്ഡത്തിലും കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും ആണ്ടടയാളവാക്യം
എന്താണെന്നു പറയുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു ചൂഡാമണി
കാരനായ ശേഖരിഭട്ടാരികവിയുടെ ബുദ്ധിവിശ്വാസത്തെ
നമ്മുടെ കവി പ്രകടിച്ചതാണ് ഇതെന്നു സ്పഷ്ടമാകുന്നു.

(൩) ഉദ്യോഗഭഞ്ജനത്തിൽ ഉദ്യോഗപാലനാഭം,
തോരണയുദ്ധത്തിൽ ശേഷിച്ച രാക്ഷസഭടനാഭം രാവ
ണസന്നിധിയിൽ ചെന്നു സങ്കടം പറയുന്നതിൽ അവ
രുടെ ഭയപരവശ്വാഭിവികാരങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഫ
ലിതപ്രയോഗങ്ങളും, ബീഭത്സമാസ്യപ്രകടനങ്ങളും പ്ര
താപലക്ഷ്യപരമായ രാവണന്റെ അന്തസ്സാരശൂന്യ
ങ്ങളായ അഹങ്കാരജല്പനങ്ങളും, ലങ്കാഭിമനാവസര
ത്തിൽ പട്ടണപരികളുടെ പരിഭ്രമപ്രകാരങ്ങളും, രാ
ക്ഷസസ്ത്രീകളുടെ ദീനപ്രരോദനങ്ങളും മറ്റും ചാക്രാർ
കൂത്തിൽ ചിരപരിചിതനായ കരാൾക്കല്ലാതെ സാധാര
ണക്കാർക്ക് ഇത്ര സാമന്യത്തോടും തന്മയതപസ്സോടും
കൂടി സാഹിത്യരംഗത്തിൽ കൊണ്ടുപരുവാൻ സാധിക്ക
മെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഇതിനൊക്കെ പ്രത്യേകം ഉദാ
ഹരണങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ച് ഈ ചെറിയ പ്രസ്താവനയെ
വ്യഥാസ്ഫുലമാക്കുന്നില്ല.

(൪.) മേൽപറഞ്ഞ സംഗതികൾക്കു പുറമെ രാമാ
യണചംബു മുതലായ മറ്റുഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നും പല
ഭാഗങ്ങളും പ്രകരണം അനുസരിച്ച് അവിടവിടെ ത

ജമച്ചെ യേത്തിട്ടും സന്ദർഭവെചിത്രം വരുത്തിട്ടു
ണ്ടു്. സമുദ്രലംഘനം, ചന്ദ്രോദയവണ്ണനം, ഉദ്യാനവ
ണ്ണനം മുതലായ ഘട്ടങ്ങൾ ഇതിനുദോഷമെന്നാകുന്നു.

എന്നാൽ ഇത്ര ദർപ്പഭംഗമായ പദാർത്ഥങ്ങളെ
ക്കുശേഖരിച്ചു പാകംചെയ്തു വിളമ്പിത്തന്നിട്ടുള്ളതാ
ണെങ്കിലും ആസ്വാദനാവസരത്തിൽ അതിനു തക്കവ
ണ്ണമുള്ള സ്വാദു് ഇതിനു തീരെ മതിയായിക്കാണുന്നില്ല.
കഷണം നന്നല്ലെങ്കിലും, ദോഷങ്ങളാൽ കൈപ്പണ്ണ
മുണ്ടെങ്കിൽ അവൻ പാകംചെയ്യുന്ന ഭക്ഷണപദാർത്ഥ
ങ്ങൾക്കു സ്വാദു പുറപ്പെടാതിരിക്കുന്നതല്ലാ. നമ്മുടെ
ഗ്രന്ഥകാരനുള്ള ദോഷം ഇതുപോലെ ഒന്നാണു്.
കൈപ്പണ്ണമുള്ള പാചകന്മാർക്കു് നോക്കേണ്ടതെന്ന വാ
സനയുള്ള കവികൾക്കു് ആസ്വാദ്യങ്ങളായ കാവ്യങ്ങ
ളുണ്ടാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. ഇതുകൊണ്ടുതന്നെ
യാണു് —

“ശക്തിനിപുണതാ ലോകശാസ്ത്രകാവ്യാദ്യവേക്ഷണം
കാവ്യജ്ഞശിക്ഷയാദ്യോസ ഇതിഃഫലമുസ്മദഭാവഃ!!” (ൽ
എന്നു സാഹിത്യശാസ്ത്രകാരന്മാർ സിദ്ധാന്തിച്ചിരിക്കുന്ന
തു്. ‘ലോകശാസ്ത്രകാവ്യാദ്യവേക്ഷണം’ കൊണ്ടുണ്ടാകേ
ണ്ടതായ ‘നിപുണത’ സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, അക്ലിഷ്ട
പദപദാർത്ഥജ്ഞാഫലമായി കവിതപഞ്ചീജരൂപമായ
‘ശക്തി’ (വാസന) എന്ന ബുദ്ധിവിശേഷം നമ്മുടെ
കവികൾക്കുവെന്നെന്നു ഈ പാത വായിച്ചാൽ തോന്നാ
തിരിക്കയില്ല. സന്ദർഭാചിതങ്ങളായ പദങ്ങൾക്കു് എ

വിടെ നോക്കിയാലും അത്രമാത്രം ക്ലിഷ്ടതയും ദാരിദ്ര്യവും കാണാവുന്നതാണ്. ചുരുക്കം പറയുന്നതായാൽ, ഇദ്ദേഹത്തിനു പഠിപ്പിന്നും പഠിച്ചയത്തിന്നും തക്കവണ്ണമുള്ള കവിതാവാസന പോരാ എന്നു സിദ്ധാന്തം.

അതിനാൽ മേലെഴുതിയ സംഗതികളെല്ലാം കൂടി ആലോചിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ മഹാകവി കഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ വംശജന്മാരിൽ കവിയശഃപ്രാപ്തിയായ ആരോകരാൾ ഉണ്ടാക്കിയതായിരിക്കാം ഇക്കൃതിയെന്ന് ഉച്ചരിക്കാവുന്നതാണ്.

ഗ്രന്ഥകർത്താവിനുവേണ്ടിൽ തന്നെ സാമാന്യമായും സമഷ്ടിയായും ഉള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥവിമർശനവും കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

കഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ കവിതാരീതി 'ഉജ്ജ്വലസ്വച്ഛ'വും 'ധാരാവാഹി'യും ആണെങ്കിൽ പ്രകൃതഗ്രന്ഥമായ പഠനയുടെ രീതി 'ദുർബ്ബല'വും 'ക്ലിഷ്ട'വുമാണ്. എങ്കിലും സാഹിത്യസാരനിഷ്ഠതന്മാരായ സഹൃദയന്മാർക്കുമാത്രം ലക്ഷ്യമിരിക്കുന്ന ഇത്തരം ദോഷങ്ങളൊന്നും തീരെ ഇല്ലാത്ത കൃതികൾ വളരെ ചുരുക്കമാകുകൊണ്ടും, ഗ്രന്ഥപരമായണതല്ലാത്തതായ സാധാരണ ജനങ്ങൾക്കു രസാവഹമായിത്തീരാവുന്ന പല ഭാഗങ്ങളും ഇക്കൃതിയിൽ ധാരാളമുള്ളതുകൊണ്ടും, ഇതിങ്ങനെ ജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിപ്പാൻ ഞങ്ങൾക്കു വളരെസ്സന്തോഷമുണ്ട്.

തോരണയുദ്ധം.

പാഠം.

ഫരിഃ ശ്രീ ഗണപതയേ നമഃ
അവിഷ്ണുമസ്തു.

- വാമണാനന്ദൻ ദേവൻ ഗണേശപരൻ
വാമണം ചെയ്തതുകേണം വിഷ്ണുങ്ങൾ. 1
- വാണീദേവിയുമെന്നുടേ നാവിന്മേൽ
വാണീടേണമതിന്നു വണങ്ങുന്നേൻ. 2
- ഗുണമേറു മൊമെന്റെ ഗുരുജനം
പ്രണതപ്രിയദാനപരായണൻ. 3
- ഫണിഭൂഷണൻ ദക്ഷിണാമൂർത്തിയും
തൂണ ചെയ്തതുകേണമെപ്പൊഴും. 4
- ശുകനാരദദേവാദിസേവിതൻ
'ശുകമന്ദിരം' തന്നിൽ സദാകാലം. 5
- സുഖമോടു വസിച്ചതുകൂടി ശിവൻ
സുകവിതപമെന്നിങ്ങു വരുത്തണം. 6
- വാമണാരി പ്രണതപദൻ ജഗൽ -
കാരണൻ കമലാക്ഷൻ കലിഹരൻ. 7
- ഭീഷണാസുര ഹന്താ യദുകുല -
ഭൂഷണൻ 'സുരവാഹിനീ'നാഥനും. 8

- ആരണോത്തമനാരം തുണക്കണം
 'തോരണയുദ്ധം പാഠ' ചമക്കുവാൻ. 9
- ഇക്കലികാലം തന്നിലുളവാകും
 നൂക്കൾക്കുണ്ടു ജനിക്കുന്ന പാപങ്ങൾ. 10
- കക്കയങ്ങു നശിക്കുവാനോക്കുന്വേദം-
 ക്കീകഥപോലെ മറൊന്നു മില്ലല്ലോ. 11
-
- എങ്കിലോ പണ്ടു മാരുതനന്ദനൻ
 വങ്കജോതവസ്ത്രനവാം ജാംബവാൻ. 12
- തകൽനിന്നു നിജാനന്ദനകഥ
 സങ്കോചിക്കാതെ ചെന്നതു കേൾക്കയാൽ 13
- ശാപമോക്ഷവും വന്നു, മനക്കാണ്ഡിൽ
 കേരവും ബലമായതും വർദ്ധിച്ചു. 14
- ഋഷിവർത്തനാം ജാംബവാനെക്കൂപ്പി
 ദക്ഷിണാംഭോധി ചാടിക്കടക്കുവാൻ. 15
- ദക്ഷനാകം ഹനുമാനൊരുവെട്ടു
 തൽക്ഷണമചിടുന്നു പുറപ്പെട്ടു. 16
- ഉന്നതമാം മഹേന്ദ്രശിഖരാഗ്രേ
 ചെന്നു വേഗം കരയേറി മാരുതി. 17
- മാരുതിയുടെ രൂപത്തെ വണ്ണിപ്പാൻ
 ആരും പോരാ ധരണീതലംതന്നിൽ. 18
- മേഘമാർഗ്ഗം കവിഞ്ഞു ഗമിക്കുന്ന
 ദേഹരോമങ്ങൾ ചെന്നു തറക്കയാൽ 19
- മേഘമെല്ലാം പിളർന്നിട്ടകാലത്തു
 മേഘപുഷ്പം പതിക്കുന്നു ഭൂമിയിൽ. 20

മേഘനാദത്തേക്കും ഗഭീരമാം	
സിംഹനാദത്തെ കേട്ടു ഭയപ്പെട്ടു.	21
സിംഹദന്തി മുഗമിവയോരാനേ	
മോഹിച്ചു. പതിക്കുന്നു പാരാതെ.	22
വജ്രകുക്ഷംഭംജകൾ കാണുമ്പോൾ	
വജ്രപാണിക്കു പോലും ഭയമുണ്ടാം.	28
പാരം നീണ്ടോരു പാലും ശിരോഭാഗേ	
പാരാതേ യിച്ചുകീടുന്നതു കണ്ടാൽ.	24
വാരിരാശിയെ ചൂടിക്കടക്കുവാൻ	
പ്രേരിച്ചിടുകയോ യെന്നു തോന്നിടും.	25
ക്രോധംകൊണ്ടു കലങ്ങിമറിഞ്ഞിടും	
ലോചനപ്രഭം രണ്ടു വഴിയായി.	26
വാരിരാശി കടന്നു ദശമുഖം	
ചാരുമന്ദിരം ചെന്നതു കാണുമ്പോൾ.	27
വാരിധിയിൽ ചിറ കെട്ടും രാജാവൻ	
നേരെയെന്നതു ചിന്തിച്ചു മുനമേ.	28
മാരുതിയതിനായൊരു സൂത്രത്തെ	
ചാരു നിമ്മിക്കയൊന്നു തോന്നിടും,	29
വീരൻ മാരുതപുത്രൻ മഹാബലൻ	
ലോരത്രുവൻ മഹമന്ത്ര ഗിഹിമുഖ് നി.	30
ധീരനാരോമണം ചെയ്തു കിന്നര-	
ചാരണാദി സകല സുമന്ദാരെ.	31
ചാരുശീലൻ വണങ്ങി വഴിപാലെ	
മാരുതനാകം താതനെയും കൂപ്പി.	32

ഭാനുവംശ മണി ദീപനാകന്ന	
ജാനകീ രമണന്റെ തിരുമേനി.	88
മാനസം തന്നിൽ ചേർത്തുടനേ പവ-	
മാനസുനു കുതിച്ചുങ്ങ ചാടിനാൻ.	84
വായുപുത്ര നറച്ചു കുതിച്ചുടൻ	
വായുവേഗേന ചാടിഗമിച്ചപ്പോൾ.	85
ക്ഷോണിയെല്ലാമിളകി യെന്നല്ലൊന്നു	
താണുപോയി മഹേന്ദ്രശിഖരവും.	86
മദ്ധ്യേ തന്റെ ചടപ്പ തീർത്തിടവാ-	
നത്രവന്നൊരു മൈനാകശൈലത്തെ	87
ഋദ്ധമാകും നിജോരസ്ഥലംകൊണ്ടു	
മദ്ധ്യേ സിന്ധൗ പതിപ്പിച്ചു തൽക്ഷണം	88
സന്ധികളും തകന്നു പണിപ്പെട്ടു	
സിന്ധുമധ്യത്തിൽ നിന്നെഴുന്നേറ്റവൻ.	89
ബന്ധുരമായൊരുണ്ണീടെ രൂപമായ്	
ഗന്ധവാഹസുതന്റെ മുഖിൽചെന്നു	40
ഗന്ധവാഹതന്മുഖ നതുന്നേരം	
ബന്ധുവെന്നോത്തു ചൊന്നൊമ്പടനാട്ട്.	41
“എങ്ങു നിന്നു വരുന്നു വേറൊന്നും	
എങ്ങു പോകുന്നതെന്നു മുറച്ചെഴു.”	42
“വന്ദ്യനാകും വരണന്റെ ഗീരുകൊ-	
ണ്ടിന്നു നിന്റെ ചടപ്പ തീർത്തിടവാൻ.	43
വന്നിടുമ്പോൾ ഭവാനുടെ മറുകൊ-	
ണ്ടൊന്നു തൊറിത്തിരിഞ്ഞു മറിഞ്ഞുത്താൻ	44

- വാരിരാശിയിൽ വീണ്ടു വശംകെട്ടു
മാരുതാത്മജ! ചൊന്നതു സത്യമേ.” 45
- “അല്ലേ മൈനാക! മൈനാടെ മറുക്കൊ-
ണ്ടല്ലലങ്ങു കിമവി ഭവിച്ചിതോ? 46
- ജാനകീപതി രൂപം നിനച്ചുഞാ-
നാനന്ദിച്ചിട്ടിതൊന്നു മറിഞ്ഞില്ല. 47
- നീരനും പുനരെന്നൊടുങ്ങാകൊല്ലാ
നീരായിശന്നു മങ്ങു മൊരുനാളും 48
- നീരായിശന്റെ സൽക്കാരമൊക്കയും
ഭൂരിമോദം പരിഗ്രഹിച്ചുനമ്മും 49
- അധപശ്രാന്തി നമുക്കില്ല ഞാനിപ്പോൾ
അത്ര സീതയേ കാണുവാൻ പോകുന്നു. 50
- എന്നാലങ്ങു സുഖേന ഗമിച്ചാലും”
എന്നുമൈനാകത്തോടു പറഞ്ഞുടൻ. 51
- നന്ദിച്ചുണ്ടു നടന്നു ഹന്തമാനും
അന്നേരത്തു സുരചചനം കൊണ്ടു. 52
- മായംകൂടാതെ കായം ഗ്രഹിപ്പാനായ്
മായയാണു നാഗ ജനനിയെ. 53
- മായകൊണ്ടു ജയിച്ചു മഹാബലൻ
വായുവേഗ മവിടന്നു പോകുമ്പോൾ 54
- മായാശാലിനി കായമാംസാഭിനി
മായാഗ്രാഹിണീ തോയാന്തചാരിണി 55
- സിംഹികാഭിധാരാക്ഷസി തന്നുടെ
ദേഹമായ പിടിച്ചു വലിച്ചുടൻ 56
- ക്ഷുത്തുധാരി ശമിപ്പതിനായിട്ട-

- ആക്ഷുവീരനെ ബിഭേക്ഷിച്ചു തൽക്ഷണം. 75
 ക്രുദ്ധനായൊരു മാരുതി ദേഹത്തെ
 വലിപ്പിച്ചു കുറഞ്ഞൊന്നതു നേരം 58
 ഗർഭമെന്നു നിനച്ചു നിശാചരി
 അർകാലോകനോൽസുക യായപ്പോൾ 59
 ഉഗ്രകോപനാം മാരുത നന്ദനൻ
 ഉഗ്രമാകുന്ന തന്റെ നഖംകൊണ്ടു 60
 ഗർഭമാത്ര പിളർന്നിട്ടവിടന്നു
 വ്യഗ്രഹീനം കുതിച്ചുങ്ങു ചാടിനാൻ 61
 രാമചന്ദ്രന്റെ ചാപ വിനിമുക്ത-
 ബാണംപോലെ തടവതു കൂടാതെ 62
 ലംഘിതാംബുധിയായൊരു മാരുതി
 ലങ്കാദിപികൽ ചെന്നു പതിച്ചിതു. 63
 ഉള്ളവസ്തുന്റെ നാശത്തെ സൂചിക്കും
 കൊള്ളിമീൻ വന്നു ചാടിയതുപോലെ. 64
 ലങ്കാവാസികൾക്കു തുടങ്ങിട്ടു
 സങ്കടം വന്നു കൂടിയെന്നു വേണ്ടു. 56
 വിക്രമിയാം ഹനുമാനീ മന്ദിരേ
 പുഷ്പരാജിയും സീതയെ മാറ്റിപ്പാൻ 66
 ഗുഹസഞ്ചാരം വേണ്ടിവരുമെന്നാൽ
 രൂഢശോഭ കലൻ തരനിങ്ങനെ. 67
 മൂഢനെപ്പോലെ നിന്നിടിൽ തന്നോടു
 ഗാഢകോപം ഭവിക്കുമെന്നോത്തിട്ട് 68
 അകന്നതോര മസ്തമിച്ചീടിനാ-

നൽകുടാനന്ദം വന്നു ഹനുമാനും, ബ്രഹ്മശക്രാദി ദേവകളെല്ലാം	69
നിന്മായമോരോ കർമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ടു. കർമ്മസാക്ഷികൾദീപരാമനെ	70
നന്മയോടു പ്രസാദിപ്പിച്ചിടുന്നു. സൂര്യസുന്ദരനും സുഗ്രീവനെ മുന്നും	71
സൂര്യവംശത്തിലകന്നാ രാമന്റെ കാൽസാധ്യേ നിരോധിച്ച രാമനെ	72
ഭൂതാനന്ദ മതുണ്ടാക്കി മാനസേ. ഭാര്യനാകുന്ന താനെന്നും ചെയ്യാഞ്ഞാൽ	73
ആയുസ്സാർത്ഥനെ നിന്ദിക്കുമെന്നോത്തു്. സീതാസ്നേഹം ചെയ്യാൻ പൂർവ്വപ്പെട്ട	74
മാതരിശ്ചതന്മനസ്സു രാത്രിയിൽ. നന്നായിട്ടൊരു ദീപികയോയെന്നു	75
തോന്നംവണ്ണം പ്രകാശിച്ചു ചന്ദ്രനും. ചന്ദ്രബിംബ മുദിച്ചതു കാൺകയാൽ	76
സാന്ദ്രമോദ മുയൺറാരു മാരുതി ശങ്കാഹീന മവിടുന്നു വേഗേന	77
ലങ്കാഗോപുരേ ചെന്നു കടന്നപ്പോൾ. ലങ്കാലക്ഷ്മി നിശാചരി പോലെ ഭ-	78
യങ്കരമായ രൂപത്തെ കൈക്കൊണ്ടു ലങ്കാഗോപുര വാതിലടയ്ക്കുവാ-	79
നമ്പോടഭിശി ചെന്നു യദൃച്ഛയാ. ഘോരരൂപനും മാരുതിയേക്കണ്ടു	80

- പാരം കോപേന ചൊന്നാളുവളേവം. 81
- “കാടകളിലങ്ങമിങ്ങമെല്ലാം
ചാടിയോടി ത്തിമത്തു നടക്കുന്ന 82
മൃഗ! മക്കടകീടാ! പുറത്തോട്ടു
പോട, കൂടാ കടപ്പതിനിപ്പരേ, 83
വേടി കൂടാതെ വന്നുകടന്നീടിൽ
താഡനംകൂട്ട്”മെന്നുരചെയ്തൻ 84
കാടിപ്പൊന്നവർ ചൂരക്കോലുകൊണ്ടു
താഡിപ്പാൻ പുനരോങ്ങിയ നേരത്തു. 85
ദാരുണമായ കർമ്മത്തെക്കണ്ടിട്ടു
മാരുതിയുമുരചെയ്തു കോപേന. 86
“കാടകം തന്നിൽ വാഴുന്നൊരെന്നുടെ
പാടവമെല്ലാമിന്നു നിനക്കു ഞാൻ 87
മൃഗേ! വേഗേന കാട്ടിത്തരുന്നണ്ടു
വാടി നീചേ! നിശ്ശാലി! പോരിന് 88
നിഷ്ഠൂരമായ മുഷി മടക്കിത്താൻ
പുഷ്പകോപേന കുത്തിത്തകത്തുടൻ. 89
ദുഷ്ടയാകുന്ന നിന്നുടെ ദേഹത്തെ
നവ്യമരക്കുവനിക്കുണത്തിൽത്തന്നെ.” 90
എന്നുരചെയ്തു മാരുതി വേഗേന
ചെന്നുവളെപ്പിടിച്ചു തെടുത്തെടെ. 91
കൈപരത്തി കുവിളുത്തടിച്ചപ്പോൾ
കൈതവമായ രൂപമകുന്നുപോയ് 92
ചേതോമോഹന മായോരു സ്രീയുടെ

- രൂപമായി പ്രകാശിച്ചു കണ്ടപ്പോൾ. 93
- മാരുതാത്മജൻ ഭക്തിവിവശനാൽ
ദൂരെനിന്നു വണങ്ങി സ്തുതിചെയ്തു. 94
- “കല്യാണാലയേ! ദേവി! ദയാനീധേ!
ഭൃഗുകാധമനായോരു ഞാനിപ്പോൾ 95
- വല്ലാതെയോരോ വാക്കുകൾ ചൊന്നതും
മല്ലലോചനേ! താഡനം ചെയ്തതും 96
- എല്ലാമങ്ങു സഫിച്ചുതളിടണം
നല്ലമാർഗ്ഗം വരുത്തിത്തരണമേ! 97
- എല്ലാദിക്കിലും രാക്ഷസരേക്കൊണ്ടു
നല്ലകർമ്മങ്ങളെല്ലാം വിരോധിച്ചു 98
- നല്ല നല്ല ജനങ്ങൾക്കുണ്ടെപ്പോഴും
അല്ലലേകുന്നു രാവണൻ തന്നുടെ. 99
- ഉല്ലാസംകൊണ്ടു പാത്താൽ സുരപുരി -
തുല്യയാകുന്ന ലങ്കാപുരിതന്നിൽ 100
- തോലികൂടാതെ ദേവി താനിങ്ങനെ
കല്പതയോടേ വാഴുന്നുണ്ടെന്നു ഞാൻ. 101
- തെല്ലുപോലു മറീഞ്ഞീലതുകൊണ്ടു
വല്ലാതെയെല്ലാം വന്നുവെന്നേ വേണ്ടു.”
- “അല്ലേഭൃഗുകുപുംഗവ! മാരുതേ!
ചൊല്ലാമെന്നുടെ വൃത്താന്തം കേട്ടാലും 102
- ധർമ്മഹീനമാമിപ്പരേ ദുഃഖിച്ചു
ബ്രഹ്മശാസനം കൊണ്ടു ഞാൻ വാഴുന്നു. 103
- കർമ്മമാക്കുന്നുമുണ്ടോ തടുക്കാവു

- നിമ്ലാത്മാവേ! വീര! മഹാബല! 107
- എന്നൊരിക്കലൊരു കപിപുംഗവൻ
വന്നുടനൊന്നു താഡനം ചെയ്യുന്നു? 109
- അന്നവിടനു പോയാലു മെന്നേവം
ബ്രഹ്മദേവനരുൾ ചെയ്തു കാമണം. 167
- ഇന്നുനീയെന്നെ താഡിച്ചതു കൊണ്ടു്
എന്നുമപ്രിയമില്ലാ സുഖമായി. 108
- ശക്തുല്യപരാക്രമനാകിലും
ശത്രുമന്ദിരം തന്നിൽ കടക്കുമ്പോൾ 109
- ഗോപുരത്തിങ്കൽ കൂടെയെന്നാകിലോ
ആപത്തുണ്ടായ്തരമെന്നറിഞ്ഞാലും. 110
- എന്നാലിന്നു മതിലു കടന്നു നീ
മന്ദമെന്നിയേ മന്ദിരേ ചെന്നാലും. 111
- സുന്ദരാംഗിയാം ജാനകീദേവിയെ
ഇന്നതന്നെ നീ കാണും ഗമിച്ചാലും.” 112
- എന്നരുൾചെയ്തു ദേവി പുറത്തോട്ടു
പോന്നനേരം ഹനുമാനും ദേവിയെ. 113
- വന്ദനംചെയ്തു വൃന്ദാരകജന-
വൃന്ദത്താലുമലംഘ്യമായിടുന്ന 114
- ലങ്കാമന്ദിരത്തിന്നുള്ളിലൊട്ടുമേ
ശങ്കിയാതേ കടന്നങ്ങു ചെന്നുടൻ 115
- ഉജ്ജ്വലമായ തന്നുടെ രൂപത്തെ
മാജ്ജാരാകാരം പോലേ ചെറുതാക്കി. 116
- ഉജ്ജ്വലിതശയനപ്ലവി സർവ്വത്ര
മാഗ്ഗണം ചെയ്തു മൈഥിലീദേവിയെ, 117

ശിപ്തിശാലകളോരും വിശാലയരും വാജിശാലയും വാ നീയശാലയും.	118
നാടകശാല, ഭോജനശാലകൾ, യന്ത്രശാലകൾ, ചന്ദ്രശാലകളും.	119
എന്നിവയോരോ ദിക്കിലങ്ങാക്കയും ചെന്നവാനീസുതയെത്തിരഞ്ഞുടൻ.	120
ലീലാശൈലങ്ങളെന്നല്ല നേകമു- ണ്ടാലസ്യമെന്യേ ചെന്നാലവിടെയും.	121
താപംകൂടാതേ വാഴമ്പൊളംഗജ- താപമാൻ രസിച്ചു രമിക്കുന്നു.	122
വാപി നല്ല തടാകമിവകളിൽ ലോപം കൂടാതെ ചെന്നു തിരഞ്ഞവൻ.	123
ഭൂവപത്തിയെ കാണാഞ്ഞു പിന്നെയും താപമാൻ തിരഞ്ഞു പലേടവും.	124
കുന്ദൻ, പിന്നെ നികുന്ദൻ, മന്ദാകുന്ദൻ കുന്ദകണ്ഠനും, ഡന്ദുള്ള ഡിന്ദനും.	125
വമ്പനാകമകമ്പൻ, ബലികളിൽ മുമ്പനാകമതികായൻ, വജ്രനും,	126
സേനാനന്ദൻ പ്രഹസ്തൻ മഹാബലൻ മാനശാലിയാ മിന്ദുജി,ത്തക്ഷനും,	127
എന്നിവചില രാത്രിഞ്ചരരുടെ മന്ദിരേ ചെന്നു നോക്കിയെന്നല്ലവൻ.	128
മന്ദമെന്നിയേ മാരുതനന്ദനൻ. അന്നുതന്നെ യെഴുന്നൂറു യോജന	129
വിസ്താരമുള്ള ലങ്കയിലൊക്കയും	

- സ്വസ്ഥനെപ്പോലെ സഞ്ചരിച്ചിടീനാൻ. 130
- എന്തിനേറാം പറയുന്ന തിങ്ങനെ?
- ചന്തമേരിനോരന്തഃപുരത്തിലും. 181
- അന്തരായം വരാതേ തിരഞ്ഞിട്ടും
- ദന്തിഗാമിനി ദേവിയെ കാണാഞ്ഞു് 182
- അന്തസ്താപം കലണ്ടനെത്രയും
- കാന്തമാകും ദശാസ്യ ഗൃഹത്തിന്റെ 183
- അന്തർഗത്തു ചെന്നു കടന്നപ്പോ-
- ളുന്തികേ കണ്ടാണകതരുണിയെ. 184
- പന്തൊക്കും മുലയാളാമവളുടെ
- കാന്തികണ്ടാലനംഗന്റെ പത്നിയും. 185
- ഹന്ത!നാണിക്കു മായവളെക്കണ്ടു
- ചിന്തചെയ്തു പവമാനനന്ദനൻ. 186
- പൂന്തൻ ചാണിയാം ജാനകി തന്നെയോ
- സന്തോഷിച്ചിഹ സൗധേ വസിക്കുന്നു? 187
- എന്തുസംഗതി സീതാ ദശാസ്യന്റെ
- അന്തികത്തികളെന്നോത്തു സൂക്ഷിച്ചു. 188
- കിന്തു വൈധവ്യലക്ഷണം കാൺകയാൽ
- സ്വാനതേ ജാനകിയല്ലെന്നാച്ചുടൻ. 189
- അന്തർമാദ മവിടുന്നു പോന്നടൻ
- ഗന്ധവാദതന്ത്രജനനാകലം. 140
- നല്ലനല്ലൊരു വൃക്കുരളെക്കൊണ്ടു്
- ഉല്ലസിച്ഛോരശോകചനികയിൽ. 141
- ചെന്നുവേഗം കടന്നപ്പോളുന്തികേ
- വന്നു വീണിതു നല്ല കസുമങ്ങൾ. 142

ഉദ്യാനമിതു ഭഞ്ജിക്കുമ്പോളെന്നെ	
ഉപേജിപ്പിക്കുമെന്നു നിനക്കയാൽ	143
ഉദ്യൽക്ലേശമിയന്നോരു വൃഷ്ടങ്ങൾ	
ഏല്പിതമാം തങ്ങളെ ദുഃഖത്തെ	144
സദ്യഘവ ധരിപ്പിപ്പതിനായി	
ഏല്പുഷ്ടമാം ദൂതനികരത്തെ	145
പ്രേരണം ചെയ്തു കൊണ്ടു കസുമങ്ങൾ	
മാരുതാത്മജൻതന്റെ പദാന്തികേ	146
വന്നു വീണു വണങ്ങുകയോ യെന്നു	
തോന്നുമായതു കാണുന്നവകുല്പാദം.	144
വൃഷ്ടകോടരം തന്നിലിരിക്കുന്ന	
പക്ഷിപുന്ദരങ്ങൾ മാരുതിയെക്കണ്ടു.	138
പാരംകൈയുതുമലം പൂണ്ടവർ പുന-	
രാരവഘോഷമെന്നോരു കൈതവാൽ.	149
വീര! മാരുതേ! കിംസുഖമോയെന്നു	
ചാരു ചോദിക്കയോ യെന്നുതോന്നിടും.	150
ഇങ്ങനെയുള്ളൊരുദ്യാനത്തികലെ	
ഭംഗിചാൽവാണനന്തരം വൈഷമ്യം.	151
തുംഗമായോരു വൃഷ്ടങ്ങളിലെല്ലാം	
അംഗാരപ്രഭ പോലെ തുടുത്തുടെ.	152
ഭംഗിചേന്നു വിളങ്ങുന്ന പുഷ്പങ്ങൾ	
അങ്ങുകണ്ടു മരിച്ചു നരിച്ചോരു.	153
ഭംഗഭംഗികളെന്നിച്ഛിടുകൂടി	
അങ്ങുമിങ്ങും പഠന്നു നടക്കുന്നു.	154
ഭംഗംകൂടാതെ മാധവീപഠനം ചെയ്യാൻ	

തുംഗമോദേന കേചന ഭംഗങ്ങൾ.	155
അംഗാരപ്രഭ ചേന്നോരു പൂക്കളിൽ	
തിങ്ങിയങ്ങു വിളങ്ങുന്നതു കണ്ടാൽ.	156
കത്താൻ ഭാവിച്ചോരഗിയുടെ മുമ്പിൽ	
പ്രത്യഭിതമാം ധൂമമെന്നു തോന്നും.	157
കോകിലങ്ങളുതിന്റെ ലലങ്ങളു	
ശോകമെന്നിയേ ദംശിച്ചു മോദിച്ചു.	158
കൂകുന്നുണ്ടതിമോഹനമായൊരു -	
ഭാഗത്തെത്രയും ചിത്രമുപവനം.	159
രാജഹംസങ്ങളുണ്ടങ്ങൊരു ദിശി.	
രാജമാനമായ് കാണുന്നൊരു ദിശി.	160
ഇക്കാണുന്നോരു വൃഷ്ടകി സലയം	
കക്കയങ്ങു ദുക്കലനരംപിന്നെ	161
മുത്തുരത്തങ്ങൾ, പുഷ്പങ്ങൾ കൊമ്പുകൾ	
പത്തരമാറാത്തുള്ളൊരു കാഞ്ചനം	162
വിദൂമങ്ങളീ വൃഷ്ടഫലമെന്നാൽ	
സപദമങ്ങളിവയെന്നു നിണ്ണയം.	163
എന്തുകാര്യമെന്നിരിക്കി ത്തരുക്കൾ ക -	
ണ്ടന്ധനായിട്ടുഴന്നു നിന്നാലിഹ?	164
ആശരേന്ദ്രപുരോപവനം തന്നിൽ	
ശിംശപാമുലേ വാഴുന്നു ജാനകി.	165
എന്നല്ലോ മുന്നം സമ്പാതിചൊന്നതു്	
എന്നാലേതൊരു ദിക്കിലാശ്ശിംശപാ.	166
എന്നുനോക്കി നടക്കുമ്പോൾ തന്നുടെ	
മുന്നിലാമ്മാറു കാണായി ശിംശപാ.	167

- ആയതു കണ്ടു വായു സുതൻ തന്റെ
 വായുംപൊത്തി വിനയത്തോടു കൂടി. 168
- ആയതാക്ഷിയാം സീതയെ കാണുവാനു
 ആയതിന്റെ സമീപദിശി ചെന്നു. 169
- പുഷ്പരാക്ഷിയാം സീതയുമനേരം
 പുഷ്പരിണിയിൽ പോയതുകാരണം. 170
- തൽക്ഷണം രഘുരാജപ്രിയയുടെ
 വീക്ഷണത്തിന്നവകാശം വന്നില്ലാ. 171
- സീതാദേവിയെ കാണാഞ്ഞു മാരുതി
 ചേതോബോധം വെടിഞ്ഞു മഹിതലേ 172
- വീണുകേണു പണിപ്പെട്ടെഴുന്നേറ്റു
 ക്ഷോണിതന്നിലിരുന്ന വിചാരിച്ചു. 173
- എന്തുസംഗതി സമ്പ്രതി ദേവിയെ
 ഹന്ത! കാണാഞ്ഞതിപ്രദേശത്തിങ്കൽ 174
- ദൃഷ്ടനാകുന്ന രാവണൻ തന്നുടെ
 ഇഷ്ടമൊട്ടു മനുസരിക്കാഞ്ഞവൻ. 175
- രുഷ്ടനായിട്ടു വെട്ടുന്നു ദേവിയെ
 കഷ്ടംവെട്ടിക്കൊല ചെയ്തയോ പിന്നെ 176
- രാമചന്ദ്രനെ ചിന്തിച്ചു ചിന്തിച്ചു
 ക്രമപീഡസഹിയാഞ്ഞു സാഹസാൽ 177
- എന്നലോചനാ ജാനകി താൻതന്നെ
 പ്രാണത്യാഗമതു തന്നെ ചെയ്തയോ. 178
- വല്ലതെങ്കിലു മിന്നു ഞാനണ്ണവം
 ഉല്ലംഘിച്ചതു ഹന്ത! വൃഥാതന്നെ. 179

- ദേവീവിശ്വാസത്തിന്നായിക്കൊണ്ടു
 ദേവൻ തന്നോരു രത്നാംഗുലിയത്തെ 180
 കൊണ്ടുവേണിയാം സീതയെ കാണാഞ്ഞു
 കൊണ്ടു ചെന്നു കൊടുക്കുന്ന നേരത്തു. 181
 എന്തെന്നങ്ങോട്ടുണർത്തിക്കു വേണ്ടുഞാൻ
 എന്തെന്നാകിലുമപ്പൊഴേ രാഘവൻ 182
 സന്താപംകൊണ്ടു തന്നുടെ ദേഹത്തെ
 ഛത്ത! ഛത്ത!! നശിപ്പിക്കും നിണ്ണയം. 183
 അന്നേരംതന്നെ സുഗ്രീവനാദിയാം
 വൃന്ദമൊക്കെയും ലക്ഷ്മണനാദിയാം. 184
 ഭ്രാതാക്കന്മാരും മാതാക്കന്മാരും മ-
 ണ്ഡാതകാഗ്നിയിൽ വീണു നശിച്ചുപോം. 185
 എന്നതിനെല്ലാമിന്നുഞാൻ ഛേദവായ്
 വന്നുവല്ലോ ശിവ! ശിവ!! ദൈവമേ. 186
 എന്നെപ്പോലെ മഹാപാപിയായിട്ടീ-
 മന്നിടത്തിലൊരുവനു മില്ലുമോ! 187
 എന്നാലെന്തുടെ ജീവിതമായതു-
 മിന്നുതന്നെ നശിപ്പിക്കുന്നുണ്ടു ഞാൻ 188
 എന്നു ചിന്തിച്ചു മാരുതി മേവുമ്പോൾ
 ഒന്നിളകി വലഭാഗമൊക്കെയും. 189
 ദക്ഷിണഭാഗമെല്ലാ മിളകുവാ-
 നിക്കുന്നത്തികളെന്തൊരുവകാശം. 190
 വക്ഷുളംകുറിയും സീതാദേവിയുടെ
 വീക്കുന്നമിന്നു സാധിക്കുമെന്നാലേ. 191
 രാക്ഷസാധമനാകുന്ന രാവണൻ

രൂക്ഷനാകിലും വൈദേഹിതന്നുടെ.	192
പാതിവ്രത്യപ്രഭാവംകൊണ്ടേതുമേ.	
ചെയ്തുകൂടാ മഹാവിരനാകിലും.	198
മാനശാലിയാം രാമനെച്ചിന്തിച്ചു	
താനേപ്രാണൻ കളകയതുമില്ല.	194
വാരിരാശികടന്നു ഞാനിപ്പരേ	
ഭൂരിയത്തത്തെച്ചെയ്തും വേഗേന.	196
ചാരുഗാന്ധിയാം സിതയെക്കണ്ടുടൻ	
പാരമിന്നു സഫലമാക്കുന്നുണ്ട്.	196
അത്രയല്ല; ഞാൻ ദിവിത്രിദിനം കൊണ്ടു	
മിത്രവംശതിലകനാം രാമന്റെ.	197
നേത്രഗോചരം പ്രാപിച്ചു വൈദേഹി-	
വാത്തയെല്ലാമുണർത്തിക്കും നേരത്തു്.	198
ചീത്ത സന്തോഷത്തോടെന്നെ മാറത്തു	
ചേർത്തു ഗാഢമായാലിംഗനം ചെയ്യും.	199
പാത്താലിപ്പോളിതിൽ പരമെന്നൊന്നു	
മുത്തിമാന്മാർക്കു സാധിപ്പാനുള്ളതു്?.	200
പാത്തലം തന്നിലെല്ലാടവും തന്റെ	
കീർത്തിചെന്നു പരന്നീടു മല്ലൊഴേ.	201
‘വാരിരാശി കടന്നു മിടക്കനാം	
മാരുതേ! തവ വിക്രമമോർക്കുമ്പോൾ.	202
ആരുമില്ലാ ഭവാനോടെരിരെന്നു	
കാരണാത്മാവു രാമനരുൾ ചെയ്യും.	208
എന്നാലിന്നി യൊരിക്കൽകൂടെച്ചെന്നു	

കഞ്ചനേർമിഴിയാളേ ത്തിരയണം.	204
എന്നൊച്ചിട്ടവിടെന്നെഴുന്നോറു	
നിന്ന നേരത്തു കണ്ടിതു സീതതയെ.	205
കൃഷ്ണപക്ഷത്തിലെച്ചന്ദ്രനെ പ്പോലെ	
കൃഷ്ണസമാനയനയാം ദേവീടെ.	206
ദേഹമിപ്പോളുനദിനമെത്രയും	
ഹാഹാ പാരം കൃശമായിക്കുന്നു	207
വല്ലഭനോടു വേർപെട്ടാൽ സ്രീകർക്ക-	
ണല്ലൽ തീർപ്പതിന്നാരാണമുണ്ടാമോ?	208
വിദ്യമാധരിയാകുന്ന സീതയെ	
നിദ്രപോലും വെടിഞ്ഞുപോയക്കാലം.	209
കഞ്ചരേന്ദ്രഗമനയാം സീതേടെ	
കഞ്ചപത്രവിലാസം കലനേരക	210
മഞ്ജുനേത്രയുഗളമതിൽനിന്ന്	
അഞ്ജസാ പതിച്ചീടുന്ന തോയമാം	211
മഞ്ഞുകൊണ്ടു മുഖാംബുജമെത്രയും	
മന്ദശോഭമൊയ്ക്കുന്നു വിധിവശാത.	212
അരാമില്ലാതെയുള്ള പുലിക്കൂട്ടം	
ചുറ്റും വന്നു നിറഞ്ഞാലതിനുദ്ധ്യേ.	213
ഉറവരെയും കാണാഞ്ഞു പേടിച്ചു	
ചൊറുഴലുന്ന മാൽപടയെപ്പോലെ.	214
രാക്ഷസീമദ്ധ്യേ വാഴുന്ന സീതയെ	
വീക്ഷണചെയ്തു മാരുതി തൽക്ഷണം.	215
പേർത്തുടുവിച്ചു രാക്ഷസനാശമ-	

ങ്ങോത്തുപിന്നെ പ്രമോദിക്കയും ചെയ്തു.	216
ദേവീസന്നിധൗ ചെല്ലാനവസരം	
കേവലമവലോകനവും ചെയ്തു.	217
ശിംശപാവുഷ്ഠത്തിന്മേൽ കരയേറി	
കീഴവീരൻ വസിച്ചു യഥാസുഖം.	218
അപ്പോളങ്ങു ദശമുഖനാകട്ടെ	
ചിൽപുരുഷനാം രാഘവൻ തന്നുടെ	219
ഉൽപലാക്ഷിയാം പത്നീടെ രൂപത്തെ	
ഉൾപ്പൂവീങ്കൽ നിനച്ചതു കാരണം.	220
ഉല്ലാസനാം മന്മഥൻ താനപ്പോ-	
ളിപ്പൊഴുണ്ടോരവസരമെന്നോത്തു	221
ഉൾക്കമലം വിളരാതൊരു വള-	
കുലമായുള്ള ബാണംപ്രയോഗിച്ചു.	222
മന്മഥാരുതൻ സുചിമനപോലെ	
ചെന്നു മാറിടം തന്നിൽ താങ്ങുന്നു.	223
ചന്ദനം പനിനീരിവയോരോന്ന-	
ങ്ങന്നു തീക്കനലെന്നതു പോലെയായ്.	224
ചന്ദ്രൻതന്നുടെ ചൂടു ചിന്തിച്ചാൽ	
ചണ്ഡഭാനുവിനേറും തണുപ്പുന്ന്,	225
ചന്ദ്രമാസമെടുത്തു പുറപ്പെട്ടാൽ	
ചന്ദ്രനോടെത്തു കൂടുന്നിതക്കാലം?	226
ദന്തിഗാമിനിയാകുന്ന സീതയെ	
ചിന്തചെയ്തിട്ടാക്കുവുമില്ലാട്ടം	227
കത്തിക്കാളുന്ന തീയിലങ്ങൊഴുത്തെ	
വിശ്ലീയാലതുപോലേ ഷണ്ഠപ്രതി.	208

- ചിത്തജാത്തി മുഴഞ്ഞാരുരാവണൻ
സ്വസ്ഥനല്ലാതെ തീർന്നുക്കുണകൊണ്ടു 229
- കോമവീഡ സഹിയാഞ്ഞു രാത്രിയിൽ
കോമമുമാം ശയനമുപേക്ഷിച്ചു. 230
- കാമിനീകലമെഴുലിയാം സീതയെ
കാണാനായിപ്പറപ്പെട്ടു രാവണൻ. 231
- അത്യാദരമാം രത്നങ്ങളെക്കൊണ്ടു
ചിത്തകൈതുക മേദാം വളർത്തുന്ന
പുത്തനായ കിരീടങ്ങളെക്കൊണ്ടു 232
- ഉത്തമാംഗമലംകരിച്ചിടിനാൻ. 233
- കണ്ണുഭുഷണംകൊണ്ടു വഴിപോലെ
പുണ്ണശോഭമതാക്കീ കവിറുത്തടം. 234
- നല്ലനല്ല തരിച്ചുകൾ കൊണ്ടു -
ങ്ങല്ലസിപ്പിച്ചു ബാഹുക്കളൊക്കയും. 235
- മോതിരങ്ങളെക്കൊണ്ടു വിരലുകൾ
ജാതശോഭകളാക്കി ദശാനനൻ. 236
- ഏറ്റുപത്തു മുഴമുള്ള നല്ലൊരു
പട്ടടിയോളം ഞാത്തിയുടുത്തുടൻ 237
- പുഷ്പശോഭമാം കാഞ്ചിയതിൻ മീതെ
കെട്ടിനന്നായുറപ്പിച്ചു രാവണൻ. 238
- കൂട്ട കൂട്ടിയ ചന്ദനം വക്കുസി
വാട്ടംകൂടാതെ തേച്ചു മുഴക്കുവേ. 239
- വട്ടമിങ്ങു കാഞ്ഞുപോയെന്നൊരു
കോട്ടമങ്ങു ഭവിക്കരുതെന്നോത്തു. 240
- പെട്ടകങ്ങൾ തുറക്കുമ്പോൾ കാന്തികൊ-

ണ്ടെടുദിക്കും ജപലിപ്പിക്കും മാലകൾ	241
തുഷ്ടിയോടു മെടുത്തതു മാറില-	
ങ്ങിട്ടു പാരം ഞെളിഞ്ഞു ദശാനനൻ.	242
ഫാലദേശത്തു നല്ല തിലകവും	
ലീലയോടു വിചിത്രമായ് നിർമ്മിച്ചു.	243
കാലംവൈകാതെ താംബൂലവും തിന്നു	
ചാലവേനല്ല കണ്ണാടിയും നോക്കി.	244
കന്ദപ്പനോടു തുല്യൻ ഞാനിന്നിപ്പോ-	
ളൊന്നുകൊണ്ടും കുറവില്ല പാർഷ്വപാദം.	245
ഇന്നുനമ്മുടെ രൂപത്തെക്കാണ്മാം	
ളൊന്നിളകിച്ചുമയം ജനകജാ.	246
എന്നാലെന്റെ മനോരമ മൊക്കയും	
ഇന്നതന്നെ വിരവോടു സാധിക്കും.	247
എന്നാലൊന്നു വിശേഷിച്ചു വേണമി-	
ന്നങ്ങു ചെല്ലുമ്പോൾ സീതക്കു നൽകുവാൻ.	248
‘നന്നായിട്ടുള്ള പട്ടുകൾ രത്നങ്ങൾ	
എന്നിവയെല്ലാം കൊണ്ടു നടന്നാലും’.	249
എന്നുരചെയ്തു ദാസന്മാരോടടുൻ	
കന്ദപ്പാത്തി മുഴുത്തോരു രാവണൻ.	250
മന്ദമങ്ങു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ സുര-	
സുന്ദരിമാരവരെല്ലാം പിന്നാലേ.	251
ആലവട്ടം പിടിച്ചിട്ടൊരു സുര-	
നാരി, മറ്റൊരു ദേവനിതംബിനി.	252
കാമപീഡിതനായ ദശാസ്യനെ	
ചാമരംകൊണ്ടു വീശുന്നു സാദരം.	253

ഏകപിന്നെപ്പനിനീരതുകൊണ്ടു സേകംചെയ്യുന്നു രാവണവക്ഷസി.	254
മാഗ്ഗമമ്പോടിക്കുന്നിതു ചിലർ മാജ്ജിമുടം തളിക്കുന്നിതു ചിലർ.	255
പാപിതന്നുടെ മുമ്പിൽ നടന്നിട്ടു ദീപമങ്ങു പിടിക്കുന്നിതു ചിലർ.	256
മരൊരുത്തി കടപിടിച്ചങ്ങനെ കുറുമെന്തിയേ മുമ്പിൽ നടക്കുന്നു.	257
അറാമില്ലാതമറുജ്ജോരല്ലാതും ചുറ്റുമങ്ങു നടന്നു പുകഴുന്നു.	258
മാനശാലിയാം രാവണനിങ്ങനെ യാനംചെയ്തിതു പാതിരനോത്തു.	259
മീനകേതന ബാണാതുരൻ ദേവ- മാനിനികളേ നിന്തി ബഹിർഭാഗേ.	260
ജാനകീദേവി മേവുനോരുദ്യോനേ താനേ തന്നെ നടന്നങ്ങു ചെന്നപ്പോൾ.	261
ജാനകിയുമതുകണ്ടു പേടിച്ചു മാനസാർത്തി മുഴുകയാലപ്പൊഴു.	262
ആനനമതു താഴ്ന്നു വിവശയാൽ മൗനമാലംബിച്ചങ്ങു മരുവിനാൾ.	263
മാമമാലു സഹിയാഞ്ഞു ദേവിയോ- ടോരോന്നങ്ങുചെയ്യുമിവൻ നൂനം.	264
ആയതൊക്കയും ചെന്നങ്ങുണർത്തിച്ചാൽ ആയതാക്കുന്നാം സ്വാമിക്കുതന്നേരം.	265
വായുപുത്രനാമെങ്കൽ തിരുവുള്ളം	

- ആയതുകൊണ്ടുതന്നെ ഭവിച്ചീടും 266
 എന്നു ചിന്തിച്ചു രാവണവാക്കുകൾ
 ഒന്നൊഴിയാതെ കേൾക്കുവാനായിട്ട്. 267
 സാരൻമാരുതപുത്രൻ മഹീഭമം -
 കോടരേ മറഞ്ഞങ്ങു വസിച്ചിതു. 268
 ദേവപ്രീതി കരമായൊരു യാഗം
 പാവനയാകും ത്രേതാഗ്നിപേദിടെ. 269
 അന്തികത്തിങ്കൽ ശപാപെന്തതുപാലെ
 ദന്തിഗാമിനിയാകുന്ന സീതേടെ. 270
 അന്തികത്തിങ്കൽ ചെന്നു ദശാനനൻ
 ചന്തമോടിരുണേവ മുരചെയ്തു:— 271
 “പന്തൊക്കും മൂലയാളേ! ജനകജേ!
 സന്തോഷിക്കേണ മെങ്കൽവീ സാഗ്രതം. 272
 പൂന്തേൻവാണി! ഞാനെത്രനാളായ്നിന്റെ
 പന്തൊക്കും മൂല ചേഞ്ഞൊന്നു പുൽകവാൻ. 273
 ചിന്തചെയ്തുവസിക്കുന്നേനിങ്ങിതി -
 നെന്തുവൈഷമ്യമെന്നു പറഞ്ഞാലും. 274
 എന്തെന്നാകിലു മെന്നോടരചെയ്തും -
 ലന്താമതിനില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും. 275
 ഹന്ത! നിന്നുടേ വൈമുഖ്യം കാൺകയാൽ
 സന്താപാഗ്നിയിൽ വീണുഴലുന്നു ഞാൻ. 276
 വെന്തുവെന്തു ഹൃദയമുരുകുന്നു.
 ബന്ധു കന്ധരി! ചൊന്നതു സത്യമേ. 277
 കന്തനാകുന്ന രാമനെച്ചിന്തിച്ചി -
 ട്തെന്തിനിങ്ങനേ ദുഃഖിച്ചു ദുഃഖിച്ചു. 278

- യൗവനകാലം പാഴിൽ കളയുന്നു?
ഭൃഗുശീലേ! ജനകതന്ത്രജ്ഞേ! നീ. 279
- ദിവ്യസുന്ദരിമാർക്കു മലഭൂതനാം
കൃപാശേഷനാമെന്നോടു ചേർന്നു നീ. 280
- ദിവ്യഭോഗങ്ങളെല്ലാം മനുഭവി-
ച്ചു യൗവനദിനങ്ങളെ വസിച്ചാലും. 281
- നാടുമെല്ലാം വെടിഞ്ഞുടനേ കൊടും-
കാടുകുറുപ്പു കാട്ടാളനെപ്പോലെ. 282
- ചാടിയോടി നടക്കുന്ന രാമനു
കൂടുമോയിവിടെക്കു വന്നിടുവാൻ? 283
- ദേവദാനവഭൂപാലന്മാരെല്ലാം
കേവലമൊരുമിച്ചിങ്ങു വന്നാലും 284
- രാവണാലയം തന്നിൽക്കൂടുകയാ-
നേവനെങ്കിലുമിന്നു പരാധീനം. 285
- വേടമാൻമിഴി! ജാനകി! മാനുഷ-
കീടനാകുന്ന രാമനെത്തു പിന്നെ. 286
- എന്നതുകൊണ്ടു രാമനുരാഗമെന്താ
ഇന്നു തന്നെ വെടിഞ്ഞാലും വൈദേഹി! 287
- കല്പകവല്ലി കാഞ്ഞിരചേർന്നിടൽ
സ്വപ്നം ശോഭിക്കയില്ലെന്നതുകൊണ്ടു 288
- ലോകസുന്ദരി! ജാനകി! നീയിപ്പോൾ
ലോകനാഥനാമെന്നോടൊരുമിച്ചു 289
- ശോകംതീർത്ത് വസിച്ചാലുമന്നേരം
ശോഭയുണ്ടാകുമേറ്റം നിനക്കെടോ! 290

ലക്ഷ്മീനായകൻമാനിച്ചവേൾക്കയാൽ	
ലക്ഷ്മീദേവിയെനെല്ലാജനങ്ങളും	291
വാഴ്ത്തുന്നില്ലയോ നിത്യം കമലയേ?	
പാത്മിവാത്മജേ! നീയുമതുപോലെ	292
വീരനാകുന്നൊരെന്നുടെ പക്ഷസി	
സൈപരമായി വിഹരിച്ചുനല്ലൊരു	293
ഭൂരികീർത്തിക്കിരിപ്പതിനായൊരു	
ചാരുപാത്രമതായ! ടിരികെടോ!	294
എത്ര സൗച്യമിതെന്നോടുകൂടിയാൽ	
വൃത്രവൈരിയും വന്നു വന്നുങ്ങിടും.	295
അത്രയല്ലാ, ശചീദേവിയാദിയാം	
വൃത്രവൈരിപുരസ്സീകളെല്ലാരും	296
ഒത്തു വന്നു നിൻ പാദശുശ്രൂഷണം	
നിത്യമാദരവോടവർ ചെന്തീടും.	297
മത്തകാശിനിമാരിലങ്ങൊരവു	
ഉത്തമയായ മണ്ഡാദിരിതാനും	298
ഉത്തമാംഗവും താഴ്ന്നി നിന്റെ ദാസി-	
കൃത്യമെല്ലാമനുഷ്ടിച്ചു പാത്തിടും	299
കുന്ദമന്ദാരവൃന്ദകുന്ദവിന്ദ-	
സുന്ദരമായ നന്ദനമാം വനേ	300
ചെന്നിരുന്ന തണുതണയുള്ളൊരു	
മന്ദവായുവുമേറു സുഖമായി	301
ഒന്നിച്ചങ്ങനെ തത്ര വിഹരിപ്പാൻ	
ഇന്നു കിഞ്ചൻ മോഹമുണ്ടോകിലോ	302

വിത്താധീശനുമിങ്ങു വശനല്ലൊ മത്തകാശിനി! മൂന്നും ഞാൻ ക്രുദ്ധിച്ചു വിത്താധീശന്റെ പത്തനേ ചെന്നപ്പോൾ	803
ബലരോഷനായവനുമായി യുദ്ധം ചെയ്തപ്പോളോടീയനാധിപൻ ഋഗ്വേദസൈനികത്തോടുത്തൊന്നപ്പരി- മധ്യേ ചെന്നു കടന്നോരുനേരത്തു്	804
കമ്പതുണ്ടു നിധികളവിടത്തിൽ കമ്പഹീനമായ് സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. കമ്പതിനേയും കുത്തിയെടുത്തുകൊ- ണ്ടമ്പിനോടിങ്ങു കൊണ്ടുപോന്നേനമം	805
വമ്പനാകുന്ന ഞാനിന്നതൊമ്പതും നിൻപ്രമോദമതൊന്നിനായിക്കൊണ്ടു ഇമ്പമോടു തരാമെന്നുരചെയ്തു തമ്പദാംബുജേ വച്ചിതുരാവണൻ.	806
ഇന്ദ്രൻ പണ്ടു കൊടുത്തയച്ചിടുള്ള ഇന്ദ്രവീചമണികളിതൊക്കയും ഇന്നുതന്നെ നിനക്കു തരുന്നുഞാ- നെന്നുരചെയ്തു നൽകീദശാനനൻ.	807
ഇന്നു നമ്മെക്കുറിച്ചു പ്രസാദിക്കിൽ ഇന്നിയൊന്നങ്ങു നൽകുവൻ ജാനകി! എന്നുരചെയ്തു സുന്ദരമായൊരു മന്ദാരമാല നൽകീദശാനനൻ	808
ജീതനായ വരണനാൽ ദത്തമാം	809

- ചേതോരമ്യമാംരത്നമിച്ഛയെല്ലാം
സീതേ! കണ്ടാലുമീവകുനീനുടെ 815
- ചേതോമാഹിയാ രാഘവൻ നൽകുമോ?
ഉന്നതസ്തനീ! ജാനകീ! ഞാൻ മുന്നം 816
- പന്നഗലോകേ ചെന്നു കടന്നപ്പോൾ
പന്നഗവന്മാരെല്ലാമൊന്നിച്ചു 817
- തങ്ങടേശിരോദ്രഷണമായോരു
മാണിക്യം കൂടെത്തന്നാരതും ശുക - 818
- വാണി! ഞാൻ നിനക്കായിട്ടു നൽകുന്നു.
വിദ്യമാധരി! വിദ്യമരതവും 819
- മത്തകാശിനി! മുത്തുമണികളും
പത്മലോചനേ! പത്മാഗങ്ങളും 820
- മരത്ഥം കൂടാതെ മേവും പലവിധം
പട്ടനല്ല വളകളും കാതില - 821
- ക്കൂട്ടംനല്ലൊരു കൈമോതിരങ്ങളും
കുട്ടമിങ്ങുമടിക്കാതെ നിനുടെ 822
- ഇഷ്ടമാകുന്നതൊക്കെയും നൽകുവൻ.
വീണവാണി! ജനകജേ! മന്ദമ - 823
- ബാണമോറു വലഞ്ഞൊരെന്നിക്കിപ്പോൾ
കാന്നിനേരം ക്ഷമിപ്പാനെടുത്തല്ലാ 824
- പ്രാണൻ പോകാൻ തുടങ്ങുന്നു വൈദേഹി!
ഏണലോചനേ! മാനിയാം ഞാനിതാ 825
- നാണം കൂടാതെ നിൻപദപങ്കജേ
വീണ താണു വണങ്ങുന്നു നിന്യെനെ 826

ത്രാണം ചെയ്യേണമെന്നിങ്ങനോക്കിട്ട് പണ്ടു കണ്ണമുറുത്തു ചിരം ശിതി-	827
കണ്ണനെത്തപം ചെയ്തു ഭഗവാനെ കണ്ടനേരം ഭഗവതിയെക്കൂടെ	828
കണ്ടുദേവനോടൊന്നിച്ചുതുനേരം നാരിമാരുടെ കാക്കൽ വണങ്ങിയാൽ	829
വീരതയ്ക്കു കാവുണ്ടെന്നോത്തുഞാൻ സർവ്വലോക ജനനിയെന്നാകിലും	830
ശർവ്വഭയ്യയെക്കൂടെ വണങ്ങീലോ. “എന്തു രാവണ്! നിന്നുടെ ചിന്തിതം	831
എന്തെന്നാകിലുമിന്നു പറഞ്ഞാലും” അന്തകാരി പുരാന്തകനിങ്ങനെ	832
സന്തോഷിച്ചരുൾ ചെയ്തോരു നേരത്തു യാചിച്ചാലല്ലേ ചോരാത്തയെന്നോത്തു	833
യാചിച്ചീലാവരങ്ങളെ ഞാനെന്നും ദേവൻതന്നെ വിചാരിച്ചു നമ്മുടെ	834
ഭാവമെല്ലാമറിഞ്ഞു വരം നൽകി അത്ര വിരനാം ഞാനിന്നു നിന്നുടെ	835
എത്രയും ബഹുമോഹനമായോരു നേത്രംകൊണ്ടെന്നെ നോക്കണമെന്നതു	836
മാത്രമൊന്നങ്ങിരക്കുന്നു ജാനകി!” ഏവമോരോന്നുരചെയ്തു രാവണൻ	837
ദേവീപാദേ നമസ്കരിച്ചീടിനാൻ. ഭംഗി ചേൻ ദശാനനദത്തമാം	838

തുംഗശോഭകലനോരു വസ്ത്രവിൽ അംഗനാമണിക്കാശയില്ലെന്നല്ല.	889
ഭംഗം ചെമ്പകവൃക്ഷമതുപാലെ, കാണം നേരത്തു പേടിയും നിന്ദയും	840
നാണവുംപൂണ്ടു നേത്രമടയ്ക്കുന്നു. അത്രയുമല്ല രാവണൻ കാക്കൽവ-	841
ന്നത്തലോടേ നമിച്ചോരു നേരത്തു അല്പം കോപിച്ചോരു പുല്ലെടുത്തുതൻ	842
മുൻഭാഗേവച്ചുരചെയ്ത മൈഥലി: - “അല്ലേ പുല്ല! ധരിക്കു നീ നമ്മുടെ	843
വല്ലഭന്റെ പരാക്രമമിപ്പൊഴേ. വില്ലാളിവിരണന്റെ വാൻ നിന്നെ	844
കൊല്ലുമെന്നല്ല നിന്റെ കലമെല്ലാം കൊന്നൊടുക്കുമതിനൊരു സംശയം	845
വന്നുപോകയുമില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും. സുന്ദരാംഗനാമെന്നുടെ കാന്തനോ-	846
ടൊന്നു കോപിച്ചു പല്ലംകടിച്ചു നീ ചെന്നാലൊന്നും ഫലിക്കയുമില്ലയെ -	847
ന്നിന്നു തന്നെ ധരിയ്ക്കു ജളപ്രഭോ! ജീവിതത്തിൽ കൊതിയുണ്ടെന്നാകിലെൻ	848
ജീവിതേശന്റെ പാദസരോരുധേ നാണം കൂടാതെ ചെന്നു ശരണമായ്	849
വീണുകൊൾക ഗമിക്കു ജളാശയ!” ഏവമുജ്ജ്വരധിക്കേവവാക്കുകൾ	850

കേവലം കേട്ടു കോപിച്ചെഴുന്നേറ്റു രാവണൻസതിമാരിൽപ്രധാനിയാം	851
ദേവിയെക്കൊല ചെയ്യുവാനായിട്ടു ചന്ദ്രമാസമെടുത്തൊന്നിച്ചുകിക്കൊ-	852
ണ്ടൊന്നു വെട്ടുവാൻ ഭാവിച്ചു ദേവിയെ. അയ്യോ! പാപം! ശിവ! ശിവ! യെന്നൊന്നു	852
ചെയ്യുവാൻ ദണ്ഡം കാമാതുരന്മാർക്ക്? തൽക്ഷണം തത്ര മണ്ഡാദരി ചെന്നു	854
രൂക്ഷകർമ്മത്തെ ചെയ്യാൻ തുടൻപോൾ വാണിപത്നം പിടിച്ചു വിരോധിച്ചു	855
നാണിച്ചുപോയി രാവണനന്നേരം. കാഷധീശവദനയെന്നാകിലും	856
ദോഷഹീനയാം മണ്ഡാദരിതന്നെ ഭാഷണംചെയ്തു രാവണൻ തന്നുടെ	857
രോഷമൊക്കയും തിത്തു ഗമിച്ചിതു. യോഷാരത്നമാം മണ്ഡാദരി പോയ	858
ശേഷമാഭ്യാഷണനാകുന്ന രാവണൻ ദോഷാചാരിണിമാരേ വിളിച്ചുടൻ	859
ഘോഷിച്ചിങ്ങനെ കല്പിക്കയും ചെയ്തു. “എന്തുചെയ്തിട്ടും നിങ്ങളിസ്സീതയെ-	860
സ്സന്ദോഷിപ്പിജ്ജവേണമതിനായി നാലുപായങ്ങൾകൊണ്ടും പരീക്ഷിപ്പിൻ	861
നാലുകൊണ്ടും വശത്തുകയില്ലെങ്കിൽ നാളികാക്ഷിയേ വെട്ടിക്കുറിവെച്ചു	862

- നാളെക്കാലത്തടുക്കുതന്നിലേ
 പ്രാതൽക്കായിട്ടു കൊണ്ടുവരേണ"മെ- 363
 നേവം കല്പിച്ചു രാവണനും പോയി.
 ശയ്യാമന്ദിരം തന്നിലകംപുക്കു 364
 ശയ്യാരോഹണം ചെയ്തു ശയിച്ചിതു.
 അന്നേരത്തിങ്കൽ സീതേടെസന്നിധൗ 365
 ചെന്നിതൊന്നിച്ചു പത്തുനൂറ്റായിരം
 രാക്ഷസീജനം വെച്ചേറെ വെച്ചേറെ 366
 രൂക്ഷവാക്കുകളോരോന്നുചെയ്തു:—
 “സോമരമ്യവരാനേ!നമ്മുടെ 267
 സ്വാമിയോടൊരുമിച്ചു സദാകാലം
 കാമമെല്ലാമനുഭവിച്ചുത്രയും 368
 ആമോദിച്ചാലു”മെന്നൊരു രാക്ഷസി.
 “കോമളാംഗി! ദശാനനൻതന്നുടെ 369
 പ്രേമമുണ്ടായാലെന്നോന്നുദുർല്ലഭം?
 സ്വാമിയോടൊരുമിച്ചു രമിക്കുനിൻ 370
 കാമിതങ്ങളെ നൽകീട്ടു”മെന്നേകം.
 “നാകനാഥനെക്കൂടെ ജയിച്ചൊരു 371
 ലോകവീരനാം രാവണൻതന്നുടെ
 വാക്കുകേൾക്കാതെ ധിക്കാരമായോരോ 372
 വാക്കു ചൊൽകിലധുനൈവനിന്നുടെ
 നാക്കുക്കുചതിന്നു തരിമ്പൊരു 373
 നീക്കമില്ലെ”ന്നൊരു നിശാചാരിണി.
 മറ്റൊരു രജനീചരിയന്നേരം 374

- ചൊറു കോപിച്ചുചെയ്തു ത്രക്കുമായ്
 “അഷ്ടദികപാലനാഥം വണങ്ങുന്ന 875
 വിഷുപാധീശനാകം ദശാസ്ത്രന്റെ
 ഇഷ്ടമായതു ചെയ്യാത്താലിപ്പൊഴേ 876
 വെട്ടുകൊള്ളമതിനില്ല സംശയം”.
- ഇത്ഥമേരോന്നു ചൊല്ലുന്ന രാക്ഷസീ- 877
 സാത്ത്ത്തോടരചെയ്തു ത്രിജടയം.
 “ഇപ്രകാരമിവളോടു നിങ്ങളി- 878
 നപ്രിയവചനങ്ങൾ കമിക്കാലാ.
 ശോകസാഗരമഗ്നമനസ്സോടും 879
- ആകലപ്പെട്ടാങ്ങിത്താനന്നേരം
 സ്വപ്നമാഹന്ത! കണ്ടേൻമഹാതുടതം 880
 അപ്രമേയനാം രാമനും തമ്പിയും
 ദേവരാജഗജോപരി വനിഹ 881
 പാവകനായ് സമപ്പിച്ചു ലങ്കയെ
 രാവണനെ കൊലചെയ്തവൻതന്റെ 882
 പാവനമായ ലങ്കാനഗരവും
- ഭക്തനായ വിഭീഷണനായ്ക്കൊണ്ടു 883
 മുക്തശങ്കം കൊടുത്തു ജിതശ്രമം
 പതിയേയും മടിയിൽ വെച്ചാദരാൽ 884
 യതംകൂടാതയോധ്യുരപുരം പുകാൻ
 ഭഗ്നശീഷ്ണനാം രാവണനഞ്ജസാ 885
 നഗ്നനായിട്ടു തൈലാഭിഷിക്തനായ്
 ഉത്തമാംഗേ നളദമോല്യം ധരി- 886

ചുത്തലോടേ സപുത്രസചിവനായ്	
ഗോമയമരം മഹാഹ്രദം തന്നില -	887
ങ്ങാമയപ്പെട്ടുഴലുന്നു മഗനായ്	
രാജ്യരക്ഷണം ചെയ്തു വിഭീഷണൻ	888
പുഷ്പനായിഥ വാഴുന്നതും കണ്ടു	
എന്നതുകൊണ്ടു നിങ്ങളെല്ലാവരും	889
മന്നവന്റെ മഹിഷിയാം സീതയെ	
ഉൾപ്രദമാദേന സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളുവിൻ	890
ക്ഷിപ്രമെല്ലാം കശലമിനി മേലിൽ"	
ഇപ്രകാരം ത്രിഭുവനമസ്സു കേ -	891
ട്ടപ്രിയത്തുതലിതി കലനം	
ശോകചിന്താവിവശരാമാശര -	892
സ്രീകൾ തത്ര കിടന്നുറങ്ങും വിധൗ	
രാക്ഷസികളുണർന്നാലചർ പിന്നെ	893
കാൽക്കുണം പോലും താമസിപ്പിടാതെ	
എന്നെയപ്പോൾ കൊല ചെയ്തുമെന്നോത്തു	894
കുന്നൽനേർമിഴി ജാനകി ഭൂമിയാം	
ശോകസംഗമേ വീണ്ടു മുഴുകയാൽ	895
അതുകലപ്പെട്ടുനോക്കു ദേവിക്കു	
ജീവിതേശവിരഹം സഫിയാഞ്ഞു	896
ജീവിതാഗ്രഹമില്ലെന്നതാകിലും	
ജീവിതേശപുരത്തിങ്കലേക്കായി	897
ദേവി താൻതന്നെ യാത്ര പുറപ്പെട്ടു.	
വൃക്ഷകോടരേ മേവുന്ന മരുതി	898

തൽക്ഷണമതു കണ്ടു വിചശനായ്	
ശിക്ഷ ചെന്നോരു രാമായണം കഥാ	399
ജ്ഞാപീരനാചെയ്തു സാദരം	
“സൂര്യവംശതിലകനാം രാഘവൻ	400
കാര്യമാനുഷൻ തന്നുടെ താതന്റെ	
അരുന്ധതയോരു ശാസനം കൈക്കൊണ്ടു	401
ഭാര്യയോടു മനുജനോടും കൂടി	
പുഷ്പകൗതുകം ഗോദാവരീതീരേ	402
ദുഷ്ടനാരെയും കൊന്നുകൊന്നങ്ങനെ	
എടുദിക്കിനു മീശൻ രാഘവൻ	403
തുഷ്ടനായി വസിക്കുന്ന കാലത്തു	
ദുഷ്ടനാകുന്ന രാവണൻ സീതയെ	404
കുട്ട കൊണ്ടുപോയദ്രിക്ഷിൽ ചെന്നിട്ടു	
ധൃഷ്ടനാകിലും രാമനതുനേരം	405
കഷ്ടം! കഷ്ടം!! ഭേതിയെക്കാണ്മാഞ്ഞു	
നഷ്ടചേഷ്ടനായ്ജോഹിച്ചു വീണുപോ-	406
യൊടു ചെന്നപ്പോൾ ബോധവുമുണ്ടായി	
ലക്ഷ്മണന്റെ കരകമലം പിടി-	407
ച്ചത്മാനം ചെയ്തു മന്ദം പുറപ്പെട്ടു.	
പക്ഷുളാക്ഷി ഭവരിയെയും തിര-	407
ഞ്ഞത്തലോടേ നടന്നു വന്നത്തോറും	
പമ്പാതീരത്തു സഞ്ചരിക്കുന്നേരം	409
പങ്കജക്ഷണേ! ചെന്നു വണങ്ങി ഞാൻ	
സുഗ്രീവനോടു സഖ്യവും ചെയ്തുട-	410

- നഗ്രനാകുന്ന ബാലിയേയും കൊന്നു.
 സുഗ്രീവനു കപികലരാജ്യമ- 411
 ഞ്ഞൊക്കെയും നൽകി രാമൻ ദയാനിധി.
 നീലക്കുർവേണി! ദേവി! ഭവതിയെ 412
 നീളെയങ്ങു തിരഞ്ഞു വന്നിടുവാൻ
 നീലാദികളും വാനരത്താനാരെ 413
 നാലുദിക്കിലും നൂറുനൂറായിരം
 വാനരേന്ദ്രനാം സുഗ്രീവൻ കല്പിച്ചു. 414
 ഞാനതിലേകനെന്നു ധരിച്ചാലും
 വായുപുത്രൻ ഹനുമാനെന്നെന്നാട 415
 നാമധേയമരികു ജനകജേ!
 ദിനരക്ഷാവരായണനാകുന്ന 416
 ഭാനുവംശതിലകനാം രാമന്റെ
 ശ്രീപാദത്താണു, ജാനകീ വി ധുമാ 417
 പ്രാണശ്വാഗത്തെ ചെത്തൊല്ല ചെത്തൊല്ല”
 ഏതു ദേവകൾ തന്നെ മറഞ്ഞെന്നെ 418
 സ്സന്തോഷിപ്പിച്ചാനേവം കഥിക്കയോ?
 എന്നിയേ തിതു രാക്ഷസമായയോ? 419
 എന്നു ശങ്കിച്ചുഴന്നു ജനകജാ
 “ശങ്ക വേണ്ടോ, മനുക്വഭീവനാം 420
 പങ്കജാക്ഷനാം രാമന്റെ ദൂതൻ ഞാൻ”
 “എങ്കിലിങ്ങു വരിക ഹനുമാനേ! 421
 ശങ്കിച്ചങ്ങു മറഞ്ഞിരിക്കേണ്ട നീ”
 എന്നതു കേട്ടു മാരുതി സന്നിധൗ 422

ചെന്നു മന്ദം പ്രദക്ഷിണവും വച്ചു കാക്കൽ വീണു നമിച്ചപ്പോൾ സീതയ്ക്കു ദുഃഖമൊക്കയും നീങ്ങിപ്പോയൊ.	423
“അല്ലേ മാരുത! നിയ്യരചെയ്തോരു വല്ലഭന്റെ കഥയാമമൃതിനെ പാനം ചെയ്തയാലെന്തെടെ മാനസേ ആനന്ദം ബഹു സഞ്ചാരം സഞ്ചാരം”	424
എന്നതുംചെയ്തു ജാനകി മേവുന്മാൾ അംഗുലീയവും നൽകി കവിവീരൻ. അംഗുലീയകം മേടിച്ചു കണ്ടപ്പോൾ -	425
ഉംഗനാമണിയൊക്കുമൊസ്സീതേടെ അംഗം തന്നിടുവായി രോമാഞ്ചം തുംഗമായിതനംഗന്റെ താപവും	426
എന്നു വാനയ്യോ ഞാനായ്പുത്രനോ - ടൊന്നിച്ചങ്ങു മരുവുന്നതെന്നോർത്തു വന്ന ശോകംകൊണ്ടൊന്നും കഥിക്കാതെ	427
മൗനമായിട്ടിരുന്നാൾ കുറഞ്ഞൊന്നു ഭീനഭാവം മറച്ചു കവിഃയദു ജാനകിയതൾ ചെയ്തിതു പിന്നെയും.	428
“അംഗുലീയകം കണ്ടനേരം രഘു - പുംഗവന്റെ പരിരംഭണം പോലെ ഇങ്ങു സന്തോഷമുണ്ടായി മാരുതേ!	429
മംഗലശീല! വീര! മഹാബല! ഇന്നിയതാനുമുണ്ടോ വിശേഷിച്ചു	430
	431
	432
	433
	434

മനവേന്ദ്രനരചെയ്തച്ചിട്ട് ഉണ്ടെന്നുകിൽ. കമിച്ചാലുമൊക്കയും	435
മിണ്ടാതെ നീയിരിക്കേണ്ട ശങ്കിച്ചു” എന്നു ദേവി കമിപ്പിലും മാരുതി	436
നന്നായ് ശങ്കിച്ച ശങ്കിച്ച ശങ്കിച്ച “മുനം നാമങ്ങാരുമിച്ചയോദ്ധ്യയിൽ	437
മന്മഥാധിനന്ദരായി മേവുന്മാരും അന്നൊരുദിന മഹനൈശ്ശിത്രം	438
ചുങ്ങുന്ന നിന്നു പോയി ഞാൻ രാത്രിയിൽ എന്നതുകൊണ്ടു ജാനകിതന്നുടെ	439
മന്ദിരത്തികലന്നു വരുവാനായ് കന്നു വൈകീ നമുക്കതുകൊണ്ടുപോരും	440
സുന്ദരാംഗി! നീ കിഞ്ചന കോവിലു രല്ലികാമലകൊണ്ടുന്റെ ബാഹുക്കൾ	440
നല്ലവണ്ണമുറപ്പിച്ചു ബന്ധിച്ചു അന്നേരത്തിങ്കൽ സാക്ഷിയതായിട്ടു	442
മന്ദശോഭമാം ദീപംതന്നെയുള്ളു. ഏവം ദേവനടയാളവാക്കുകൾ	443
ദേവിയോടുണർന്നിപ്പാനരുൾ ചെയ്തു.” മാരുതാത്മജൻ തന്റെ മുദുവായ	445
ഭാരതി കേട്ടരുൾചെയ്തു മൈഥിലി. “പണ്ടു നമ്മുടെ വല്ലഭൻ ശൈവമരം	446
കണ്ണഭാവമകന്നോരു കാമുകും രണ്ടായിട്ടു മുറിച്ചു ദിനത്തുനാൾ	447

ഉണ്ടായോരു സുഖമതു മിന്നിപ്പോ-	
ഉണ്ടായോരു സുഖമതു ചൊന്നിച്ചു	447
രണ്ടും കൂടി വിചാരിക്കും നേരത്തു	
വണ്ടത്തേതിൽ സഹസ്രം മടങ്ങിപ്പോരും	448
ഉണ്ടായി സുഖമെന്നേ പറയവു	
ഭൂരികുലപനക്രൂതിമിംഗില-	449
പൂരിതമായി പ്ലാമഗൊധമായ്	
തുംഗമാം തിരമാലകളെക്കൊണ്ടു	450
തിങ്ങിപ്പൊങ്ങി വരുന്ന സമുദ്രത്തെ	
എങ്ങനേ നീ കടന്നതുമിട്ടികിൽ	451
വന്നതും ബഹുവിസ്മയം വിസ്മയം"	
"എന്നാലായതു കേൾക്കെ"നണത്തിച്ചു	452
നന്ദിയോടേ കഥിച്ചു ഹന്തമാനം.	
"ദേവശാസനം കൈക്കൊണ്ടു കീശന്മാർ	453
ദേവിയെത്തിരഞ്ഞെടു പുറപ്പെട്ടു	
ദക്ഷിണദിക്കിലന്വേഷിച്ചുവന്നെ	454
ദക്ഷിണാംഭോധിതീരത്തു വന്നപ്പോരും	
സ്വാമി ചൊന്ന ദിവസം കഴികയാൽ	455
സ്വാമിചോക്കൽനിന്നോരും ഭയപ്പെട്ടു.	
കീശന്മാരുടൻ പ്രാണൻ കളയുവാ-	456
നാശ പ്രായോപവേശനം ചെയ്തിതു.	
പ്രാണനാശം വരാഞ്ഞിട്ടു ഞ്ഞെടെ	457
പാപനാശം വരുത്തുവാനായിട്ടു	
കൊമദമായ രാമായണം കഥാ	458

ധീമാനാകന്ന ജാംബവാൻ വണ്ണിച്ചു പത്രിനാഥനാം സമ്പാതി തൽക്ഷണം	459
തത്ര വന്നതു കേൾക്ക നിമിത്തമായ് പത്രമുണ്ടായിട്ടത്രയും മേല്പോട്ടു	460
ബലമോദം പറന്നു പോയപ്പോൾ ഇപ്രദേശത്തു ഓടിച്ചിരിയ്ക്കുന്ന	461
പുഥികന്യേ! ഭവതിയെ കണ്ടവൻ അത്തൽ പുണ്ടു വസിക്കുന്ന ഞങ്ങളോ	462
ടൊക്കു വന്നു പറഞ്ഞു നിൻ വൃത്താന്തം അപ്പോൾ ഞ്ഞെ സമുദ്രത്തെ ചാടിത്താൻ	463
തപൽപദാംബുജേ വന്നു വണങ്ങിനേൻ”	
ആത്മശ്ലാഘയെ ശ്ലങ്കിച്ചു മാതൃതി ആത്മചിക്രമമൊന്നും കഥിച്ചിലാ.	464
“ഇനി യെത്ര നാളത്രൈവ ഓടിച്ചു വസിക്കേണ്ട ഞാനെന്നുടെ മാതൃതേ!”	465
“അതുമങ്ങു ധരിച്ചാലും വൈദേഹി!	466
മതി വിഭ്രമമെല്ലാം തൃപ്തിച്ചാലും രണ്ടു നാലു ദിനത്തിനകം ദശ...	467
കണ്ണനെ കൊലചെയ്തു ഭവതിയെ * - - - - - - - - - - വന്ദിച്ചു.	468
സന്ദേഹം വെടിഞ്ഞുണ്ണ വാടിത്താൻ അക്കരെ ചെന്നു മൺവീരന്മാ...	469
രൊക്കയൊന്നിച്ചു കൂടി പൂർവ്വേട്ട അർക്കവംശമണിയാകും രാമന്റെ	470

- കാക്കൽ വീണ വണങ്ങിട്ടിവിടത്തെ
ഇക്കഥകളുണർത്തിക്കുന്നേരത്തു 471
- ഉൾക്കമലം തണുത്തു രഘുവരൻ
സംഖ്യ കൂടാതെ വന്നു നിറഞ്ഞോര 472
- സുഗ്രീവാദി കപികളോടൊന്നിച്ചു
വല്ല യത്നത്തെ ചെയ്തിട്ടും സാഗരം 473
- ഉല്ലംഘിച്ചിട വന്നു കടന്നടൻ
സ്വപ്നോക്തോട തുല്യമായിട്ടില്ലോ- 474
- ഉല്ലസിക്കുന്ന നല്ല പുരമിതു
എല്ലാം തച്ചു തകർത്തു കളഞ്ഞുടൻ 475
- ഭ്രൂകവരന്മാരെല്ലാമൊന്നിച്ചു
തെല്ലും സന്ദേഹം കൂടാതെ കോവിച്ചു 476
- ചെല്ലും രാക്ഷസരോടു പൊരുതുവാൻ.
എന്തിനേറെ പറ്റായുന്ന രാക്ഷസ- 477
- സംഘമെല്ലാ മിവിടന്നൊഴിച്ചുടൻ
അന്തകാലയം തന്നിലകംപുക 478
- സന്തോഷിച്ചു വസിക്ക മതുനേരം
വില്ലാളിവിരൻ രാമൻതിരുവടി 479
- വില്ലും കുത്തിക്കുഴിയെക്കുലച്ചുടൻ
കൂർത്തു മുത്ത ശരങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു 480
- ധൂത്തനായ ദശാസ്ത്രനേയും കൊണ്ടു
കീർത്തിയോടേ ഭവനിയേയും കൊണ്ടു 481
- പാർത്ഥിവോത്തമൻ പോകുമിവിടന്നു.”
“എന്നാലാതു ഗമിതൂ പവമാന- 482

- നന്ദന! നീ യിച്ച ഡാമണി കൂടെ
കൊണ്ടുപോയി കൊടുത്തിടണമിതു 483
കണ്ടാലെൻ പ്രിയനാനന്ദമുണ്ടാകും.”
- എന്നതു കേട്ട നേരം സമീപം - 484
നന്ദനൻ തൊഴുതായതും മേടിച്ചു
യാത്രയ്ക്കായിട്ടൊരുമ്പെട്ടു ദേവീടെ 485
കാക്കൽ വീണ നമിച്ചൊരു നേരത്തു
നിന്നനേരം ജനകജ്ഞ ചൊല്ലിനാൾ 486
“നന്ദന! ശുഭ വാക്യമിദം മമ
നികൽ വിശ്വാസവും ബഹുസ്സമവും 487
പങ്കജാക്ഷനാമെൻപതിയ്ക്കുണ്ടാവൻ
ഇന്നു ചൊല്ലാമടയാളവാക്യവും 488
ചെന്നു കണ്ണു പാഞ്ഞറിയിക്ക നീ
പണ്ടുചിത്രകൂടാചലം തന്നില - 489
ങ്ങിങ്ങലെന്ദ്ര വസിക്കുമ്പോളുകദാ
ആമിഷവണ്ഡമാതപേ വച്ചു ഞാൻ 490
പ്രേമമുൾക്കൊണ്ടു കാത്തിരിയ്ക്കും വിധൗ
ഉത്തമാംഗം മമ മടിയിൽ വച്ചു - 491
ങ്ങുത്തരകോസലേശ്വരൻങ്ങുമ്പോൾ
നാകനായകപുത്രൻ ജയന്തനും 492
കാകരൂപം ധരിച്ചു വന്നങ്ങു സാ
വണ്ഡമായുള്ള മാംസജാലങ്ങളെ 493
തുണ്ഡംകൊണ്ടവൻ കൊത്തി മുഹൂർത്തം
ക്ഷേപിപ്പാനെന്നു ചിന്തിച്ചു പാശാണ - 494

- പ്രക്ഷേപം ചെയ്തു ഞാനതു കൊണ്ടവൻ
 ഉഗ്രമായ നഖാഗ്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു 495
 വിഗ്രഹം തന്നിൽ കീറി കവിതനായ്
 പ്രാണനാഥനെന്നു നോക്കുമ്പോൾ 496
 ശോണിതം മമ മേനിയിൽ കാൺകയാൽ
 ഹസ്തപത്മത്തിലേകം തുണമെടു... 497
 തത്സ്രമത്രാ ജപിച്ചയച്ചിടിനാൻ
 തണ്ടുതപ്പിയാമെന്ദ്രിയം തൽക്കുണേ 498
 മണിയങ്ങു വലഞ്ഞു വശംകെട്ടു
 ദേവരാജഗിരീശവിധികളാ... 499
 ലേവരാലുമേ രക്ഷിയാഞ്ഞക്കുണം
 'പാഹി മാം രഘുനാഥ! കൃപാനിധേ! 500
 ദേവി മഹാമുഖേ'മവനിതി
 പാദപത്മം ശരണമായ് പ്രാപിച്ചു 501
 മോദനം ചെയ്തുകാരണം രാഘവൻ
 'സൗമ്യകം മമ നിഷ്ഠലമാകയി... 502
 ല്ലായതുകൊണ്ടു ലോചന മൊന്നുപോം'
 എന്നരുചെയ്തയച്ചു ജയന്തനെ 503
 മന്തവന്റെ കൃപാബലമീദൃശം."
 ഇത്ഥം കേട്ടു നമിച്ചു പവമാന... 504
 പുത്രൻ പോയാനാഞ്ഞൊണ്ടു തുനിഞ്ഞപ്പോൾ
 "അല്ലേ മാരുതേ! വേഗേന പോയാലും 505
 നല്ലവണ്ണം വരട്ടേ നിനക്കെല്ലാം."
 സീതാനുഗ്രഹമേവം ലഭിച്ചോരു 506

മാതരിശപതന്മുൻ മഹാബലൻ.	
ജാതാനന്ദം പുറപ്പെട്ട നേരത്തു	507
ചേതസ്സികലിവണ്ണ വിചാരിച്ചു.	
ഗുഡമായിട്ടു ഞാനിച്ഛ വന്നതും	508
ഗുഡമായി വരും നാളെകാലത്തു	
പ്രൗഢദൃഷ്ടം കലനോരു രാക്ഷസർ	509
ഗാഡമെന്നെ പ്പരിഹസിക്കുമെന്നാൽ	
നമ്മുടെ ബലമിന്നു കറഞ്ഞൊന്നു	510
ചെമ്മ കാട്ടിട്ടു വേണം ഗമിക്കുവാൻ	
എന്നൊച്ച ഹന്തമാനുപവനം	511
നന്നായ്തച്ചു തകർത്തു നശിപ്പിച്ചു	
ചെന്നടിച്ചുമൊടിച്ചും പഠിച്ചുട-	512
നൊന്നൊച്ച കടിച്ചു പലിച്ചിട്ടും	
പാദപഞ്ചളോരുപന്തിയൊക്കയും	513
ഭേദംകൂടാതെ നഷ്ടമാക്കിനാൻ.	
ലീലാശൈലങ്ങൾ കത്തിത്തകക്കയും	514
ബാലസാലങ്ങൾ വാൽകൊണ്ടടിക്കയും	
ഇപ്രകാരം കലശലുകൂട്ടിട്ടും	515
അപ്രദേശത്തുണന്നീലൊരുത്തനും	
ഉദ്യോനാവനം ചെയ്യുമവരെല്ലാം	516
ഉദ്യോനത്തിൽ കിടന്നങ്ങാങ്ങുവോരും	
ഉദ്യോഗത്തോടു ചെന്നിട്ടവരുടെ	517
മദ്ധ്യേ നിന്നിട്ടുചൊന്നുവരിനാൻ.	
സിംഹനാദത്തെക്കേട്ടു നിശാചര-	518

- വൃഹമല്ലൊമുണൻഴന്നേറുടൻ
 തൽക്ഷണം തന്നെ കൊന്നുനചരെയും 519
- ശേഷമുള്ളവർ യുദ്ധം ചെയ്യാനൊട്ടും
 ശേഷിയില്ലാതെ മണ്ടിത്തിരിച്ചിതു 520
- കാട്ടുന്നേരം തുടകൾ കിടകിടെ
 പേടികൊണ്ടു വിറച്ചു പണിപ്പെട്ടു 521
- രാക്ഷസേശുപുരോഭവി ചെന്നപ്പോൾ
 ത്രക്കുമായിട്ടുരചെയ്തു രാവണൻ. 522
- “എന്തെടോ ഭോഷന്മാരേ! വിറയ്ക്കുന്നു
 ഏതു ഭീതി ഭവിച്ചിതു നിങ്ങൾക്ക്?” 523
- “എന്തിനായതു ഞങ്ങൾ കഥിക്കുന്നു?
 ഹന്ത! ഹന്ത!! നശിച്ചുപോയല്ലോ.” 524
- “ആരു വന്നു നശിപ്പിച്ചു നമ്മുടെ
 സാരമായോരുപവന മിന്നിപ്പോൾ?” 525
- “ആരെന്നേതു മറിഞ്ഞീല ഞങ്ങളും
 പാരം ശക്തനവെന്നു പിണ്ണയം.” 526
- “ധീരന്റീരനാം ഞാനിഹ മേവുന്മാരും
 ആരിവിടക്കു വന്നു കടന്നതു? 527
- ധീരന്മാരായ ഭൂപന്മാരോ മറ്റു
 വീരന്മാരായ ദേവകൾ തന്നെയോ? 528
- ശൂന്യന്മാരായ സുരകളോ പുന-
 രാണെന്നുള്ളതു ചൊൽവിൻ ഭടന്മാരെ!” 529
- “ദേവകളുമസുരകളുമല്ലാ
 കേവലമൊരു ഭൂപലനമല്ലോ. 530

- ഇത്രുചോര മതായോരുവിഗ്രഹം
ഇത്രിലോകത്തിലെങ്ങുമു കണ്ടിലാ.” 531
- “എത്ര ചോരനെന്നാകിലും നിങ്ങളെ
തത്ര രക്ഷിപ്പാൻ കല്പിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ 532
- വൃത്രവൈരിയവൻതന്നെ കോപിച്ചു
തത്ര വന്നു കടന്നു കലമ്പിയാൽ 238
- വെക്കും ചെന്നു പൊരുതിടാതേ നിങ്ങൾ
കുക്കു മണ്ടിത്തിരിക്കയോ ചേന്ദ്രൻ? 534
- വെക്കും നിങ്ങൾ മറയത്തു പോയാലും
നില്ക്കരുതെന്റെ മുമ്പിലൊരുത്തരും 535
- നീക്കമില്ലതിനിപ്പൊഴേ പോയാലും
തുക്കുന്നുണ്ടു ഞാനല്ലെങ്കിൽനിങ്ങളെ.” 536
- “രാക്ഷസേശ്വര! വീരശിഖാമണേ!
തൃക്കുവാക്കുകളേവം കഥിക്കാലാ. 537
- ഞങ്ങളുടെ കുറവല്ലിതൊന്നുമേ
സംഗരത്തൂർ! പാഥി ദയാനിയേ! 538
- തുംഗരൂപനായവൻ തന്നോടു
സംഗരം ചെയ്യാൻ ഞങ്ങളൊരുമിച്ചു 539
- ചെന്നനേരമവനൊരു വൃഷ്ണത്തെ
മന്ദമെന്ത്യേ പരിച്ചിട്ടതുകൊണ്ടു 540
- രഷ്ട്രനായിട്ടവൻ തച്ചുകൊന്നിതു
ശിഷ്ടമുള്ളൊരു ഞങ്ങളെ കൂട്ടത്തെ 541
- കുഷ്ടം കഷ്ടമതുകണ്ടു പേടിച്ചു
ഞെട്ടി മണ്ടിത്തിരിച്ചിതു ഞങ്ങളും 512

- പ്രാണൻ മാത്രം നശിച്ചില ഞങ്ങളെ
 ത്രാണം ചെയ്യേണമൊരു ദയാനിയേ! 548
- ഘോടകം പോലെ ശീശ്രുഗതിയായി
 ചാടി നേരേ വരുമവനെനോത്തു 544
- വേടികൊണ്ടു തുടകളിതില്ലൊഴും
 കൂടെ യേരേ വിറയ്ക്കുന്നു കണ്ടാലും. 545
- പൊട്ടുന്നൊരെന്നതാകിലും ഞങ്ങളെ
 പുഷ്പതയോടു രക്ഷിക്കണം ഭവാൻ.” 546
- ഇത്ഥമുള്ള ഭടജനവാക്കുകൾ
 കക്ക കേട്ടു കുപിതനാം രാവണൻ 547
- ശങ്കാഹീനഹൃദയനായ്ത്തന്നുടെ
 കിങ്കരന്മാരോടിവണ്ണം കല്പിച്ചു. 548
- “സേരമായോരുപവനമിന്നിപ്പോൾ
 ധീരതയോടു തച്ചു തകർത്തു 549
- ആരെന്നാകിലും വിഷം വിരവോടു
 പാരാതേ ചെന്നുകൊണ്ടിങ്ങു വന്നാലും.” 550
- രാവണന്റെ നിയോഗത്തെക്കേട്ടപ്പോൾ
 ഭീഷണാകൃതി പുണ്ടോരു രാക്ഷസർ 551
- ആയിരമൊരുമിച്ചു പുറപ്പെട്ടു
 വായുപുത്രന്റെ നേരിട്ടു ചെന്നപ്പോൾ 552
- ആയതു കണ്ടു കോപിച്ചു മാരുതി
 കായമൊന്നു വലുതാക്കിപ്പിന്നെയും 553
- വാലുയത്തിപ്പിടിച്ചു വിപുലമാം
 സാലമൊന്നു ഹരിച്ചു മഹാബലൻ 554

ആയാസമേതും കൂടാതെ തച്ചു ത-	
ച്ചായവരെയും കൊന്നിതു വേഗേന.	554
ആയതിൽച്ചിലർ ഭീതികൊണ്ടോടിച്ചെ-	
ന്നായവസ്ഥ ധരിപ്പിച്ചു നേരത്തു	556
പഞ്ചസേനാവതികളെ കൂലിച്ചു	
ചഞ്ചലചീനൻ ധീരൻ ദശാനനൻ.	557
പഞ്ചസേനാ പതികൾ ദശാസ്യനോ-	
ടഞ്ചിതാനന്ദമേവ മുറചെയ്തു.	558
കേിഞ്ചനാപി ദശാനനഭൂപതേ!	
നെഞ്ചകത്തു വിഷാദം ഭവിക്കേണ്ടാ.	559
സഞ്ചിതക്രോധന്മാരായി ഞങ്ങളി-	
ന്നഞ്ചുപര മൊരുമിച്ചിവിടുന്നു	560
ചഞ്ചലം വിട്ടു പോരിനു ചെല്ലുന്മാർ	
അഞ്ചാതേ മണ്ടുമേവെന്നൊക്കിലും.	561
എന്നുറ ചെയ്തു ഭക്ത്യാ ദശാസ്യനെ	
വന്ദിച്ചായവരഞ്ചുപേരും കൂടി	562
മദ്യപാനവും ചെയ്തു മരിച്ചുട-	
നുദ്യോഗിച്ചുപറപ്പെട്ട നേരത്തു	563
ഒന്നുണ്ടല്ലൂനകം ഭടന്മാരും	
വന്നുകൂടീട്ടവരുടെ പിന്നാലെ.	564
എല്ലാരും കൂടിയാത്തു വിളിച്ചുണ്ടു	
ചെല്ലുന്നേരം ഹനുമാനതുകണ്ടു	565
നല്ല പുകുചിവ യിന്നിപ്പുറ്റത്തെ	
കൊല്ലുവാൻപകാരമതായ്തു നു	566

- എന്നു ചിന്തിച്ചു കോപിച്ചു ഖോരമാ-
 യൊന്നലരി മഹാവിരൻ മാരുതി. 567
- അന്നേരത്തിങ്കൽ പോരിനു കോപ്പിട്ടു
 വന്നു രാക്ഷസവൃന്ദമൊരുമിച്ചു. 568
- മാരുതിക്കുതന്നേരം മനതാരിൽ
 ഭൂരികൗതുകമെന്നേ പറയേണ്ടു. 569
- സാമേദം മറച്ചു ധന്വിക്കയും,
 രാമഭൂതൻ ഞാനെന്നു കഥിക്കയും, 570
- വൃഷ്ടമൊക്കെ പിടിച്ചു പരിക്കയും,
 തൽക്ഷണമവകൊണ്ടു പ്രഹരിച്ചു 571
- രാക്ഷസരെ വധിക്കയും, കോപിച്ചു
 രൂക്ഷമായിട്ടുലരി നടക്കയും, 572
- കഷ്ടവാക്കു ഞാൻ ചൊൽകയല്ലിങ്ങനെ
 ചോട്ടിലുള്ള ഭേജനമൊക്കയും 573
- കടകോപനാം മാരുതി തന്നുടെ
 അടി കൊണ്ടു മുടിഞ്ഞുപോയന്നേരം. 574
- നിജമായോരവജയം കാണുകയാൽ
 ഭൂജവീര്യമതേറെ വളന്നോരു 575
- യജമാനന്മാരെവരു മൊന്നിച്ചു
 വിജയേച്ഛക്കൂറായിപ്പൊട്ടു. 576
- അതുനേരത്തു മാരുതനന്ദന-
 നതികൗതുകത്തോടു ചാടിചെന്ന് 577
- കരു തല്ലുകൊണ്ടുവരേയുംകൂടി
 കരുമിച്ചു വധിച്ചതു കണ്ടപ്പോൾ 578

- രണ്ടു മൂന്നു നിശാചരന്മാർ വേഗം
മങ്ങിച്ചെന്നു ധരിപ്പിച്ചു വൃത്താന്തം 579
- സ്വാമിൻ! ചീര! ഭ്രാന്തൻ! ഞങ്ങളി-
ബ്രൂമിതന്നിലിവണ്ണമൊരുവനും 580
- യുദ്ധകൗശലം കണ്ടിലതോർക്കുമ്പോൾ
എത്ര ചിത്രമവനു പൊരുതുവാൻ. 581
- വില്ലു വേണ്ടു വിശിഖങ്ങളും വേണ്ടു-
നല്ല വാളും പരിചകളും വേണ്ടു 582
- ശൂലം വേണ്ടു ഗദകളും വേണ്ടു
തോലിയുമില്ലവന്നങ്ങൊരിക്കലും 583
- തോക്കു വേണ്ടു മഹാബലനാമവ-
നാക്കു തന്നെ വലുതായൊരായുധം. 584
- യുദ്ധം ചെയ്യാൻ തുനിഞ്ഞു ചെന്നീടുന്ന
മുഷ്ണരന്മാരാം രാത്രിഞ്ചാനാമൊ 585
- കർക്കശമായ കൈത്തലം കൊണ്ടവൻ
കുത്തിച്ചു പൊടിപൊടിച്ചീടിനാൻ. 586
- തീക്കനലതുപോലേ ചുവന്നോരു
ദൃഷ്ടിപാതങ്ങൾ കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു 587
- നഷ്ടജീവന്മാരായി ചിലർ ചില-
രട്ടമാസങ്ങൾ കേട്ടിട്ടു ചത്തുപോയ്. 588
- എന്തിനേറ്റാം പറയുന്നു ഞങ്ങളി-
രണ്ടുമുന്നാളു ശേഷിച്ചു യുദ്ധത്തിൽ. 589
- വഞ്ചസേനാപതികളിതൈവർക്കും
വഞ്ചതപം വന്നിതെന്നുമാറിത്താലും.” 590

- “ഏതു ദിക്കീന്നു വന്നാനവനെന്നും,
 എന്തുകാരിയ മിദിക്കിലെന്നതും, 591
 ആരവനെന്നുംചൊൽവിൻ ഭടന്മാരേ!
 പോരും പോരമവനെസ്തുതിച്ചത്.” 592
 “ആരെ നുള്ളതു ഞങ്ങളറിഞ്ഞീലാ
 വീരനായവനെന്നതു നിണ്ണയം. 593
 ‘രാജദൂതൻ ഞാനെ’ന്നുവെൻ തന്നെ
 സാമോദമുണ്ടാച്ചു കഥിക്കുന്നു. 594
 കാലദണ്ഡത്തെപ്പോലേ കരോരമാം
 വാലും പൂഷു പ്രകാശിച്ചു കാണുന്നു. 595
 കക്കക്കൊണ്ടും വിചാരിച്ചപ്പോഴൊരാൾ
 മക്കടമവനെനൊന്നു തോന്നുന്നു.” 596
 “മോ മോ മോ ഞാനറിഞ്ഞു ചരമാതും
 ബാഹു പീട്ടുമിയന്ന ഖരനുടെ 597
 പ്രാണഹാസി വരുത്തിയ രാമന്റെ
 ദൂതൻ തന്നെയിവെന്നു നിണ്ണയം.” 598
 എന്നാലാമേ നിയോഗിക്കുവേണ്ടു ഞാ-
 നിന്നവനെ പിടിച്ചു ബന്ധിക്കുവാൻ. 599
 എന്നീവണ്ണം വിചാരിച്ചു രാജസ-
 വ്വന്ദനായകനങ്ങിനെ മേവുമ്പോൾ 600
 മുനിൽവന്നിച്ചു നില്ക്കും ഭടജനം
 പിന്നെയുമൊചെയ്തു “ദേശാനന! 601
 പീവരകാരനാകുമവനിന്നു
 കേവലമൊരു വാനരത്താനല്ല 602

- കാലൻ തന്റെ കരോമാം ദണ്ണിനെ
ചാലവേ മറയ്ക്കാത്തീലിരാക്ഷസർ 608
- കാണുന്നേരം ഭയപ്പെട്ടു മോഹിച്ചു
ക്ഷോണിയിൽ പതിച്ചീടുമെന്നോത്തിട്ടു 604
- വാലെന്നുള്ളൊരു വ്യാജേന ജീവിതം
ജാലഭീതികരമായ ദണ്ഡിനെ 605
- പുഷ്പഭാഗേ മറച്ചു കാലൻതന്നെ
ധൂഷിതയോടു വന്നെന്നു തോന്നുന്നു. 606
- എന്നതുകൊണ്ടവനോടു നേരിട്ടു
നിന്നു സംഗമം ചെയ്യാനിനിമ 607
- ആരും പോരെന്നു തോന്നുന്നു ഞങ്ങൾക്കു
വീര! ധീര! ദശാനനഭൂപതേ!. 608
- പത്തുനൂറു നൂറായിരം രാക്ഷസം
ഓത്തു ചെന്നപ്പോളായവനേകനായ് 609
- ആയുധമേതും കൂടാതെ തച്ചതം
മുറയതൊക്കയും കൊന്നിട്ടു മായികൻ.” 610
- “ഏകൻ ഞാനിന്നത്തന്തക്കരങ്ങിനെ
വേഗം ബന്ധിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങു വന്നിടാം.” 611
- അത്ര ധിക്കാരംവേണ്ടാ തനിക്കെടോ!
ഏത്രയും ബലവാന്തന്നുപിതൻ.” 612
- “ഏത്രയും ബലവാനെങ്കിലുമെന്തും
നേത്രഗോചരമായവൻ പ്രാപിക്കിൽ 618
- ചീത്തകോവേന ചെന്നു പിടിച്ചുടൻ
ചാത്തലത്തിൽ മലർത്തിയിട്ടും കൊണ്ടു 614

- മുത്തി കുത്തിത്തകുന്തു ഞാൻ ബന്ധിച്ചി-
ട്ടാത്തു ലോഷിച്ചു കൊണ്ടുപോന്നപ്പൊഴേ 615
- വാച്ച കോപം ശമിപ്പാൻ ദശാസ്യൻ
കാഴ്ചയായിട്ടു വയ്ക്കുന്നതുണ്ടു ഞാൻ.” 616
- “മാനശാലിയാം താനിന്നു ഭൂപനു
വാനരത്തെയോ കാഴ്ചയാൽ വയ്ക്കേണ്ടു.” 617
- “വാനരമെന്നു വച്ചു തനിക്കിപ്പോൾ
മാനസത്തിലൊരുനീള വേണ്ടേടോ 618
- വാനരമവനേകൻ പലരെയും
താനേ കൊന്നു താനായതും കേട്ടില്ലേ? 619
- എന്നതുകൊണ്ടിവനെ പിടിച്ചുണ്ടു
കൊണ്ടു ചെന്നാൽ പ്രസാദിച്ചു രാവണൻ 620
- ഒന്നു സംശയം വേണ്ടോ നമുക്കെല്ലാം
വാഴ്ത്തരുള്ളതു നൽകീടും നിണ്ണയം 621
- രാജ്യംതന്നിൽ കൊതിയുള്ളവരെല്ലാം
രാജ്യവും നൽകമീഷലില്ലതുമേ 622
- എന്നു തന്നെയല്ലിന്നിതു ചെയ്യാഞ്ഞാൽ
വന്നു കൂട്ടമവമാനവും നോക്കൂ. 623
- പണ്ടോരച്ചെമ്പു തന്നിലെച്ചോരതു
രണ്ടു നേരവും നല്ല സുഖമായി 624
- വേണ്ടു നേരമതെപ്പോളെന്നാകിലും
വേണ്ടുവോളം നിറച്ചു ഭുജിക്കുന്ന 625
- നമ്മളേക്കൊണ്ടൊരു കഥയില്ലെന്നു
വന്നുകൂട്ടമതുവരുത്തിടൊല്ല.” 626

“എന്നാലാതു ഗമിക്കെ”ന്നുചെയ്തു നന്ദി പൂണ്ടുപർ മദ്യപാനം ചെയ്തു.	627
യുദ്ധസന്നാഹം കൂട്ടിക്കൊണ്ടുനേരം ഉദ്ധതന്മാരായ് ചാടിപ്പൊങ്ങു	628
ഭൂമിയെല്ലാമിളകിയതുനേരം തുമ ചേൻ പൊടിയും പരക്കുന്നു.	629
സാന്ദ്രമായ പൊടിപടലമെല്ലാ- മിന്ദ്രലോകത്തെ നോക്കിപ്പൊങ്ങു	630
ജ്വലവിരണടിച്ചുകൊന്ന വീര- നക്ഷനിങ്ങു വരമെന്നതു മുമ്പം	631
സ്വർഗ്ഗസ്ത്രീകളെ ബോധിപ്പിച്ചാനായി നിശ്ചിതകയോടെന്നു തോന്നിട്ടും	632
അതുനേരത്തെ ലോഷങ്ങളോക്കുപോൾ അതിവിസ്മയമെന്നേ പറഞ്ഞുട്ടു.	633
പലജാതിയാമായുധം കൈക്കൊണ്ടു പലദിക്കീനും വന്നിട്ടമഞ്ജന-	634
മലകളുതുപോലെ നിശാചര- ബലമൊക്കയുമൊത്തു ഗമിക്കുമ്പോൾ	635
ഉലകീരേഴുമൊന്നിച്ചിളകമാ- റലറുന്നു ചിലരതുനേരത്തു	636
ചിലർ വാളും പരിചയമായിട്ടു ചിലദിക്കിൽ പിടിച്ചു കളിക്കുന്നു	637
ചിലർ പിന്നെ “ജന്മിക്കുഞ്ഞാ”ന്നെന്നേപം പലരോടു മുറച്ചു പറയുന്നു	638

കുലയാനത്തലവന്മാരുടെതിൽ	
ചിലഭാഗത്തു നിന്നു ശബ്ദിക്കുന്നു.	689
വലിയോരു പെരുമ്പറയും മറ്റും	
പല വാദ്യവും കൊട്ടിത്തകടന്നു:	640
തേരുരുളിന്റെ ശബ്ദമത്രയും	
ഘോരഘോരമായ ദികിലങ്ങനെ	641
വീരവാദം പറഞ്ഞുകൊണ്ടു ചില	
വീരന്മാരവരോടിയടക്കുന്നു.	642
വെള്ളത്തിൽ തീർമാലകളുപ്പോലെ	
തള്ളിത്തള്ളി വരുന്നു കുതിരകൾ.	643
ഇടിപോലെ നടുങ്ങുമാറങ്ങനെ	
ചെറുത്താണൊലി ശബ്ദവും കേൾക്കുന്നു.	644
ഇങ്ങനെയുള്ള സേനയുടെ പിന്നിൽ	
തുംഗമായോരു തേരിൽ കരയേറി	645
തുംഗവിദ്യുനാമക്കുകുമാരനും	
എങ്ങും താമസം കൂടാതെ ചേഗേന	646
മാരുതി മേവുമുദ്യാനേ ചെന്നടൻ	
പോരതി ഘോരമാതിത്തുടന്നിതു.	647
പോരിനാരെയും കാണാഞ്ഞു വിന്നനാം	
മാരുതിയതുന്നേരം തെരുതെരെ	648
പാരിഭേഴും നടുങ്ങുമാറങ്ങനെ	
വീരനഞ്ചെട്ടു സിംഹനാദം ചെയ്തു	649
പാരം കോപിച്ചടുത്തു ചെന്നെത്രയും	
ഘോരമായോരു പോരു തുടങ്ങിനാൻ.	650

- തങ്ങളിലവർ ചെന്തോരു സംഗരം
ഇങ്ങനെയെന്നു ചൊൽവാൻ പണി പണി. 651
- പണ്ടിതുപോലെയെങ്ങുമൊരേടത്തും
കണ്ടിട്ടില്ലെന്നു മാത്രം കഥിച്ചിടാം. 652
- തേങ്ങടമതിൽ ചൂടിവിണേററവും
കൂർത്തുതൂർത്തു വളഞ്ഞ നവങ്ങളാൽ 653
- കീർത്തിമാനാകുമക്ഷകമാരന്റെ
മുത്തിയെല്ലാം പിളർന്നിതു മാരുതി. 654
- വീരനാകുന്നൊരക്ഷകമാരന്റെ
തേരു തച്ചു തകർത്തപ്പോൾ കോപിച്ചു 655
- നേരെ പന്നോരു സൂതനെ മേല്പോട്ട-
ങ്ങാരാധിച്ചിതു ദേവപ്രിയായ്മമായ്. 656
- ഉൽക്കടമായിട്ടൊന്നലറിപ്പിന്നെ
മക്കടവരനക്ഷകമാരന്റെ 657
- കൈക്കലുള്ളോരു ചാവത്തെ തന്നുടെ
കൈക്കലാക്കി മുറിച്ചുവെറിഞ്ഞുടൻ 658
- കൈത്തലമതു കൊണ്ടുങ്ങവരുടെ
കൈയുൾത്തടത്തിൽ കടന്നുങ്ങടിച്ചിട്ടി 659
- യുദ്ധം ചെയ്തു മിഴിച്ചുങ്ങു നിന്നിടം
മദ്ധ്യേ സൂതനും തേരും നശിച്ചിതു. 660
- ഹസ്തചാപം പിടിച്ചു മുറിച്ചതും
കൂലനാമവനേതുമറിഞ്ഞീലാ. 661
- കണ്ടു കണ്ടു നിൽക്കു വൊൾ താഡനം
കൊണ്ടു മാത്രമായവൻ ബോധിച്ചു. 662

- രണ്ടുപേരുമതു നേരം തങ്ങളി-
 ലിങ്ങലെന്നിയേ യുദ്ധം തുടങ്ങിനാർ. 663
- മുഷ്ടികൾകൊണ്ടു തമ്മിലിടിക്കയും
 ധ്രുഷ്ടരഥവർ തമ്മിലടിക്കയും 664
- പെട്ടന്നുസ്ത്രാന്ത്രം പൊക്കിപ്പിടിക്കയും
 പുഷ്ടരോഷേണ പല്ലു കടിക്കയും 665
- ഭൂതഘ്നൻ പരിചുങ്ങിക്കയും
 മാതൃതാമരജനേരം ചൊടിക്കയും 666
- ധൈര്യമക്ഷുക്കുമാരൻ നടിക്കയും
 പാരമുളിൽ വിറയൽ പിടിക്കയും 667
- വീരവാദങ്ങൾ തമ്മിൽ കഥിക്കയും
 വീരരാമവരേരം മടിക്കയും 668
- ചാരണാദികളെല്ലാം ഫസിക്കയും
 നാരദമുനി കണ്ടു രസിക്കയും 669
- ഇങ്ങനെയവർ തമ്മിൽ പിണങ്ങുമ്പോൾ
 എങ്ങനെയെന്നറിഞ്ഞില്ല മാതരി 670
- അക്ഷനെ നിജകക്ഷമതിലാക്കി
 അക്ഷതബലനൊന്നങ്ങമന്തുടൻ 671
- തൽക്ഷണമൊരു കുത്തുകൊടുത്തപ്പോൾ-
 ഭീഷ്മപോലേ ചരഞ്ഞു ശരീരവും 672
- നഷ്ടജീവിതനാക്കി ഭാരണിയി-
 ലിട്ടുപിന്നെയും നാലഞ്ചലറിനാൻ. 673
- ശിഷ്ടമായുള്ള രാക്ഷസക്കൂട്ടമ-
 ഞോട്ടമാറ്റു തുടങ്ങിയ നേരത്തു 674

- വൃക്ഷമൊന്നു പരിച്ചടനോടില്ലെ-
ന്നു ക്ഷവ്യാനടിച്ച് കൊല ചെയ്തു. 675
- രണ്ടുമുന്നിനെശ്ശേഷിപ്പിച്ചു ദശ-
കണ്ഠനോടിതു ചെന്നു ധരിപ്പിച്ചാൻ. 676
- അഞ്ചുനാത്തുജൻ പിന്നെയുമുദ്യോഗ-
ഭഞ്ജനം ചെയ്തു തത്ര മരുവിനാൻ. 677
- പേടികൊണ്ടു വിറച്ചു വിറച്ചുകൊ-
ണ്ടോടലോടേ കിതച്ചു വിയത്തുടൻ 678
- കാടിയോടിദൃശാനനൻ മേവിടം
മേടപുകിതു ശേഷിച്ചു രാക്ഷസർ. 679
- ‘എന്തു നിങ്ങൾ വിറയ്ക്കുന്നു ഭൂതരേ?’
‘എന്തെന്നേതു മറിഞ്ഞീല ഞങ്ങളും.’ 680
- ‘എന്തു സങ്കടമുണ്ടായി നിങ്ങൾക്കു?’
‘എന്തിതിൽ പരമുണ്ടാകവേണ്ടതും?’ 681
- ‘മേക്കുടാധമനെങ്ങു ഭടന്മാരേ?’
‘മേക്കുടോത്തമനുദ്യോഗേ മേവുന്നു’. 682
- ‘യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ നിങ്ങൾ ഗമിച്ചിലേ?’
‘യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ ഞങ്ങൾ ഗമിച്ചിതു.’ 683
- ‘കൊല്ലുവാൻ വഴി വന്നിലേ നിങ്ങൾക്കു?’
‘കൊല്ലുവാൻ കരയുണ്ടു പരാധിനം’. 684
- ‘ബദ്ധനായിത്താ മേക്കുകീടകൻ?’
‘ബദ്ധനായിലാ മേക്കുപുംഗവൻ’ 685
- ‘കൂടെപ്പോന്നവരെങ്ങു ഭടന്മാരേ?’
‘കൂടെപ്പോന്നവർ കാലാലയത്തിങ്കൽ’. 686

- നമ്മുടെ സുതൻ വന്നു തുടങ്ങിയോ? 687
- സമ്മതിച്ചിലാ പോരുവാനായവൻ? 688
- തമ്മിൽസ്സംസാരിച്ചൊന്നിച്ചു ചേർന്നിതോ? 689
- തമ്മിൽസ്സംസാരിച്ചൊന്നിച്ചു ചേർന്നിതോ? 690
- യുദ്ധമുണ്ടായിതില്ലയോ തങ്ങളിൽ? 691
- യുദ്ധമുണ്ടായിതില്ലയോ തങ്ങളിൽ? 692
- ആർക്കുവന്നു മടക്കം ഭടന്മാരോ? 693
- ആർക്കുവന്നു മടക്കം ഭടന്മാരോ? 694
- യുദ്ധമില്ലെന്ന് തത്ര കഴിഞ്ഞിലേ? 695
- യുദ്ധം പണ്ടേകഴിഞ്ഞു മഹാമതേ? 696
- നോക്കുകയെന്നു കുറിച്ചു പിരിഞ്ഞിതോ? 697
- മുളിയാനൊട്ടു മയ്യാട കൂട്ടമോ? 698
- എന്തു കാരണം പുത്രൻ വരായ്ക്കുതി? 699
- നേന്തുണ്ടെങ്കിലുണ്ടായിട്ടില്ലേണ്ടതും? 700
- ഉള്ളവണ്ണമശേഷം കഥിക്കുവിൻ? 701
- ഉള്ളിലേറാം മടിയുണ്ടുണ്ടെങ്കിൽ? 702
- കേളെന്നോ! പറയാത്താൽ നിങ്ങളേ- 703
- തള്ളിയങ്ങു പുറത്തു കളയുവൻ? 704
- “എങ്കിൽ ഞങ്ങളുശേഷമുണ്ടായിട്ടും 705
- സങ്കടപ്പെട്ടാലേതും ഫലമില്ലാ. 706
- ലങ്കാനായക! നിന്റെ തന്ത്രമെന്ന 707
- ശങ്കകൂടാതെ കൊന്നു കവിവരൻ. 708
- കണ്ടുപടിച്ചു ഞങ്ങളുടെതന്നെ 709
- മണ്ടിയിങ്ങോട്ടു പോന്നു ധരിപ്പിച്ചാൻ. 710

- രണ്ടുനാലുണ്ണും മാത്രം ഗമിച്ചതി-
 ലുണ്ടു ശേഷിച്ചിട്ടെന്തെ ധരിച്ചാലും!" 699
- ഇത്തരം ഭടന്മാരും പറഞ്ഞൊരു
 പുത്രനാശത്തെ കേട്ടു ദശാനനൻ 700
- ചിത്രമായോരു സിംഹാസനത്തിൽനി-
 ന്നത്തലോടേപതിച്ചു ധരിത്രിയിൽ. 701
- ധീരനെങ്കിലുമന്നേരം രാവണൻ
 നാരിമരേക്കണക്കേ ചമഞ്ഞുപോയ്. 702
- പാരിടത്തിലുരുങ്ങും പിരണ്ടുച-
 ണ്ണോരോരോ ചപലോക്തികൾ ചൊല്ലിയും 703
- “ധീര! വീര! കുമാര! സുകുമാര!
 മാരസുന്ദര! മരകമായോരു 704
- ധൈര്യവും തവജീവനും കൊണ്ടു നീ
 ദൂരത്തേതൊരു ദിക്കിൽ വസിക്കുന്നു?. 705
- ഇന്ദുസുന്ദരമായോരു നിന്ദുച-
 ചന്ദ്രനിൽനിന്നു മന്ദംപൊഴിയുന്ന 706
- മന്ദഹാസമം ചന്ദ്രിക കാണാഞ്ഞി-
 ട്തെന്റെ നേത്രചങ്കാരങ്ങൾ കേഴുന്നു. 707
- എന്തിനായിട്ടിനി മമ ജീവിതം?
 എന്തിനായിട്ടിനി മമ രാജ്യവും? 708
- എന്തിനായിട്ടു വീര്യവും ധൈര്യവും?
 എന്തിനായിട്ടു ഭൂതിയും ഖ്യാതിയും? 709
- പാർത്ഥലത്തിൽ വളന്നോരു കീർത്തിക്കു
 പാത്രമായോരു നമ്മുടേ പുത്രനെ 71

- ധൃന്തനാം കവി കെന്നെന്നു കേൾക്കുമ്പോ-
 ക്കേത്ര ചോരയ്ക്കുണ്ടു ശിഖശിവ!" 711
- ഉത്ഥമോരോന്നുരചെയ്തു വേദിച്ചു
 പൃഥ്വിതണിയിൽ കിടക്കുന്നതാതനെ 712
- സതപാംചെന്നു വന്ദിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ
 ഇത്തരം പുനരിന്ദ്രജിത്താദരത്. 713
- അല്ലയോ മമ താത! മഹാമതേ!
 അല്ലെല്ലാ മകലെ കളഞ്ഞാലും 714
- വല്ലതെന്നാലു മഹ്മൻറ മാനസ-
 ശല്യമിന്നു പഠിച്ചു കളയുവാൻ 715
- വില്ലുമായിട്ടുചെന്നു ഞാൻ വൈകാതെ
 നല്ലനല്ല ശരങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു 716
- ഭല്ലകാധമൻ തന്നെ വധിക്കുവൻ
 തെല്ലനേരം കൂമിച്ചിങ്ങിരുന്നാലും. 717
- അല്ലെങ്കിൽ പുനരിപ്പോളവനെ ഞാൻ.
 നല്ല പാശങ്ങൾകൊണ്ടു വലിച്ചുടൻ 718
- ഉല്ലാസത്തോടു കൊണ്ടിങ്ങു പോരുവൻ
 ഇല്ലതിന്നു നമുക്കൊരുസംശയം. 719
- മല്ലലോചനമാക്കും ശിശുക്കൾക്കും
 എല്ലാവർക്കും കളിപ്പതിനായിട്ടു 720
- നല്ല ചങ്ങലയിട്ടുടൻ നമ്മുടെ
 മുല്ലമുതിലൊരു ദിക്കിലിട്ടേക്കാം. 721
- വല്ലിച്ചിച്ചു വനങ്ങളിലോരോരോ
 വല്ലികൾ തോറും നൂണു നടക്കുന്ന 722

ഭല്ലകാധമനാകമവനെ ഞാൻ	
നല്ല വള്ളികൾ കൊണ്ടു വരിഞ്ഞുടൻ	728
കല്പനാകം ഭവാനുടെ കാക്കൽവ -	
ചുല്ലലെന്നിയേ താണു വണങ്ങുവൻ."	724
ഏവമങ്ങാചെയ്തുടൻ ചന്ദിച്ചു	
രാവണനുടെ ശോകം കളഞ്ഞവൻ	725
ദേവരാജപ്രതാപൻ മഹാബലൻ	
രാവണി രഥമേറിപ്പറപ്പെട്ടു.	726
ആയുധങ്ങളനേകമെടുത്തുകൊ -	
ണ്ടായിരംകോടി രാക്ഷസവീരന്മാർ	727
ആയവരുടെ പിമ്പേ പുറപ്പെട്ടു	
തോയരാശികണക്കെ പ്പരന്നിതു.	728
തേരിലേറിയൊരുവക രാക്ഷസ -	
വീരർ വന്നു നിന്നു ചുഴലവും.	729
വാരണത്തിൻ കഴുത്തിലൊരുവക	
പരിടത്തിൽ നടക്കുമൊരുവക.	730
വായുവേഗമാമശ്ചമതിലേറി	
പ്പായിച്ചുകൊണ്ടു മറെറാരുകൂട്ടക്കാർ	731
കായനിജ്ജിതകൃഷ്ണാദിഗ്രംഗന്മാർ	
മായാശാലികൾ മറ്റും പലവക.	732
വാളുകൾ നല്ല വട്ടപ്പരിചകൾ	
നീളമേറുന്നൊരു വകക്കുന്തങ്ങൾ	733
വില്ലുകളും ശരങ്ങളും ശൂലവും	
നല്ലനല്ല ഗദികൾ കുറാഞ്ഞു	734

- മുറത്തടികൾ മുസലം മുസൃങ്ങികൾ
ചിത്തഭേദികളാകുന്ന ശല്യങ്ങൾ 785
- ഇമ്മമുള്ള പലവിധമായുധ -
സൗഖ്യമൊക്കെ കരത്തിലെടുത്തുടൻ 786
- ഉദ്ധതരം നിശാചരവീരന്മാർ
തത്ര വന്നു നിരന്നോരനന്തരം 787
- വീരനായൊരു രാവണിയന്നേരം
ഭേരി കൊട്ടിയടിപ്പാൻ നിയോഗിച്ചു. 788
- ‘തേരു നന്നായ് നടത്തുക നീ’യെന്നു
സാരമിയാടു പാരതെ കല്പിച്ചു. 789
- സാരമായുള്ളൊരായുധസഞ്ചയം
തേരിലെക്കെക്കരുതിയുറപ്പിച്ചു 790
- മാരുതാത്മജൻ വാണീടും ദിക്കിനു
നേരേനോക്കിഴമിച്ചു തുടങ്ങിനാൻ. 791
- വാരിരാശികണക്കെപ്പരന്നോരു
ഭൂരിസേനയിളകിച്ചമഞ്ഞിതു. 792
- തേരുള്ളിന്റെ ഗംഭീരനാദവും
പാരണയുടെ ഗജ്ജിതഘോഷവും 793
- ഘോരമാകുന്നൊരശപനിനാദവും
വീരന്മാരുടെ വീരവാദങ്ങളും, 794
- ഘോരമാകും ചെറുത്തൊണ്ണാലിയുടെ
പാരമാകുന്നൊരാവഘോഷവും, 795
- വാരിദാരവം പോലെയിടയ്ക്കിടെ
ഭാരണങ്ങളാമട്ടഹാസങ്ങളും, 796

പാരമുളളിലഹംഭാവമുളളോരു	
പുരുഷരുടെ സിംഹനാദങ്ങളും,	747
പാരമിഷ്ടന്മാർ ദൂരെപ്പിരികയാൽ	
പേരുചൊല്ലി വിളിക്കുന്ന ഘോഷവും,	748
ദൈവതരഹിതകാരനാദവും,	
സൈന്യസല്ലാപഘോഷവിശേഷവും,	749
പൂരിതാഖിലഭേശാന്തരങ്ങളും	
ഭേരികൾ മുഴക്കുന്ന ഘോഷവും,	750
അതുനേരത്തെ ഘോഷങ്ങൾ ചൊല്ലുവാൻ	
മതിപോരാ നമുക്കെന്നതേ വേണ്ടു.	751
രഥവാഴിഗജാദി പടയുടെ	
പദമോരോന്നെടുത്തങ്ങു വയ്ക്കുമ്പോൾ	752
ക്ഷിതിയെല്ലാമിടിഞ്ഞു പൊടിഞ്ഞുട-	
നതിയായിപ്പാന്നു പൊടികൊണ്ടു്	753
വിധുബിംബം മറഞ്ഞുപോയന്നേരം.	
ഉദധിജലമൊക്കെ കുഴമ്പായി.	754
ഉലകീരേഴും കീഴ്ത്തൽ മറിച്ചതി-	
ബലശാലികൾ രാക്ഷസവീരന്മാർ.	755
ജപനനുടെ നേരേ പടയ്ക്കായി	
ശൂലഭങ്ങളുടക്കും കണക്കെയും,	756
കുലയന്തരുലചനെ കൊല്ലുവാൻ	
കുഴിയാനകൾ ചെല്ലും കണക്കെയും,	757
വലുതായ പുലിയോടു പോരിനായ്	
ചില മാനുകൾ ചെല്ലും കണക്കെയും,	758

ഗരുഡനുടെ നേരേ രണത്തിനാ-	
യുഗങ്ങളുടക്കും കണക്കെയും,	759
രവിതന്നുടെ നേരെ തിമിരങ്ങൾ	
അവിവേകേന ചെല്ലും കണക്കെയും,	790
പവമാനസുതനെജ്ജയിക്കുവാൻ	
ജവമോടേ പുറപ്പെട്ട രാക്ഷസർ.	791
കപിവിരൻ മരുവീടുമുദ്രാനേ	
സപദി ബത! ചെന്നു നിറഞ്ഞുതേ.	762
അവർത്തനുടെ മധ്യേ വിളങ്ങിനാൻ	
യുവരാജനാമിന്ദ്രജിത്തും തദാ.	768
മാരുതാത്മജൻ താനുമതുനേരം	
പോരിനാരെയും കാണാഞ്ഞു വേദിച്ചു്	664
ഭൂതഫങ്ങൾ പഠിച്ചു കളുകയും,	
ഘോരമായിട്ടുചറി നടക്കയും,	765
ഇങ്ങനെ തത്ര മേവുന്ന നേരത്തു്	
അങ്ങു ദൂരത്തൊരു ഘോഷം കേൾക്കായി.	766
എന്തിതെന്നു നിരൂപിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ	
അന്തമില്ലാതരക്കരെ കാണായി.	767
ഹന്ത! ഹന്ത! സഫലം ദിനമെന്നു	
സന്തോഷിച്ചു സപദി ഹന്തമാനും.	768
അന്തകന്റെ തൃപ്തി വരുത്തുവാൻ	
അന്തരമില്ലതിന്നെന്നുറച്ചവൻ	769
ഉന്നതതരമായ മഹാമര-	
മൊന്നു കയ്യിൽ പഠിച്ചു പിടിച്ചുടൻ	770

വിനെ നാലഞ്ചലറി നിശാചര .	
വൃന്ദമധ്യത്തിൽ പാഞ്ഞു കടന്നുടൻ	771
തച്ചതച്ചൊക്കെക്കൊന്നു തുടങ്ങിനാ-	
നിച്ഛയ്ക്കൊത്തതു കാട്ടിത്തുടങ്ങിനാൻ.	772
വാലുകൊണ്ടുണ്ടടിക്കയും തന്നുടെ	
കാലുകൊണ്ടു ചവിട്ടിയും കുത്തിയും,	773
കാലനെന്നു കണക്കേ നിശാചര-	
മൂലവിച്ഛേദം ചെയ്തുതുടങ്ങിനാൻ.	774
ഒന്നടിക്കുന്ന നേരത്തു രാക്ഷസ-	
രൊന്നിച്ചായിരമായിരം വീഴുന്നു.	775
വാലുകൊണ്ടൊന്നു വീശുന്നനേരത്തു	
നാലുകോടി നിശാചരർചാകുന്നു.	776
അട്ടമാസങ്ങൾ കേട്ടു ഭയപ്പെട്ടു	
ഞെട്ടിപ്പിണു വിറച്ചു മരിക്കുന്നു.	777
കണ്ണുരുട്ടി മിഴിക്കുന്നതു കണ്ടു	
മണ്ണുകുപ്പി മരിക്കുന്നിതു ചിലർ.	778
വണ്ണിച്ചോരം കഥിക്കയുമല്ല ഞാൻ	
എണ്ണമില്ലാതെ ചത്തിതു രാക്ഷസർ.	779
ആയുധങ്ങളുനേകം പ്രയോഗിച്ചാൽ	
വായുപുത്രനു കൂസലില്ലതുമേ.	780
ആയതു കൊണ്ടു ദേഹം മുറികയി-	
ല്ലായതാക്കുന്നാം രാമന്റെ വൈഭവാൽ.	781
ഒന്നുകൊണ്ടുമെളുതല്ല മാരുത-	
നന്ദനനോടു നിന്നു പൊരുതുവാൻ.	782

അന്നതൊട്ടു രജനീചന്ദ്രാക്ഷ് ചെന്നുകൂടി വലുതായൊരാപത്തു.	783
ഉന്നതമായ കാട്ടിലൊരു മഹാ- വഹ്നിചെന്നു പിടിച്ചതുപോലെയും,	784
മാനശാലിയായുള്ളൊരു സിംഹത്താ- നാനക്കൂട്ടത്തിൽ പുകുതുപോലെയും	785
മാനകളുടെ കൂട്ടത്തിലേററവും പീനനാമ പുലി പുക കണക്കെയും,	786
മാനവേഗന്റെ ദൂതൻ നിശാചര- സേനയൊക്കെ മുടിച്ചു തുടങ്ങിനാൻ.	787
ശുദ്ധനായിട്ടമിനുജിത്തനോം ഇത്തരം ഹനുമാനോടൊചെയ്തു:—	788
ഘ്രീധനല്ലാത്ത മകുടാ! നിന്നുടെ ഉദ്ധതപരിതെല്ലാമിരിക്കട്ടേ.	889
കാടുകൾതോറുമങ്ങോട്ടമിങ്ങോട്ടം ചാടിയോടിത്തകർത്തുനടക്കുന്ന	790
മൃഗനാമ കപികിടക നിന്നുടെ വാടവമിഹ കൂട്ടമോ ദുർമ്മതേ!	791
രൂഢകീർത്തികളാകുന്നു രാക്ഷസ- പ്രൊഡർ തിങ്ങി നിറഞ്ഞൊരു ലങ്കയിൽ	792
ആടലെയ്യേ കടക്കുകാരണം മൃഗ! നിന്നുടെ നാശമടുത്തിപ്പോൾ	793
വിക്രമികളാം ഞങ്ങളേ പേടിച്ചു ശക്രനാദികൾ ദേവകളൊക്കുവേ	794

- വാക്കൈപൊത്തി വെളിയിലൊരുദിക്കിൽ
നിൽക്കേയുള്ളൂ നടക്കുമാറില്ലെടാ. 795
- പണ്ടു നമ്മുടെ താതൻ ദശാനന-
നണ്ടർക്കോനെമ്മയിച്ചു നടയേവൻ 796
- കണ്ടുകൊണ്ടു മിഴിച്ചുണ്ടു നിൽക്കവേ.
കൊണ്ടുപോന്നിതു കല്പകത്തെക്കളെ 797
- നട്ടുനന്നായ് വളർത്തി വഴിപോലെ
പുഷ്പി വേണ്ടുന്നതെല്ലാം വരുത്തിട്ടു 798
- ചട്ടമായതിലുണ്ടാകും പൂക്കളെ
കട്ടുപോകാതിരിപ്പതിനായിട്ടു 799
- നിഷ്ഠുരതരന്മാരായ രാക്ഷസ-
ക്കുട്ടത്തേയും സരസം നിറുത്തിച്ചു 800
- തൊട്ടീടുന്ന പുരുഷന്റെ കൈവിറൽ
വെട്ടണമെന്നു ചട്ടവും കെട്ടിനാൻ. 801
- ചാരവാ മീടുമുട്ടാനമിന്നതിൽ
സൂര്യനും നിജരശ്മി ചുരുക്കിത്താൻ 802
- ഒന്നു ഭീതി കലൺ നടക്കുന്നു.
ഇങ്ങനെയൊക്കെ രക്ഷിച്ചുപോരുന്ന 803
- ഭംഗി ചേന്നോരുപവനവൃക്ഷങ്ങൾ
ഞങ്ങളാറെയും ശങ്കിച്ചിടാതെ നി 804
- ഭജനം ചെയ്തൊന്നെന്തൊരു കാരണം?
വേടി ഞങ്ങളെ ഇല്ലായ്ക്കൊണ്ടിട്ടോ? 805
- പാടവമിഹ കാട്ടുവാനായിട്ടോ?
കാട്ടു കണ്ടാൽ സമ്മിച്ചുകൂടാഞ്ഞിട്ടോ? 806

- മൃഗ്യതകൊണ്ടു ചെയ്തുപോയെന്നതോ?
 കഷ്ടകർമ്മങ്ങളിങ്ങനെയോരോന്നു 807
- ദുഷ്ടതയോടു കാട്ടിയ നിന്നെ ഞാൻ
 പിഷ്ടപേഷണം ചെയ്യവനല്ലെങ്കിൽ 808
- ഇട്ടപേരല്ലെന്നിങ്ങെന്നരിക നി.
 കട്ടകളുനെപ്പോലേ പിടിച്ചു ഞാൻ 809
- കെട്ടിനന്നായ്മുറുക്കി വരിഞ്ഞുടൻ
 നിഷ്കരമായ ഭൂമിതലത്തിങ്കൽ 810
- ഇട്ടു നിന്നെ വലിച്ചുണിഴിച്ചുടൻ
 കൊട്ടിശേലാഷിച്ചു കൊണ്ടുപോയ് നമ്മുടെ 811
- പുഷ്പശോഭ കലനോരു മന്ദിരേ
 ഒട്ടും താമസിയാതെ കൊണ്ടുപോ - 812
- യിട്ടു ചങ്ങല കൊണ്ടു തളിച്ചുടൻ
 കുട്ടികൾക്കു കളിപ്പതിനായിട്ടു 813
- വട്ടംകൂട്ടിക്കൊടുക്കുവൻ വൈകാതെ.
 പൊട്ടനാകുന്ന നീയുമതുനേരം 814
- പട്ടിണിയിട്ടു പല്ലമിച്ചിച്ചുടൻ
 പട്ടിപോലേ പരവശനായിട്ടു 815
- കാട്ടും ഗോഷ്ടികളൊക്കുവേ കണ്ടിടാം.
 കാട്ടരുതാതെയുള്ളൊരു കർമ്മങ്ങൾ 816
- കാട്ടുവാൻ മടിയില്ലാത്ത നിന്നുടെ
 ധർമ്മപ്രമല്ലാമടക്കത്തെ രാക്ഷസ - 817
- ശ്രേഷ്ഠനന്ദനൻ ഞാനടങ്ങീടുമോ?
 കാട്ടിൽ ചാടിത്തകത്തു നടക്കും നി 818

- നാട്ടിൽ പന്ന കടന്നുടനോരാനു
കാട്ടിയാലതു പോദിപ്പാൻ നിന്നുടെ 819
- കൂട്ടത്തികലൊത്തതമില്ലയോ?
ചാട്ടമൊന്ന പിഴയ്ക്കുകകൊണ്ടു നിൻ 820
- ജ്യേഷ്ഠനമനുജനാരുമൊന്നിച്ച്
അട്ടിപ്പാച്ചുകകുറിമിത്തമായ് 821
- കാടുതോറും തിമർത്തു നടക്കയോ?
ബാലനായിടുമക്കുകമാരനെ 822
- കാലമന്ദിരം തന്നിലയച്ചതും,
ബാലസംലങ്ങളൊക്കെപ്പൊച്ചു നീ 823
- മൂലവിച്ഛേദമമ്പോടു ചെയ്തതും,
പാലനംചെയ്തുമേവുന്ന കിങ്കരം 824
- ജാലത്തെക്കൊലചെയ്തു മുടിച്ചതും,
ലീലാശൈലങ്ങൾ തച്ചതകർത്തും 825
- കാലദോഷം നിനക്കു വരികയാൽ
നാലുനാഴികയ്ക്കുള്ളിലിതിൻ ഫലം 826
- സ്ഥൂലബുദ്ധേ! നിനക്കറിയാത്തതും.”
മന്ദമാസവും ചെയ്തു ഗംഭീരമാ 827
- യൊന്നാചെയ്തു മാരുതനന്ദനൻ:—
“മന്ദബുദ്ധേ! ജളാശയ! ദുർമ്മതേ! 828
- നന്നുനന്നിതു നിന്നുടെ ദുർമ്മോഹം
നിന്നെപ്പോലെയാരായിരം വീരന്മാ 829
- മൊന്നിച്ചെന്നുടെ നേരേ വരികിലും
നിന്നു നേരേ പൊരുചതിനാളു ഞാ 820

- നെന്നതുകൊണ്ടു നിന്നെബ്ഭേമിപ്പ.
 രാമചന്ദ്രകടാക്ഷാഗൃതത്തിനു 881
- ധാമമാകും നമുക്കൊരു ദിക്കിലും
 ആമയങ്ങൾ ഭവിക്കുമാറില്ലെടാ 882
 കാമിതങ്ങൾ ലഭിക്കാത്തയുമില്ല
 കണ്ടതില്ലയോ നമ്മുടെ വീയത്തെ 883
 കണ്ടാലുമറിഞ്ഞീടാത്തതെന്തെടാ!
 രണ്ടടി തവ കൊള്ളുന്നനേരത്ത് 884
 ഉണ്ടായിടും പരമാത്മമൊക്കയും.
 വീരവാദങ്ങളുരോന്നു ചൊല്ലിട്ടു 885
 കായ്മമെന്തുളളു കാണാമശേഷവും.
 വീരനെങ്കിലോ പോരിനു പാരാതെ 886
 നേരെ വന്നാലും നേരം കളകൊല്ലു.”
 മാരുതിയുടെ ഗീതകൾ കേട്ടതി 887
 ധീരനാകുന്നൊരിന്ദുജിത്തും തദാ
 മാരിപോലെ ശരങ്ങളുതിർത്തി- 888
 ഘോരമായ സമരം തുടങ്ങിനാൻ.
 നേരേവന്നിടമസ്രുങ്ങളൊക്കവേ 889
 പാരാതങ്ങു പിടിച്ചു തെരുതെരെ
 വീരനോരോരോ ദിക്കിലെറിഞ്ഞുടൻ 890
 ദൂരവേ തന്നെ നിന്നു കുറേനേരം
 അമ്പുകളൊന്നും കാണാഞ്ഞു കോപിച്ചു- 841
 ബന്ധതു ശരമൊപ്പം പ്രയോഗിച്ചു
 വമ്പനാകുമവനുമൊരു മര- 842

കൊമ്പെടുത്തു തടുത്തു ശരങ്ങളെ കീറീടേണമുടലെന്നു കല്പിച്ചു	843
നൂറു ബാണങ്ങളോന്നിച്ചയച്ചപ്പോൾ പാറയൊന്നത്തെടുത്തു പിടിച്ചുടൻ	844
മാറിലേല്ക്കാരെ നിന്നു ഹനുമാനും. ആയതു കണ്ടു കോപിച്ചു രാവണി	845
ആയിരം ശരമൊപ്പം പ്രയോഗിച്ചു ആയതൊക്കെയുമൊന്നിച്ചു തന്നുടെ	846
വായിലാക്കിക്കുടിച്ചുങ്ങു തുപ്പിനാൻ. പത്തുനൂറു സഹസ്രം വിശിഖങ്ങൾ	847
ഒത്തു നേരേ പ്രയോഗിച്ചു രാവണി വിസൃതമായ മാറിടം കാട്ടിക്കൊ-	848
ണ്ടത്തലേതുമേയെന്നിയേ മാരുതി “എത്രയെങ്കിലും കൊള്ളാം പ്രയോഗിച്ചാൽ	849
ചിത്തഭേദമെനിങ്കിലൊരു തെല്ലും ഇത്തിരിനേരം ചെല്ലുമ്പോൾ നിന്നുടെ	850
ഹസ്തത്തിന്നു തളച്ചു ഭവിച്ചീടും അത്രനേരവുമത്ര ഞാൻ നിന്നേങ്കാം	851
സുതപരം ശരജാലമുതിർത്താലും മിത്രവംശപ്രദീപപ്രസാദത്താൽ	852
ശത്രുഭീതി നമുക്കില്ല സംഗരേ.” ഇത്തരമുചെയ്തു പവമാന-	853
പുത്രനേതുമിളകാതെ നിന്നപ്പോൾ പത്രികൾകൊണ്ടു വഷം തുടങ്ങിനാൻ.	854

ശക്തനാകുന്ന രാവണി രാക്ഷസൻ	
ദ്രാഹീയസ്തരമൊഴൊഴ പർവ്വതേ	855
മേഘസഞ്ചയം വർഷിച്ചിടംപോലേ	
മേഘനാഭന്റെ ബാണഗണമെല്ലാം	856
മോഘമായിതു മാരുതപുത്രനിൽ.	
അതുനേരത്തഞ്ജനാനന്ദനൻ	857
അതിവേഗേന ചാടിയടുത്തുടൻ	
രഥചാജി കൊടിയും കൊടിമരം	858
രഥമെന്നിവ തച്ചു തകർത്തുടൻ	
അരികത്തു മരുവുന്ന സൂതനെ	859
കരംകൊണ്ടു കഴുത്തിൽ പിടിച്ചുടൻ	
ഒരു കത്തങ്ങു കത്തിയതിൽപ്പിന്നെ	860
ഉരയാടീലവന്നെന്നതേ വേണ്ടു	
ഇരുപേരുമൊരുമിച്ചതുനേരം	861
പരിചോടു സമരം തുടങ്ങിനാർ.	
വിരുതേരും മരുത്തിന്റെ നന്ദനൻ	862
കരതാഡനം കൂട്ടിത്തുടങ്ങിനാൻ	
ഖരമാകും നഖരനിചയത്താൽ	863
സുരവൈരിയെ മറന്തിപ്പിച്ചുണ്വൻ	
അരുണദ്രവധാതുസമേതനാം	864
ഗിരിരാജനോടെഴുപമുണ്ടാക്കി.	
അരനാഴിക നേരംകൊണ്ടേററുപും	865
പരവശതരനാക്കി മാരുതി	
സുരസിദ്ധമുനിജനമൊക്കെയും	866

സുരവർമ്മനി വന്നു നിറഞ്ഞുടൻ സുരഭാനവയുദ്ധത്തിനെക്കൂട്ടിൽ	867
പരമതരദാരുണമാംരണം പരിചോടങ്ങു കണ്ടുകണ്ടേറവും	868
കരളികലതീവ വളന്നോരു പരമാനന്ദവാരിധിതന്നുടെ	869
തിരുകളിൽ മുഴുകി മരുവിനാർ. അധികബലവീർച്ചനാമഞ്ജനാ-	870
സുതൻതന്നുടെ മുഷിപ്രഹരത്താൽ രധിരാരുണമൃത്തിയാം രാവണി	871
വിധൂരതരനായിക്കുണ്ഠകൊണ്ടു് ഇനിയെന്നോരുപായമെന്നിങ്ങനെ	872
മനസി ബത! ചിന്ത തുടങ്ങിനാൻ. വനചാരിയാം വാനരമെങ്കിലും	873
അനഘഭജവീർച്ചനിചെന്നെ ഹനനമിഹ ചെയ്യുമൊരിത്തിരി	874
കനിവില്ലാതെയുള്ളോരു കശുലൻ അനുജനു തുണയായിട്ടെന്നെയും	875
അനുയാത്രയയജ്ഞമിവനിഃപ്പാഠം വിധിദൈവതമസ്രമയച്ചുടൻ	876
അതിദുർമ്മതിയാകുമിവനെ ഞാൻ പ്രതിബന്ധിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങു പോരുവൻ	877
പ്രതിബന്ധിച്ചാനാരാനുമാളാമോ? ഇതി ചിന്തിച്ചുറച്ചുടനിന്ദുജി-	878

- ത്തതി ദുർവാരമാചീടം ബ്രഹ്മാസ്രം
 അഭിമന്ത്രിച്ചയച്ചപ്പോൾ മാരുത - 879
 സുതനായതനുസരിച്ചിടിനാൻ.
 വിധിതനുടെ വൈഭവം ലംഘിപ്പാൻ 880
 മധുരസനൻപോലുമെളുതാമോ?
 മതിമാനായ മാരുതപുത്രനി - 881
 ന്നിതു കൊണ്ടെതു ഹാനി വരാനുള്ള.
 അവിതപ്രതാമുക്തമതായുള്ള 882
 ദ്രുഹിണാസ്രമതിനുടെ വൈഭവാൽ
 അഹമെന്നതു മന്ത്രിമെന്നുള്ളതും 883
 ഗ്രഹിയാതെയായ്ക്കായി കരേനേരം.
 “ക്ഷീതിമണ്ഡലേ വീണ കിടക്കുന്നോ - 884
 രതിനിസ്സാരനാകം കരണിനെ
 പ്രതിബന്ധിച്ചുകൊള്ളുവിൻ നിങ്ങൾ”ളെ - 885
 ന്നതിവീരൻ നിയോഗിച്ച രാവണി.
 ഭടരെക്കയുമിങ്ങിനേ രാവണി - 886
 യുടെ കല്പന കേട്ടോരനന്തരം
 സ്വദിതി ബത! പാശവുമായിട്ട - 887
 ത്തടിയൻ്റെ സമീപത്തു ചെന്നപ്പോൾ
 കടുകോപിയാമഞ്ജനപുത്രൻ്റെ 888
 തുടുതുടെ മിഴിച്ച നയനവും,
 വടിവേരീടം കൈലാസപദ്മ - 889
 ഞ്ഞൊടു തുല്യമായിടം ശരീരവും,
 കടിലതരബാലശശധര - 890

സ്തഭീഷണദംഷ്ട്രായുഗളവും, നിസിലോജപഭൂകടീഭംഗവും,	891
തടിച്ചോരമുരുള ഭൂജങ്ങളും, കുറിനതരഭാവവും കണ്ടു	892
കടിച്ചുമിവനെന്നു കല്പിച്ചു തുടങ്ങും വിറപ്പിച്ചു പേടിച്ച്	893
തൊടുവാൻ ശക്തനായിലൊരുത്തനും. രോഷഭീഷണൻ രാവണി ചൊല്ലിനാൻ:—	894
ഭീഷണി കണ്ടു പേടിച്ചുനിൽക്കാരെ ഭോഷന്മാരേ! കവികുലകീടനെ	895
ഇഷ്ടലബ്ധേ പിടിച്ചുണ്ടു കെട്ടവിൻ മോഷണംചെയ്യാൻ വന്നോരു കള്ളനെ	896
പാഷാണത്തിൽ വലിച്ചുതിഴ്ന്നുവിൻ ഏഷ രാവണി ഞാനിഹ നില്ക്കുമ്പോൾ	897
വൈഷമ്യമിതിനെന്തു ഭടന്മാരേ! ഘോഷിച്ചാത്തു വിളിച്ചുണ്ടു ചെന്നുടൻ	898
തോഷമോടെന്റെ താതനെ കൂപ്പവിൻ. ഭീഷിതാരിയാമച്ഛൻ തരുന്നോരു	899
ഭൂഷണങ്ങളെ മേടിച്ചുകൊള്ളവിൻ!” ദൃഷ്ടനാകുമവനുടെ വാക്കുകൾ	900
കേട്ടുനേരത്തു രാക്ഷസന്മാർ ചിലർ ഒട്ടു പേടിയകന്നെന്നു ഭാവിച്ചു	901
തൊട്ടുനോക്കിനാൻ ചെന്നു പതുകവേ. മാരുതാത്മജനന്നേരം ബ്രഹ്മാസ്യ-	902

മോചനം ബത! വന്നുവെന്നാകിലും	
രാക്ഷസസുഗ്രനെക്കാണണമെന്നിട്ടു	908
തൽക്ഷണമവനേതുമിളകിലാ.	
ഭാവഭേദമതൊന്നും കാണ്മാഞ്ഞു	904
സാവധാനം കലൻ ഭടന്മാരും	
നീളമേറും കയറുകൾകൊണ്ടു	905
മേളമോടേ മുറുകിവരിഞ്ഞുടൻ	
തണ്ടുകെട്ടി തെരുങ്ങിയെടുത്തിതു	906
രണ്ടുഭാഗത്തുമായിരം വീരന്മാർ	
തണ്ടുതപ്പികൾ ഗർജ്ജും ഭാവിച്ചു-	907
കൊണ്ടു യാത്ര തുടങ്ങി പതകുലവേ.	
കേണ്ടുകൊണ്ടാലുമെന്റെ മിടുക്കെ"ന്നും	908
ശുണ്ണന്മാരവർ തമ്മിൽ പറകയും	
മേണ്ടാതങ്ങു നടക്കുക താ"നെന്നും	909
മേണ്ടിയാലെത്തു ചേതം തനിക്കെ"ന്നും	
കേണ്ടുമനികൾ ചൊല്ലുന്നവരുടെ	910
ചുണ്ടു ചെത്തുവാൻ കല്പനയുണ്ടെ"ന്നും	
വേണ്ടാതിങ്ങനെയോരോന്നു ചൊല്ലാതേ	911
വേണ്ടുംദിക്കിനു പൊഞ്ചോൾക നീ"യെന്നും,	
ആത്തുഘോഷിച്ചു കൊട്ടിത്തകത്തുകൊ-	912
ണ്ടാസ്ഥയോടചരാസ്ഥാദന മേവീടും	
കീർത്തിമാനായ രാവണൻതന്നുട	913
കാൽത്തളിരികൽ വച്ചു വണങ്ങിനാർ.	
നന്ദനനാകമിന്ദ്രജിത്തും തദാ	914

- ചെന്നു താതനെ നന്നായ്ക്കണങ്ങിനാൻ.
 “നന്ദന! തവ നന്നായ്ക്കരിക്കെ”നു 915
- നന്ദിയോടേയനുഗ്രഹമേകിനാൻ.
 രാക്ഷസന്മാർ നിറഞ്ഞ സഭാമദ്ധ്യേ 916
- രാക്ഷസേശ്വരനാകും ദേശസ്ത്രനെ
 ഉന്നതമായ സിംഹാസനം തന്നിൽ 917
- ധന്യതയോടു ചമയുന്നതു കണ്ടു
 ചിന്തചെയ്തു പവമാനനന്ദനൻ 918
- ഹന്ത! കഷ്ടമിവനുടെ മുമ്പിൽ ഞാൻ
 നിന്നു കാഴ്ചം പറയുന്നനേരത്തു 919
- നിന്ദിച്ചിട്ടുമീ രാക്ഷസരൊക്കുവേ
 വന്ദ്യനാകുന്ന നമ്മുടെ സ്വാമിക്കും 920
- വന്നിട്ടുമല്ലോ കിഞ്ചന പോരായ്ക്ക
 താഴ്ത്തിത്തൊടുക്കിയിരിക്കിലോ 921
- താഴ്ത്തുക വരുവാനതുകൊണ്ട്,
 ചിത്തരോഗത്തിലിത്തരം ചിന്തചെയ്തു 922
- യുത്തമോത്തമനായ കപിവരൻ
 അത്യന്തായതമായൊരു വാലുകൊണ്ടു 923
- ണ്ടത്തുംഗമൊരു സിംഹാസനം തീർത്തു
 കൈലാസാദ്രിശിഖാമതിനീതേ 924
- കാലകാലനിരുന്നതും പോലേ
 വാലുകൊണ്ടു ചമച്ചൊരു പീഠത്തിൻ 925
- മേലെ മേവിനാൻ മാന്വിതം മാരുതി.
 “ഉമ്പർക്കോൻതാനുമമ്പോടു കമ്പിടും 926

- വമ്പനാമെന്റെ മുഖിൽ വന്നിങ്ങനെ
 ഡംഭ കാട്ടുന്നതാണെന്നത്ര തേ 927
- കിംപ്രയോജനമെന്നതും ചോദിപ്പിൻ!"
 കിങ്കരന്മാരോടിങ്ങനെ കല്പിച്ചു 928
- ലങ്കാനായകനായതു കേട്ടവർ
 ഏകിൽഞാൻവേണം ഞാൻവേണംചോദിപ്പാൻ
 എന്നു നിശ്ചയിച്ചെല്ലാരുമൊന്നിച്ചു
 മാരുതിയുടേ നേരേ കടന്നു നി- 930
- "നോരു നീയെ"ന്നു ചോദിപ്പാനായിട്ട്
 ആരംഭിച്ചൊരു നേരം കപികുല- 931
- വിന്നാമവനിങ്ങനെ ചൊല്ലിനാൻ:—
 "ഒരുത്തങ്ങോട്ടു മാറുവിൻ, നിങ്ങളും- 932
- ടാരൊട്ടുമഹം ചൊല്ലുകയില്ലെടാ
 ധീരനാകുന്ന രാക്ഷസരാജനോ- 933
- ടാരും കേൾക്കാതെ ചോദിപ്പാനൊന്നുണ്ട്?"
 എന്നിവണ്ണമുരചെയ്തു മാരുത്- 934
- നന്ദനൻ ദശകന്ധരൻതന്നോട്ട്
 മന്ദമാസവുംചെയ്തുടനാദരാൽ 935
- മന്ദമണ്ണുരചെയ്തു തുടങ്ങിനാൻ:—
 "ഈല്ലേ രാക്ഷസരാജ! മഹാമതേ! 936
- നല്ല സൗഖ്യമതല്ലേ ഭവാനിപ്പോൾ?
 അല്ല: ലതാനുമുണ്ടോ വിശേഷിച്ചു 937
- തെല്ലുസങ്കടമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു.
 ഫലമില്ലാതെ യുദ്ധേ മരിച്ചൊരു 938

ബലശാലിയും നിന്നുട പുത്രന്റെ തിലകമ്ങ്ങളെല്ലാം കഴിഞ്ഞിതോ?	939
കലമെല്ലാം മുടിക്കുന്ന കശുല!	
ഇനിയാപത്തിതിൽപ്പരമോരോന്നു - ങ്ങനവധി വരുവാനിരിക്കുന്നു.	940
മനതാരികൽ നന്നായ്ക്കരുതിക്കൊ - ണ്ടനുവേലവും സൃഷ്ടിച്ചു പാത്താലും!	941
വലുതാകുമനതമങ്ങളോരോന്നു	942
തലയിൽ വന്നു കേറുന്നതിൻമുമ്പേ പല യത്നങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടും നീക്കണം	943
ഫലമില്ലെടോ പിന്നെ വിചാരിച്ചാൽ. ഫണിദൃഷ്ടനാം പൂരുഷന്റെ വിഷം	944
പണിപെട്ടിട്ടും വേഗമിറക്കാരതേ ജ്ഞമാത്രമതൊന്നു മടിയ്ക്കുകിൽ	945
ജ്ഞമാത്രേണ ജീവൻ നശിച്ചിട്ടും. കലധമ്ം വെടിഞ്ഞു നടക്കുന്ന	946
ഖലലോകത്തിനെല്ലാമൊട്ടുക്കത്തു് കലനാശം ഭവിക്കുമെന്നോത്താലും	947
നലമോടു നിശാചരപുംഗവ!	
മനുവംശപ്രദീപന്റെ ഭാര്യയാം	948
ജനകാത്മജയാകുന്ന ദേവിഞ്ച വനസീമനി വന്നു നീ കട്ടതും	949
മനസി തവ നന്നെന്നു തോന്നുന്നോ? ഭവനത്തിനു മുന്നിന്നും സാക്ഷിയും	950

രവിയംശപ്രദീപനാം രാമനും പ്ലവശേശപരൻ സുഗ്രീവനും കൂടി	951
നവ വംശമശേഷം മുടിച്ചീടും. അവർ ചൊല്ലിയയച്ചൊരു ഭൂതനെ -	952
ന്തരിക ഭോനെനെ ദൃശാനന! അരിവേരാം കുറഞ്ഞൊരു നിന്നോടു	953
പറഞ്ഞാൽ ഫലമില്ലെന്നതാകിലും കുറഞ്ഞൊന്നു ഗുണഭോഷമായിട്ടു	954
പറയാമതു കേട്ടാലും രാവണ! അരിവേരാം പെരുത്ത ജനത്തിനു -	955
മറിയാതെയബലം പിണഞ്ഞുപോം ഇനിയിങ്കിലും വൈകാതെ ചെന്നടൻ	956
ജനകാത്മജയാകുന്ന സീതയെ മനുവംശപ്രദീപനു നൽകി നീ	957
വിനയമൊടു വന്ദിച്ചുകൊള്ളുക വിരവോടിച്ചു ചെയ്തുചെന്നാകിലോ	957
വരം നൽകും നിനക്കു രഘുത്തമൻ കുറഞ്ഞൊന്നു മടിച്ചുവെന്നാകിലോ	958
കുലമെല്ലാം മുടിക്കുമസംശയം! വരദൃഷണനാരകെ ചോരയെ	959
പരിചോടു കൂടിച്ചു മദിച്ചൊരു ശരമിനു രഘുത്തമൻ തന്നുടെ	960
കരം തന്നിലിരിക്കുന്നു രാവണ! വാലിന്മേൽ നിന്നെ കെട്ടി വലിച്ചടൻ	961

നാലുദിക്കിലും ചാടി നടന്നൊരു	
ബാലിയെബുത നിഗ്രഹം ചെയ്തൊരു	962
ബാണവുമുണ്ടു സ്വാമി കരത്തിങ്കൽ,	
അന്ത്രരയങ്ങൾ പലതും പ്രവർത്തിച്ചു	968
ദുന്ധനനിധിയാകുന്ന നിന്നെയും	
കൊന്നു ചേര കടിക്കേണമെന്നതു	964
നന്നായ്ക്കോഹിച്ചു മേയുന്നിതശ്ശരം.	
ബാണമോറു മരിക്കാതെ രാമന്റെ	965
പ്രാണവല്ലഭ തന്നെക്കൊടുത്തു നീ	
കാണിനേരം കളയാതെ തൽപദേ	966
വീണു നന്നായി വന്ദിച്ചുകൊള്ളുക.”	
ശത്രുപക്ഷം പ്രശംസിച്ചുതന്നെക്കൊ-	967
ണ്ടത്രയും ബഹു ഭൂഷണമായിട്ടും	
ഇത്ഥമോരോന്നധിഷ്ഠിപ്പം കേട്ടുടൻ	968
ശ്രദ്ധനായിച്ചമഞ്ഞു ദശാനനൻ.	
“ഉജ്ജിലോറവും ഭജ്ജാടിച്ചുടൻ	969
കൊള്ളിവാക്കുകുളിങ്ങനെ ചൊല്ലുന്ന	
കള്ളനാകും കരങ്ങിനെ ചെട്ടിയ-	970
ങ്ങെള്ളിനൊപ്പം നറുക്കുവിൻ വൈകാതെ.”	
കല്പനകളുതിങ്ങനെ കേട്ടപ്പോൾ	971
അല്പമെങ്കിലും സംശയിച്ചീടാതെ	
ക്ഷിപ്രം ചെന്നങ്ങടുത്തു ഭടജനം	972
അപ്പോൾ ചെന്നു തടുത്തു വിഭീഷണൻ,	
രവണനെത്തൊഴുതങ്ങു ചെയ്തു: —	973

- “കേവലമൊരു കാർയ്യത്തെച്ചെയ്യുവാൻ
സാവധാനമായ് ചിന്തിച്ചുരയ്ക്കുന്നുണ്ടാൽ 974
- ഏവനെങ്കിലുമുപത്തു വന്നീടും
ഭൃതനിഗ്രഹം ചെയ്തയെന്നുള്ളത് 975
- ഏതുജാതിക്കുമില്ലാ വിധിച്ചിട്ട്
വേദശാസ്ത്രനിഷിദ്ധമാം കർമ്മത്തെ 976
- ചെയ്തീടുന്നോൻ നരക പതിച്ചിടും
ഭൃതനെക്കൊല ചെയ്യുന്ന പൂരുഷൻ 977
- പാതകിമാരിൽ മുവന്നെന്നോർക്കണം
നീതിശാലികൾക്കീവിധം കർമ്മങ്ങൾ 978
- ചെയ്തുകൂടാ നിനച്ചാലൊരനാളും
അത്രയുമില്ലവനെയൊരുത്തനെ 979
- മാത്രമിങ്ങു വധിച്ചാലതുകൊണ്ടു
അത്രകാർയ്യം നമുക്കുണ്ടതും പിന്നെ 980
- ചിത്തതാരിൽ വഴിപോലെ ചിന്തിക്ക.
ദുഷ്ടശസ്ത്ര ഭവിക്കുകയല്ലാതെ 981
- കാർയ്യമെന്തിനുകൊണ്ടു നമുക്കുള്ള?
അയ്യ! രാവണ! വീര! ഭവാനൊട്ടും 982
- കാർയ്യബോധമതില്ലാത്തോനല്ലല്ലോ!”
ഭക്തനാകും വിഭീഷണൻ തന്നുടെ 983
- യുക്തിയുക്തവചനങ്ങൾ കേട്ടപ്പോൾ
ചിത്തതാരികൽ ബോധിച്ചു രാവണൻ 984
- ഇത്ഥമങ്ങും ചെയ്യാനനന്തരം:—
“എങ്കിലസ്തു; വധിക്കേണ്ടാ; രാമന്റെ— 985

കിങ്കരനാമിവനുടെ വാലിനേൽ	
ശങ്കകൂടാതെ വഹി കൊടുത്തുവിൻ	986
ശികിയാടിപ്പിൻ ലങ്കാപുരം തന്നിൽ.	
വാനരങ്ങൾക്കു വാലിന കിഞ്ചന	987
ഘാനി വന്നാലതിൽപ്പരം മരൊരാള	
ദൈത്യമില്ലെന്നു കേട്ടിപ്പിപ്പു ഞാനും	988
നന്ദനമിന്നിതു നല്ലൊരു കൗശലം."	
കണ്ണഭാവമൊഴിഞ്ഞു തദാ ദശ-	989
കണ്ണനിങ്ങനെ കല്പിച്ച നേരത്തു	
മുണ്ടു, പട്ടു, വുടവകളെന്നിവ	990
കൊണ്ടുവന്നുതുടങ്ങി പലവിധം	
രണ്ടുഭംഗത്തും നിന്നു വസനങ്ങൾ	991
കൊണ്ടു രാക്ഷസർ ചാറിതുടങ്ങിനാർ.	
നീണ്ടുരുണ്ടു തടിച്ചോരു പുഷ്പത്തെ	992
വേണ്ടുവോളവും നീട്ടിനാൻ മാരുതി.	
കൊണ്ടുവന്നതശേഷവും ചാറിട്ടും	993
രണ്ടു കാലിട വാലുണ്ടുവശിച്ചും,	
മണ്ടിച്ചെന്നിതു പിന്നെയും രാക്ഷസർ	994
കൊണ്ടുവന്നു വളരെ വസനങ്ങൾ	
ഉത്തരമോരവുമുള്ളോരവനുടെ	995
ഏറ്റവും നീണ്ടു കിടക്കുന്ന വാലിനേൽ	
ചാരിച്ചാരിക്കരങ്ങൾ തളസ്തർ	996
ചാറും നിന്നു മിഴിച്ചു തുടങ്ങിനാർ.	
വാലിനേതുമവസാനം കാണാഞ്ഞു	997

തൈലം കൊണ്ടെന്നൊഴിച്ചു നനച്ചുടൻ പാചകനെ കൊല്ലുതീ പതുകവേ	998
സാവധാനമിരുന്ന ഹനമാനം.	
സീതതന്റെ സമാധിബലംകൊണ്ടും	999
പാതിവ്രത്യപ്രഭാവമതുകൊണ്ടും	
വീതിമോത്രനതുമേരമോരും	1000
ശീതനെത്തു തോന്നി ഹനമാനം.	
ജപാലാമാലാസമേതനായ് നിന്നിതു	1001
വാലിനേലതു നേരമനലനം.	
കൈലാസാദ്രി സമാനമാം ദേഹത്തെ	1002
നാലിലൊന്നു ചുരുക്കി മഹാബലൻ	
പാശബന്ധനമോചനം വന്നപ്പോൾ	1003
കീഴവയ്ക്കൻ കുതിച്ചങ്ങു ചാടിനാൻ.	
ആശരാധിപൻ തന്നുടെ ഹമ്യുത്തെ	1004
ആശു വർണിക്കുധീനമതാക്കിനാൻ.	
രാജഗേഹങ്ങൾ രത്നഗൃഹങ്ങളും,	1005
രാജമനങ്ങളുന്തു ഗൃഹങ്ങളും	
രാജീവേഷണമാരുടെ മന്ദിരം.	1006
രാജിയും പല പൂജാഗൃഹങ്ങളും	
മന്ത്രശാലാ മധുപാനശാലകൾ	1007
മന്ത്രികളുടെ മന്ദിരവുമുപു,	
ചന്ദ്രശാലകൾ ചാരുതരങ്ങളാം	1008
ചന്ദനദ്രുമവാടി വിശേഷങ്ങൾ,	
ഭോജനഗൃഹപന്തികളും പല.	1009

ഭരണങ്ങളിരിക്കും ഭവനങ്ങൾ	
ആനപ്പന്തികളുപത്തെയുകൾ	1010
മാനിക്കുടെ നൃത്തഗൃഹങ്ങളും,	
ആയുധങ്ങൾ നിറച്ച ഭിഷ്കാര	1011
ആയുധങ്ങളുമായതനങ്ങളും,	
പാകശാലകൾ പാനഗൃഹങ്ങളും,	1012
ലോകമൃത്യുഞ്ജന്തഃപുരങ്ങളും,	
നാടശാല നടപ്പന്തലും മണി-	1013
മേടകളും മഹാസൈന്യരാജിയും,	
ഹാടകഗൃഹപംക്തികളും ബഹു-	1014
മോടിതടം മദിരാഗൃഹങ്ങളും,	
മാടണിമുലമാരും വിടന്മാരും	1015
കൂടിത്തമ്മിലൊരുമിച്ചു മേളിച്ചു	
ക്രീഡചെയ്തു രസിച്ചു പരിചിടും	1016
കേടകുന്നാര നല്ല ഗൃഹങ്ങളും	
പാടി, തോടി, വാടികളെന്തിവ	1017
പാടി മോടികലൻ നടന്നിടും	
ചേടിമാരുടെ വീടുകളും സുമ-	1018
വാടികൾ വിവിധാട്ടാലജാലവും,	
എന്നുവേണ്ടേ സകല നിശാചര-	1019
മന്ദിരങ്ങളിലൊക്കെപ്പിടിപെട്ടു.	
വന്ദി നന്നായുളൻ ചമഞ്ഞിതു	1020
വന്നിതന്നേരം നല്ല കൊടകാരും	
നന്ദനനാകമഞ്ജനാപുത്രനും	1021

തന്നുടെ സഖിയാകമനലനം	
തന്നാലാകം സഹായങ്ങൾ ചെയ്യണം	1022
എന്നൊച്ച മനസി പവമാനൻ.	
ഇ ഇ ശബ്ദം മുഴക്കി നിശാചര-	1023
ഗേഹംതോറും വിചസിത്തുടങ്ങിനാൻ.	
കൊറുകൂടെ സ്തമായമായുന്നപ്പോൾ	1024
ഏറാം കത്തി ജപചിച്ചാനനലനം,	
ശത്രുമന്ദിരദാഹകഥകളെ	1025
ശക്തനോടങ്ങു ചെന്നു ധരിപ്പിച്ചാൻ	
ധൂമളമായ ധൂമം സുഖര-	1026
ധാമസീമനി ചെന്നു പരന്നിതു.	
കത്തിക്കാളുന്നോരഗ്നിശിഖകൾ ചെ-	1027
ന്നെത്തി ഗ്ലാത്രേ പിടിപെട്ട നേരത്തു	
അത്തൽപ്പുണ്ടു നിലവിളിച്ചോടിയും	1028
ചത്ത ഭൂമിയിൽ വീണു ചില ജനം.	
മദ്യപാനവുംചെയ്തു സുഖിച്ചുടൻ	1029
മത്തകാശിനിമാരോടുമൊന്നിച്ചു	
മത്തനായിട്ടൊരുവനുറങ്ങുമ്പോൾ	1030
തത്ര ചെന്നു പിടിച്ചു മഹാനലൻ	
അർദ്ധഗാത്രം ദഹിച്ചു വിവശരായ്	1031
സതപരമേശ്വരേനോറങ്ങു മണ്ടുമ്പോൾ	
ഉത്തരമൊന്നു കത്തി മുറിഞ്ഞുടൻ	1032
മസ്തകേ വീണു ചത്തു വിധിവശായ്.	
തിയ്യ കത്തിപ്പിടിച്ചു ചിലരുടെ	1033

മെയ്യശേഷം ദഹിച്ചുണ്ടുണ്ടല്ലാൻ	
വയുതായി വലഞ്ഞു കരഞ്ഞവർ	1034
കയ്യും കാലും വിടച്ചു മരിക്കുന്നു	
ആശുശുഷ്കണിജപാലകളേല്ക്കയാ-	1035
ലാശരക്തനാരിജനത്തിന്റെ	
കേശമൊക്കെക്കുരിഞ്ഞു നിലവിളി-	1036
ച്ചാശു പാഞ്ഞുടുമിങ്ങും നടക്കുന്നു.	
അയ്യോ കഷ്ടമെന്നിക്കെന്റെ ദൈവമേ	1037
തിയ്യിൽ വീണു മരിപ്പാനവകാശം	
ചെയ്യരുതാത്തകർമ്മങ്ങളൊന്നുമേ	1038
ചെയ്യുമാരില്ല, ഞാനെന്നതിൽ ചിലർ.	
മേടകളുടെ മീതേ യഥാസ്ഥിരം	1039
മാടണിമുലമാരോടൊന്നിച്ചു	
ഗാഡഗാഡം പുണൻങ്ങൊരു വക	1040
ഗുഡപുരുഷന്മാർ വസിച്ചിട്ടുവോരും	
നാലുഭാഗത്തുമൊന്നിച്ചു പാവക-	1041
ജപാലചെന്നു വിടിച്ചോരാനന്തരം	
ജാലമാറ്റേണ ചാടിയനേരത്തു	1042
കാലൊടിഞ്ഞു മരിച്ച ശിവ! ശിവ!!	
കയ്യും! കയ്യും! മുലകുടി മാറാത്ത	1043
കുട്ടികളോരോ ദിക്കിൽ കിടന്നുടൻ	
ചുട്ട ചുട്ട നിലവിളിച്ചുഗിയിൽ	1044
പെട്ടു കണ്ണും മിഴിച്ചു മരിക്കുന്നു.	
മുട്ടുകുത്തി നടക്കും ശിശുക്കളെ	1045

കെട്ടിപ്പേറിയെടുത്തുടൻ നാരിമാർ കൂട്ടമിട്ടുടനോറവും വേദന _	1046
പ്പെട്ടു പാഞ്ഞു കരഞ്ഞു നടക്കുന്നു. നാരിമാർ ചിലർ പുത്രനെക്കൊന്നാഞ്ഞു	1047
പാരം ദുഃഖിച്ചു പാഞ്ഞു നടക്കുമ്പോൾ മാരുതിയുടെ മുഖിലകപ്പെട്ടു	1048
ചോര ഛട്ടിച്ചു വീണു മരിച്ചുപോയ്. പ്രാധിമൂലമെഴുന്നേല്പാൻ വയ്ക്കാതെ	1049
ആതുരരാജിടക്കുന്ന കൂട്ടക്കാർ ജാതവേദസ്സു വന്നു പിടിച്ചപ്പോൾ	1050
ജാതവേദമറക്കെ കരകയും ഛാ ഛതോന്ധി ഞാനെന്നു കഥിക്കയും	1051
താതമാതാക്കന്മാരെ വിളിക്കയും, ജ്ഞാതികളോടു വേദമറക്കയും,	1052
വീതിമോശ്രനിൽ വീണു മരിക്കയും, “പാതരോഗം പിടിച്ചോരു മൂലയിൽ	1053
മാതുലനുണ്ടു മുടിക്കിടക്കുന്നു ഏതോരു ദിക്കിൽ കൊണ്ടുപോകേണ്ടതാൻ	1054
ജാതകത്തിൻ ഫലമെന്നതു ചിലർ പാതകിയാകും നമ്മുടെ തമ്പുരാൻ	1055
സീതയെക്കൊണ്ടു പോരിക കാരണം വേദമേവം നമുക്കു ഭവിക്കുവാൻ	1056
ചേതമിപ്പോളുവനേതുമില്ലല്ലോ. നിതിയും നിജ ധർമ്മവും നിഷ്ഠയും	1057

സാധുമാറ്റവും സന്തുഷ്ടിയിങ്ങനെ കൈതവം തന്നെ കാട്ടും പുരുഷനെ	1058
ഏതു കൂട്ടത്തിൽകൂടെ ഗുണിക്കേണ്ട.	
ധർമ്മമാറ്റമശേഷം വെടിത്തോര	1059
നിർമ്മയാദങ്ങളിങ്ങനെ കാട്ടുന്ന ദുർമ്മതികൾക്കു നന്മ വരുത്തുമോ	1060
കർമ്മസാക്ഷിയായിടും കുലദൈവം?	
ധർമ്മശീലനരും രാഘവൻ തന്നുടെ	1061
ധർമ്മദാരങ്ങളെക്കണ്ടു കാമിച്ചു് മന്മഥാർത്ഥനരും രാവണനിങ്ങനെ	1062
നമ്മെയൊക്കെ വലയ്ക്കുമാറാക്കി വാൻ.	
എന്തിനേവം പലവക ചെല്ലുന്നു	1063
എന്തു നാമിനിചെയ്യേണ്ട ദൈവമേ?"	
ഇങ്ങനെയവർ തമ്മിൽ കഥിക്കയും	1064
അങ്ങമിങ്ങുമ്പോൾ നടക്കയും,	
സങ്കടം സഹിയാഞ്ഞു ചില ജനം	1065
തൻകരംകൊണ്ടു മാറ്റത്തടിക്കയും,	
കുക്കണഗണം പൊട്ടിത്തെറിക്കയും,	1066
ശങ്കര! ശിവ!യെന്നു ജപിക്കയും	
ബ്രഹ്മപുരുഷത്തെ തേടി വിളിക്കയും	1067
ചെന്തീയെത്താത്ത ദിക്കിലൊളിക്കയും	
സന്താപാംബുധൗ നിന്തിക്കളിക്കയും	1068
അന്തമില്ലാത്ത ബാഷ്പേ കുളിക്കയും	
സിംഹവിക്രമനാകർ ഹനമാന്റെ	1069

സിംഹനാദങ്ങൾ കേട്ട ഭയപ്പെട്ട ലങ്കാവാസികളോക്കയുമിങ്ങനെ	1070
സങ്കടപ്പെട്ട തീൻ ക്ഷണംകൊണ്ടു് അക്ഷമകളുവിടെയിരിക്കട്ടെ;	1071
ഉൽക്കടതരമാകുന്ന പാവകൻ അത്യദാരങ്ങളാകും ഗുഹങ്ങളിൽ	1072
കത്തിക്കത്തിപ്പിടിച്ച ക്രമത്താലേ വട്ടുകൾ വല ശീലത്തരങ്ങളും	1073
കെട്ടിയിട്ട നിറച്ച പുരകളിൽ പെട്ടന്നഗ്നി പിടിപെട്ട നേരത്തു	1074
മുട്ടിയാകാശേ പാവകജപാലകൾ. പുഷ്പശോഭ കലനോര രത്നങ്ങൾ	1075
ഇട്ട പൂട്ടി നിറച്ചുരേച്ചുള്ള പെട്ടകക്കൂട്ടം പൊട്ടിത്തെറിക്കുന്ന	1076
നിഷ്ഠൂരമാം ത്വട ത്വട ശബ്ദവും, പെട്ട പാവകജപാലയിലാനകൾ	1077
കൂട്ടമിട്ടങ്ങലറുന്ന ഘോഷവും, വട്ടുകൾ മണിത്തൂണുകളെന്നിവ	1078
പൊട്ടി ബീഭ്രമിയിൽ വീഴുന്ന ശബ്ദവും, ഇന്ദ്രനീലമണിസൗധവിമിയിൽ	1079
വഹ്നിയുമങ്ങൾ ചെന്നു നിരന്നപ്പോൾ ഇന്ദ്രവൈരിപുരത്തിലൊരു ലക്ഷം	1080
ഇന്ദ്രചാവങ്ങളുണ്ടായിത്തന്നേരം. സ്മാടികമാകും ക്രീഡാശിഖരിയിൽ	1081

പാവകജപാല ചെന്നു വിടിച്ചപ്പോൾ ഛാടകാദ്രിയം കൈലാസവും തമ്മിൽ	1082
കൂടിക്കാഴ്ചയെന്നൊന്നു ഭ്രമിച്ചീടും.	
സ്വർല്ലോകത്തോടു തുല്യമാമിപ്പരേ	1083
കല്പപോരാ മതിലിന്നെന്നോത്തുടൻ	
നല്ലവണ്ണമനലൻ ശിഖകൾ കൊ-	1084
ണ്ടല്ലാസേന മതിലൊന്നു നിർമ്മിച്ചു.	
വല്ലവന്മാരും നല്ല സുമന്ദരും -	1085
മെല്ലാം മാരുതി തച്ചു തകർത്തിടും	
ഇല്ലാ ശോഭകേടുദ്യാനത്തിന്നെന്നു	1086
ചൊല്ലുമാറാക്കീ പാവകജപാലകൾ	
അത്യന്തോന്നതമായോരു ശോപുര-	1087
മൂല്നി പാവകൻ കത്തുന്നതു കണ്ടാൽ	
വൃത്രചൈരിപുരത്തിൽ കൊടുത്തിയ	1088
ചിത്രഭീപികയെന്നതു തോന്നിടും.	
കാരോന്നിങ്ങനെ വിസ്തരിച്ചീടുവാൻ	1089
പോരാ സാമന്ത്രിമിന്നു നമുക്കേതും.	
മാരുതാത്മജനാകം ഛന്ദമാന്റെ	1090
സാരസൽക്കഥാശേഷം ശ്രവിക്കുവിൻ	
*ഏഴന്തർ ശതയോജന വിസ്താരം	1091
ഏഴന്നീടുന്ന ലകാപുരമെല്ലാം	
ഉടനൊന്നു നാഴികകൊണ്ടവൻ	1092
പൊടിസ്തേമതാക്കീ മഹാബലൻ	
മനതരികലിത്തരം ചിന്തിച്ചു	1093

ജനകാത്മജ മേവീടുമുദ്യാന	
അനലൻ ചെന്നതികുമിഴുകിലോ	1094
പുനരന്തിനിതൊക്കുവേ ചെയ്തതും,	
മനുവംശപ്രദീപനാം രാമനോ-	1095
ടിനിയെന്തെന്നുണർത്തിച്ചിടേണ്ടതും,	
മനസിമദമേറുന്നവകുല്ലാ-	1096
മനസ്സുണ്ടിവണ്ണം ഭവിച്ചീടും.	
ജലരാശിയെച്ചാടി കടന്നതും,	1097
പലരാക്ഷസരെക്കൊല ചെയ്തതും,	
ഫലപുണ്ണതരുക്കളൊടിച്ചതും,	1098
ഫലമില്ലാതെയയിട്ടു വന്നല്ലോ.	
അവനീസുതയാകുന്ന സീതക്കും	1099
ഭുവനേശ്വരനാകുന്ന രാമനും	
നവമായൊരു സങ്കടമുണ്ടാക്കാൻ	1100
അവിഘ്നകിഞ്ചൻ മേതുവായെന്നല്ലോ.	
തവ പത്നിയെക്കണ്ടു ഞാനെന്നതും,	1101
അവളുഗ്നിയിൽ പെട്ടുപോയെന്നതും,	
ദിവസേശ്വരവംശപ്രദീപനാം	1102
അവനോടഹം ചെന്നു പറയുമ്പോൾ	
പരിതാപം സമ്മിയാഞ്ഞു തൽക്ഷണം	1103
അരുൾചെയ്യുന്നതെന്തെന്നറിഞ്ഞീലാ	
തിരുമേനിക്കു തന്നേ പെരുതായി-	1104
ട്ടൊരു ഹാനി വരുമോ ഗ്രഹിച്ചീലാ	
ഇതിനൊക്കുവേ കാരണമായിട്ട്	1105

അതിപാപിയും ഞാനെന്നു വന്നല്ലോ.	
മതിമാനായ മാരുതനന്ദൻ	1106
ഇതി ചിന്തിച്ചു ദുഃഖിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ	
ശ്രുതി രണ്ടും കളിപ്പേ നല്ലോരു	1107
സുധകോരിയൊഴിക്കും കണക്കിനെ	
സുഖമുണ്ടാക്കുകാശഭാഷിതം	1108
സപദി ബത! കേട്ടുഹർത്താൻ.	
“മതിശാലിയും മാരുതേ! നിന്നുടെ	1109
മതിവേദമിതെല്ലാം മതി, മതി,	
സതിമാരിൽ വച്ചുത്തമയാകുന്ന	1110
ക്ഷിതിനന്ദിനി മേവുന്ന ദികിലും	
അതിഭക്തൻ വിഷിഷണൻ മേവുന്ന	1111
സദാത്തിലുമഗ്നി കടന്നിലാ.	
അതു ചിന്തിച്ചു മാനസേ സകടം	1112
അതിയായിട്ടു വേണ്ടു നിനക്കെടോ!”	
ഗനനേചരവർക്കകളിങ്ങനെ	1113
ഗഹനാശയൻ മാരുതി കേട്ടല്ലോൾ	
മരീനന്ദിനിയാകുന്ന ദേവിയെ	1114
ബഹുമാനിച്ചു പിടന്നയും പിടന്നയും.	
ഇനി വേഗേന പോകയെന്നിങ്ങനെ	1115
മനതാരികൽ നിശ്ചയിച്ചുജ്ഞസാ	
ജനകാത്മജ മേവീടുമുദ്യാനേ	1116
ജവമോടങ്ങു ചെന്നിതു പിന്നെയും	
കസുമോപമഗാത്രിയാം ദേവിയെ	1117

കുസുമങ്ങളുത്തവനച്ചീച്ചു	
അഥ മൂന്നു പ്രദിക്കുണം വച്ചുടൻ	1118
അതിഭക്ത്യം നമസ്കരിച്ചിടിനാൻ.	
“പവമാനതന്ത്രജ! മഹാമതേ!	1119
തവ നല്ല ശുഭങ്ങൾ ഭവിച്ചീടും	
ജവമോടു നി പോയാലു; മന്നുടെ	1120
ധവനോടു കഥകൾ പറഞ്ഞാലും.”	
ജനകാത്മജ തന്നുടെ വാക്കുകൾ	1121
ജനിതാദര മിങ്ങനെ കേട്ടുടൻ	
വിനയാമ്പിതനാരിട്ടു മാതത -	1122
തനയൻ പുനരേവമുണർത്തിച്ചു: -”	
ജനകാത്മജേ! ദേവി! ഭഗവതി!	1123
മനതാരിൽ വിഷാദമിനി വേണ്ടാ	
ദിനമഞ്ചാറു ചെല്ലുന്നതിൻ മുന്പേ	1124
മനുവംശപ്രദീപനാം രാമനും,	
അനുജനാം സുമിത്രാതനയനും,	1125
ദിനനാഥതനയനും മറ്റുള്ള	
വിനതാംഗദനീലദധിമുഖ -	1126
പനസാദിപ്തവംഗപ്രവരരും,	
വിനയലവമില്ലാതെയുള്ളൊരു	1127
വനചാരിയാം വാനര സൈന്യവും,	
ഹനുമാനായ ഞാനുമൊരുമിച്ചു	1128
അനുലംഘനം ചെയ്തു സമുദ്രത്തെ	
ധനപുണ്യനാം ലങ്കയിൽ വന്നുടൻ	1129

ധനദാനജനാകംഭശാസ്ത്രനെ	
തനയാനജബന്ധുജനത്തോടേ	1180
ഹനനം ചെയ്തു പിന്നെ ഭവതിയെ	
രഥമോറി നിജപുരിയിൽ ദശ-	1181
രഥാനന്ദൻ കൊണ്ടു പോയിട്ടും.	
ആധിവേണ്ട മനസ്സിലൊരല്ലവും	1182
അഥ നാലഞ്ചു വാസരം പാത്താലും,"	
ഇതി ചൊല്ലി പവമാനനന്ദൻ	1183
സതിയാകുമവളെ തൊഴുതുടൻ	
പ്രതിയാത്ര പറഞ്ഞുടനേരവും	1184
കൃതകൃത്യനായ്ത്താനെന്തൊരുവൻ.	
ജവമോടു നിവൃത്തിച്ചു വന്നുടൻ	1185
ജലരാശി തടഞ്ഞു പ്രവേശിച്ചു.	
ജപത്തായൊരു വാലാഗിയെസ്സിന്യു-	1186
ജലത്തിൽ ബത! മുക്കിക്കൊടുത്തവൻ	
പരമാനന്ദമോടുകൂടമാം	1187
ഗിരിമുഖാവിൽച്ചെന്നു കരേറിനാൻ.	
പരിചാടുകയാദിയതിൽ ദിന-	1188
കാനം പുനരുകൂടേറിനാൻ.	
മാരുതാത്മജൻ തത്ര നിന്നേരവും	1189
ഘോരമായിട്ടു നാലഞ്ചുചറിനാൻ.	
പാരമദ്രികുലുങ്ങുമാറങ്ങനെ	1140
വീരനെന്നു കുതിച്ചുങ്ങു ചാടിനാൻ.	
ദുഃഖമോടുകൂടുന്നെ നില്ക്കുന്ന	1141

മകുടവരരൊക്കയുമന്നേരം	
ഉൽക്കുടതരമായ ഫന്ദമാന്റെ	1142
ഫിക്കനാദത്തെ കേട്ടോരനന്തരം	
കേട്ടതെന്തെന്നറിയാഞ്ഞവരെല്ലാം	1143
കൂട്ടമോടേ കഴങ്ങിത്തുടങ്ങിനാർ.	
എന്തൊരാറവം കേട്ടിതു ഘോരമായ്	1144
എന്തെന്നതു മറിഞ്ഞില ഞാനെടോ!	
മേഘഗർജ്ജിതമെന്നു മതമെങ്കിൽ	1145
മേഘമെങ്ങുമേ കാണുന്നതില്ലല്ലോ	
വാരിധിപവമെന്നു വരുവാനും	1146
പോരസംഗതി ചിന്തിച്ചുകാണുമ്പോൾ	
വാരിധിയുടെ വന്തിരയൊന്നുമേ	1147
തീരസീമനി വന്നടിക്കുന്നില്ല;	
സാരനാകുന്ന ജാംബവൻ ചൊല്ലിനാൻ	1148
“മാരുതാത്മജനാകും ഫന്ദമാന്റെ	
ആവമിദമെന്നു മമ മതം	1149
വീരനാമവൻ സീതയേദർശിച്ചു.”	
അംഗദനാം യുവരാജനും പുന -	1150
രങ്ങനേ തന്നെയെന്നു ചീടിനാൻ.	
ഇങ്ങനെയുള്ള ഗുഹ്യത്തെ കേൾക്കുവാൻ	1151
സംഗതിയില്ല മറ്റൊന്നു ചിന്തിച്ചാൽ,	
മകുടക്കൂട്ടമൊക്കയുമന്നേരം	1152
മകുടേന്ദ്രൻ വരുന്നതു കാണുവാൻ	
തിക്കിത്തിക്കിത്തൊക്കീഞ്ഞരിക്കനെ	1153

- തെക്കേട്ടിക്കിനേ നോക്കീമരുവിനാർ,
 ദൂരത്താങ്ങാരു നക്കുത്രുതുലു മായ് 1154
- പാരം സുഷ്മമൊരുകാന്തി കാണായി,
 നേരേ സൂക്ഷിച്ചു പിന്നെയും നോക്കുമ്പോൾ 1155
- ശാരദേന്ദുസമമായിക്കുറങ്ങായി,
 വാരി വഷിച്ചു പാരം വെളുത്തോരു 1156
- വാരിടം പോലെ കാണായനന്തരം,
 കാലം കിഞ്ചിൽ കഴിഞ്ഞാരനന്തരം 1157
- കൈലാസാദ്രി കണക്കിനെക്കുറങ്ങായി,
 ഇങ്ങനേ ക്രമത്താലേ കപികല - 1158
- പുംഗവനാം പവമാനനന്ദൻ
 തുംഗമാകം മഹേന്ദ്രഗിരിയുടെ 1159
- ശുംഗസീമനി ചാടിവീണീടിനാൻ,
 മന്ദമന്ത്രേ മഹേന്ദ്രശിഖരത്തിൽ 1160
- നിന്നു താഴത്തിറങ്ങി ഛന്ദമാനം,
 ചെന്നു വന്ദിച്ചാനംഗദൻ തന്നെയും 1161
- വന്ദ്യനാകുന്ന ജാംബവാൻ തന്നെയും
 വൃത്താന്തങ്ങളുശേഷമവരോട - 1162
- തത്ത്വന്താദിരവ്യർക്കും ചൊല്ലിനാൻ
 ചിത്തമോദമിയന്നു പവമാന - 1163
- പുത്രനേയവരാശ്ലേഷിച്ചീടിനാൻ,
 “വന്നു, വന്നു” ഛന്ദമാനെന്നിങ്ങനെ 1164
- നിന്നു വാനരസൈന്യമശേഷവും
 ചെന്നു നിന്നു ചുഴലവും മാനസം - 1165

- നന്ദമോടേ പരിഷ്കരിച്ചിടീനാർ,
 സീതാദേവിയേക്കണ്ടതും, രക്ഷസ- 1166
- നാഥനെച്ചെന്നു കണ്ടു പാഞ്ഞതും,
 യാതുകാരെക്കൊന്നതും, ലക്ഷ്മേ 1167
- വീതിമോത്രനു കാഴ്ചയാക്കിയതും,
 സ്ത്രീതമാകുന്നോരുദ്രാനഭഞ്ജനം 1168
- ചെയ്തു വിക്രമപ്രകൃമമൊക്കയും.
 സാദരമവർ ചോദിച്ചു നോക്കിത്തു 1169
- വാതനന്ദനൻ വെച്ചേറെ ചൊല്ലിനാൻ.
 ഗന്ധവാഹസുതവചനാമൃത- 1170
- സിന്ധുസ്രാതസ്സിൽ കൂടേയൊലിച്ചുടൻ
 സന്തോഷം ബുധിമദ്ധ്യേ പതിച്ചതിൽ 1171
- നീന്തി മുങ്ങിക്കളിച്ചു കവികലം,
 “മാരുതേ! തവ നന്നായ്ക്കരികെ”ന്നും, 1172
- “വീര! വീര! ജയിക്ക” ഭവാനെന്നും,
 “ഭൂരികീർത്തി ഭവിക്കും” തനിക്കെന്നും, 1173
- കാരോരാശീർച്ചാങ്ങൾ ചൊല്ലിയും,
 കയ്യു ചെന്നു പിടിച്ചു ചിലർ തന്റെ 1174
- മെയ്യണച്ചു പുണർമവരന്മാർ
 “നീയൊരുത്തനൊഴികെയിതൊക്കയും 1175
- ചെയ്യാനേതൊരു വീര”നെന്നും ചിലർ.
 ചാടിയും ചിലരോടിയും തങ്ങളിൽ 1176
- കൂടിയും ഹനുമാനെ പ്രശംസിച്ചു
 ആടൽ തീർന്നുടനട്ടുഹസിക്കയും, 1177

വാടവമവരോരോന്നു കാട്ടിയും,	
ഉദ്യോഗംകൊണ്ടൊച്ച നദിക്കയും,	1178
മദ്യപാനാദി ചെയ്തു മദിക്കയും,	
“സുദിനമിദം”മെന്നു കഥിക്കയും,	1179
ഛത്വഹങ്കാരമോരമുദിക്കയും,	
“ഏകിൽ നാമിനിപ്പോക”യെന്നിങ്ങനെ	1180
പക്ഷജോരവപുത്രൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ	
ശങ്ക വിട്ടുടനാത്തു വീളിച്ചവർ	1 81
സംഘമിട്ടഥ യാത്ര പുറപ്പെട്ടു.	
ഇടിവെട്ടി മുഴങ്ങുന്നതുപോലെ	1182
പടയാദികൾ കൊട്ടിത്തകത്തുടൻ	
കടൽവീഥിയിൽനിന്നു കപാകലം	1183
ത്വദിതി നടക്കൊണ്ടു തുടങ്ങിനാർ,	
അടവീതലഃശാരോര പാശ്ചത്യ-	1184
കടകങ്ങൾ നഗരങ്ങളെത്തിവ	
ഉടനങ്ങു കടന്നു നടക്കുമ്പോൾ	1185
ഉടലേററം തളന്നിതവകെല്ലറം,	
അതുനേരം പുരോളച്ചി കാണായി	1186
മതിമോദകരമാകുമുദ്യാനം.	
മധുകാനനമെത്ര മനോഹരം	1187
അതിശീതളമത്യന്തപാവനം,	
ജടപല്ലവപുഷ്പഫലങ്ങൾ കൊ-	1188
ണ്ടിടത്തുൻ നിരന്നു പരന്നുള്ള	
വടവിലപനസലകചാമു-	1189

വിടവീകലസങ്കലം സുന്ദരം,	
മുട്ടുവാതചലാചലപല്ലവ-	1190
കദളികലകാനനശോഭിതം,	
മധുരത്തമധുവ്രതകോകില-	1191
മധുരാരവഗീതമനോഹരം.	
കമലോല്ലലകൽഹാരശോഭിത-	1192
വിമലാംബു ഹിവിധജലാശയം.	
സുമപല്ലവശോഭിലതാഗൃഹ-	1193
സമധിഷ്ഠിതസാരസുബന്ധം,	
മധുകാനനമിങ്ങനേ കണ്ടപ്പോൾ	1194
മതിമോദമിയന്നടന്നെല്ലാത്തും	
അതിവേഗമോടാത്തു വിളിച്ചുകൊ-	1195
ണ്ടതിനുള്ളിൽ കടന്നാരസംശയം.	
ഫലപുഷ്പനിരന്തരവാദപ-	1196
കലമഹാവാദ്യ കണ്ടാരന്തരം.	
ബലശാലികളാമവാരാരാരോ	1197
കലശലതു കൂട്ടിത്തുടങ്ങിനാർ,	
വലുതായ മരങ്ങളിൽ ചാടിയ-	1198
ബലസാതേ കരോരീയതിൽ ചിലർ	
നലമോടൻ നല്ല ഫലങ്ങളെ	1199
കലയോടേ പഠിച്ചു തുടങ്ങിനാർ.	
ചില വമ്പന്മാരമ്പോട് കൊമ്പുകൾ	1200
ബലമോടേ പിടിച്ചു കലക്കയും,	
ചിലരായതു കണ്ടു വിലക്കയും,	1201

ചിലർ താഴത്തു നിന്നു പെറുക്കയും,	
തലയോരത്തു ചെന്നു കരയേറി	1202
ചിലർ പകുത്തു ഞെക്കിപ്പറിക്കയും,	
കലിതാദാമണ്ണു ഭുജിക്കയും,	1208
ചില കായകൾ ഭൂതെന്തുജിക്കയും,	
കലവഴകൾ ചാടിപ്പിടിക്കയും,	1204
ചില വാഴ ചവിട്ടിയൊടിക്കയും,	
മലവഴകൾ പാടേ മുടിക്കയും,	1205
ജലമമ്പൊഴു കോരിക്കുടിക്കയും,	
ദ്രുമപങ്ക്തികൾ തച്ചു തകരും,	8206
സുമസഞ്ചയം തല്ലിയുതിക്കും,	
ഫലപകുത്തു തിന്നു തിമക്കും,	1207
ചിലർ തമ്മിൽ കലഹിച്ചെതിക്കും,	
ഇപ്രകാരം പലവിധസാഹസം	1208
മല്ലവംഗചരന്മാർ തുടർന്നപ്പോൾ	
അപ്രദേശത്തെ രക്ഷിപ്പതിനായി	1209
കല്പിതനായ വീരൻ ദധിമുഖൻ -	
മർക്കുകലനായകനാകുന്നു -	1210
രക്തനന്ദനൻതന്നുടെ മാതൃലൻ	
ഉൽക്കടതരകോപമിയന്നുടൻ	1211
വക്കാണിപ്പതിനെത്തി വിരവോടേ,	
“ആരിതാരിതു നമ്മെ ബുദ്ധപ്പെടാ -	1212
താരാമത്തിൽ കടന്നിങ്ങു വന്നതും,	
സാരമാകും സുമഹലസഞ്ചയം	1213

ചോരണം ചെയ്തുകൊണ്ടു തിരിച്ചതും, ആരുടേ വനമെന്നതു മിന്നിടും	1214
ആരുരക്കിച്ചു ചോരനാവെന്നതും. നേരുപോലേ വിചാരിച്ചറിയാതെ	1215
നേരേ വന്നതു നന്നു നന്നെത്രയും സൂര്യപുത്രനും സൂഗ്രീവൻതന്നുടെ	1216
ആരാമമിതുമെന്നു ധരിക്കണം, നേരുകേടുകൾ കാട്ടുന്ന നിങ്ങളോ-	1217
ടാരുമുത്തരം ചോദിപ്പാനില്ലെന്നോ? നേരോടികൂടി തമ്പുരാൻ ബോധിച്ചാൽ	1218
ചേരും ദണ്ഡമനുഭവിക്കും ദുഃഖം, ദുരോരാപത്തു തങ്ങൾ വലിച്ചിട്ടാൽ	1219
തീരാൻ ദുഃഖമുണ്ടായിട്ടു വന്നിടും. ഞങ്ങളാരുമറിയാതെ വന്നിടും	1220
ഭംഗി ചേരുന്നൊരുദ്രാനമുകവേ ഭംജനം ചെയ്തു നിങ്ങളുടെ മസ്തക-	1221
ഭംജനമധം ചെയ്യാതെത്തുടങ്ങും” ഇത്ഥം?മാരോന്നു ചൊല്ലി ദധിമുഖൻ	1222
യുദ്ധത്തിനായടുത്തോരനന്തരം, ഉദ്ധതരാകമംഗദാദികളും	1223
ഉത്തരമതിനൊന്നും പറയാതെ സുതപരം ചെന്നു പൊത്തിപ്പിടിച്ചുടൻ	1224
പൃഥ്വിതന്നിൽ മരിച്ചു വലിച്ചിട്ടു ഹസ്തദന്തനഖാദിപ്രഹരത്താൽ	1225

അത്തഃപരാം വരുണീച്ചമച്ചുടൻ	
“കുത്ത ദിക്കിനു പോയാലും ഭാസ്കര-	1226
പുത്രൻതന്നുടെ മാതൃലനാകയാൽ	
അത്ര ദുഷ്ടതിയെങ്കിലും നിന്നുടെ	1227
മൃത്യു ഞങ്ങൾ വരുത്തുകയില്ലേടോ”	
കുത്തും മാതൃമിടികളുമോറുടൻ	1228
അസ്ഥിയെല്ലാം തകന്നു ദധിമുഖൻ	
ചിത്തവേദന സുഗ്രീവൻ മേവീടും	1229
ദിക്കു നോക്കി ദൂതരും മണ്ടിനാൻ.	
വേദിയോടവനോടിയ നേരത്തു	1280
കൂടെവന്നു കവികുലമർക്കുവേ	
അടുത്ത് പുണ്ടുടനോടിയങ്ങോരോരോ	1281
കാടകങ്ങളിൽച്ചെന്നൊളിച്ചിടിനാർ.	
നല്ലവകപം, ഫലം, ജലം, മദ്യമെ-	1282
ന്നെല്ലാം ഭക്ഷിച്ചുഭരം നിറച്ചുടൻ	
അല്ലൽ തീർന്നൊഞ്ചനേയാദികൾ	1283
തെല്ലും താമസിയാതെ പുറപ്പെട്ടു.	
സാന്നമാനായ മാല്യവാൻ തന്നുടെ	1284
സാന്നതന്നിലിരുന്നതളിടുന്ന	
സാന്നജനായ രാമനെക്കുറഞ്ഞുവാൻ	1285
സാന്നമോദം നടന്നുവെല്ലാം.	
ഭൂമവേ നിന്നു കണ്ടു സുരപുര-	1286
ദപാരി മുട്ടും ഗിരിവരശൃംഗത്തെ	
പരമമാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടതിനുടെ	1287

നേരേ നോക്കി നടന്നിതു പിന്നെയും	
ചാരുപുഷ്പഫലലേപ്യർമാം	1238
ദാരുവനം നിബിഡമായ് കാണായി	
കരോ വസ്ത്രവിഭാഗം തിരിച്ചുടൻ	1239
നേരേ കാണായി മൂന്നാമതഞ്ജസാ	
വിശ്വസ്യഷ്ടിസ്ഥിതിഹതിമൂലമാം	1240
വിശ്വനായകൻ വാണരജിടുന്ന	
വിശ്വാമൃഗായത്രേ വിളങ്ങിടും	1241
ആശ്രമമതു കാണായനന്തരം	
അഗ്രജനെ വണങ്ങി വിനയമോ-	1242
ടത്രേ നിൽക്കുന്ന ലക്ഷ്മണൻതന്നെയും,	
അഗ്രശ്രീലനാം സുഗ്രീവൻതന്നെയും,	1243
അക്ഷവികലസേനക്കു കാണായി.	
ഇന്ദ്രനീലമണിനീലസുന്ദര-	1244
സാഗ്രശോഭയേ കാണായി മധ്യത്തിൽ	
നിന്നു സൂക്ഷിച്ചുനേരം ദശരഥ-	1245
നന്ദനന്റെ വിഗ്രഹം കാണായി.	
അരുണാംബുദേവ്യജടാധരം,	1246
ഹരിണാങ്കസമാനമുഖാംബുജം,	
കരുണാർദ്രകടാക്ഷനിരീക്ഷണ-	1247
പരിതോഷിതധാനമസൈനികം,	
ശരദിന്ദുവിനിർദ്ദൃതചന്ദ്രിക-	1248
രമണീയമനോജ്ഞമുദൃസ്മിതം,	
ദേശോഭിതകണ്ഠസ്ഥലം, നിജ-	1249

കശോഭിതബാണധനുർഭം	
പരിവീതപിശംഗപ്രതിനവ-	1250
തരുവല്ലുലകമുകുടിതട,	
ശരണാഗതലോകപരിതാവ-	1251
ഹരണൈഷധപാദസരോരുഹം,	
ഇതി രാഘവരൂപത്തെ കണ്ടുടൻ	1252
മതിമോദമിയന്നുടനെല്ലാഭം	
അതിഭക്ത്യാ വണങ്ങി വിനയമോ-	1253
ടതിഭൂതവേ നിന്നോരനന്തരം	
പവനാത്മജൻ ചെന്നു പ്രളവിൻറെ	1254
പദപത്മം തൊഴുതു പതുക്കുവേ	
“തവ പത്നിയേക്കണ്ടുനടിയ”നെ-	1255
ന്നവനമ്പൊടു മുന്തിലുണർത്തിച്ചു.	
ജനകാത്മജാദേവിയായ് ദത്തമാം	1256
അനഘതരമൃദ്ധാമണിയതും	
മനസി ബഹുമോദന മാരുതി	1257
മനുവംശപ്രദീപനു നൽകിനാൻ.	
ഘനവാഹനനായ സുരപതി-	1258
തനയൻ പണ്ടു കാകാകൃതി പൂണ്ടു	
തനുദാരണം ചെയ്തോരു വൃത്താന്തം	1259
ജനകാത്മജ ചൊന്നതും ചൊല്ലിനാൻ.	
പുനരുണ്ടായ വൃത്താന്തമൊക്കയും	1260
ജനകാത്മജതന്റെ ചരിത്രവും	
ദിനനാഥ കുലോത്തമനായൊരു	1261

മനുജേശ്വരനോടു ധരിപ്പിച്ചു.	
കിംനോജപലമായ മഹാമണി	1262
ഭരതാഗ്രജൻ മറഞ്ഞു ചേർത്തുടൻ	
വിരഹാധി കളഞ്ഞു ജനകജാ-	1268
പരിരംഭസുഖം ലഭിച്ചീടിനാൻ.	
അരികത്തു തൊഴുതു വസിക്കുന്ന	1264
ഹരിവീരനായിടും ഹനുമാനെ	
വരികെന്നു വിളിച്ചുടൻ തന്നുടെ	1265
കരംകൊണ്ടു പിടിച്ചു പതുകവേ	
പരിന്നാഹിയാം മറഞ്ഞു ചേർത്തുടൻ	1266
പരിരംഭണം ചെയ്തു രഘുവരൻ	
പരിതോഷമിയന്നുടനീവണ്ണം	1267
അരുൾചെയ്തു കരുണാകാൻ പരൻ.	
“പെരുതായ സമുദ്രം കടന്നുചെ-	1268
ന്നരിമന്ദിരമമ്പോടു പൂക്കുടൻ	
തരുണീമണി സീതയേക്കുണ്ടതും,	1269
പരമാർത്ഥശേഷമറിഞ്ഞതും,	

പുനരോദമുചിതമാം വാക്യത്താൽ	
ജനകാത്മജകാശപാസം ചേർത്തതും,	1
ചിത്രമാകിയ രാവണോദ്യാനത്തെ	
തത്ര പിടന്ന സ്മൃതം തകർത്തതും,	2

പോരിനായ്ക്കുന്ന രാവണസൈന്യത്തെ	
ഭൂരിവീര്യം പുനരാശു കൊന്നതും,	3
അക്ഷനാഭിനിശാചാവയ്ക്കരെ	
ദക്ഷതയോടു തത്ര വധിച്ചതും,	4
രാവണൻതന്നെക്കണ്ടു ഗുണഭോഷം	
കേവലനിതിമാശ്ലേഷ ചൊന്നതും,	5
ലങ്കാപട്ടണം ചുട്ടുടൻ രാക്ഷസ-	
ഛകാരമെല്ലാം തീർത്തു കളഞ്ഞതും,	6
ചിത്രമേരം വിചിത്രം വിചിത്രമെ-	
ന്നത്ര സർവ്വമെന്നും പുകഴ്ത്തിയും	7
എന്നതു തന്നെയല്ല നിരൂപിച്ചു-	
ലിന്നതു ഞാൻ ചുരുക്കിപ്പറയുന്നൻ.	8
സീതാദേവീവിരഹാന്തനാമെന്നെ	
സീതാസന്ദേശമുഖ്യേഷധത്തിനാൽ	9
കല്പനാക്കിച്ചമച്ച ഭവാനോടു	
തുല്യനായിനിക്കില്ലാരു ബന്ധുവും,	10
അതുദാര! ഭവാനായതിന്നു ഞാൻ	
പ്രത്യുപകാരം ചെയ്തുവാനുള്ളല്ല.	11
എന്നാലുമിപ്പോളാത്മാവിനെത്തന്നെ	
നന്നായിബീഭവാനാജ്ഞാണ്ടു നല്ലനേൻ."	12
ഇതിനെയരുൾചെയ്തു രാജ്യത്തമൻ	
തിരിവു ഹർഷകാരണ്യമുൾക്കൊണ്ടു	13
തന്നെത്തന്നെ കൊടുക്കുന്നതുപോലെ	
വിന്നെയൊടുമേ താമസം കൂടാതെ	14

ഈഗളമായ തന്റെ തിരുമേനി
ഭംഗമെന്നിയേ മാരുതിയിൽ ചേർത്തു 15

ഗാഢഗാഢമായാലിംഗനം ചെയ്തു
രൂഢശോഭം വിളങ്ങി നാരായണൻ. 16

സമാപ്തം.

ശുഭം.

ടിപ്പിനി.

1. വാരണാനന്ദൻ=ആനയുടെ മുഖംപോലെയുള്ള മുഖത്താഴ്ന്നു
 ടിയവൻ. വാരണം=തടവ് വിപ്ലവങ്ങൾ=മുടക്കങ്ങൾ.
3. പ്രണത . . . പരായണം=വന്ദിക്കുന്നവർക്ക് ഇഷ്ടം കൊടുക്കു
 ന്നവൻ.
4. ഫണിഭൂഷണൻ=സൂപ്പുങ്ങളെ ധരിക്കുന്നവൻ. ദക്ഷിണാമൂർത്തി=
 ശിവൻ (വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പ്രത്യേകം ആരാധ്യനായിട്ടുള്ള
 ശിവന്റെ ഒരു ധ്യാനഭേദം.)
5. ശുക . . . സേവിതൻ=ശുകൻ, നാരദൻ ദേവന്മാർ മുതലായ
 വരാൽ സേവിക്കപ്പെടുന്നവൻ.
6. ശുകമന്ദിരം=കിളിക്കുടിയ്ക്കിടംഗലം. സുശവിതപം=നല്ല കവി
 യെന്നുള്ള അവസ്ഥ.
7. വാരണം . . . പദൻ=ശിവനാൽ നമിക്കപ്പെടുന്ന പാദങ്ങളെ
 ഭജിക്കുക ടിയവൻ.
8. ഭീഷണാസുരഹന്താവ്=ഭയങ്കരനായ അസുരന്മാരെ കൊല്ലു
 ന്നവൻ. യദുകുലഭൂഷണൻ=യാദവകുലത്തിനലംകാരമായിട്ടു
 ള്ളവൻ (ശ്രീകൃഷ്ണൻ.) സുരവാരധിനീനാഥൻ=അമ്പലപ്പുഴ തേ
 വർ (അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണൻ എന്നു പ്രസിദ്ധം)
10. ഇക്കർ=മനുഷ്യർ.
13. നിജാനന്ദനകഥ=തനിക്ക് സന്തോഷമുണ്ടാക്കുന്ന കഥ (തന്റെ
 പൂർവ്വചരിത്രം.) സങ്കാചിക്കുക=ചുരുക്കുക.
14. ശാപമോക്ഷം=ശാപമുക്തി. (ഹനുമാൻ ബാല്യത്തിൽ മഹർഷി
 മാരുടെ ആശ്രമങ്ങളിൽ കടന്ന് അവരുടെ മോക്ഷപാത്രങ്ങ
 ലും മറ്റും നശിപ്പിച്ചിരുന്നതിനാൽ ഭൂമി, അംഗിരസ്സു മുതലാ
 യ മഹർഷിമാർ ഒരു ശാപം കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. “നിന്റെ ബ
 ലം നിനക്കു കാൽനീലാതെ പോകട്ടെ. മറ്റു വല്ലവരും നി
 നെ കാറ്റിടയ്ക്കാൻ മാത്രമേ കാൽനീലാതെ വേണ്ടൂ.” എന്നാണ്

- ശാപം. വാല്മീകിരാമായണം ഉത്തരകാണ്ഡം മുപ്പത്തൊന്നാം സർഗ്ഗം നോക്കുക.
15. ഋഷിവർമ്മൻ=വാനരശ്രേഷ്ഠൻ.
16. ദക്ഷൻ=സമർത്ഥൻ.
20. മേഘവർഷം=വെള്ളം.
21. മേഘനാദം=ഇടിമുഴക്കം.
28. വജ്ര . . . ഭംഷ്കരം=വജ്രം വേഗമേറിയതായ പല്ലകൾ.
24. ശിരോഭാഗം=തലയുടെ മുകളിൽ. (വാല്മീകിയിൽ നാൽക്കുതലയുടെ മീതെ കാണാമെന്നു പറയുന്നു).
25. പ്രേരിപ്പുക=ഉത്തേജിപ്പിക്കുക.
26. ലോചനപ്രഭം=കണ്ണുകളുടെ ദീപ്തി.
29. സുതം=പുത്രൻ. ചാരം=ഭംഗിയായി. (പ്രി. വി.)
30. മന്ദേന്ദ്ര . . . മൃഗ്നി=മന്ദേന്ദ്രവർമ്മന്റെ മുകളിൽ.
31. ആരോഹണം ചെയ്യുക=പ്രേ. ര. ക.
34. പവനാനന്യം=വായുവർമ്മൻ.
38. ഋഷം=വിശ്വീർണ്ണം. നിജാസ്ഥലം=തന്റെ മാതിരം. മന്ത്രേ . . . സിന്ധു=കടലിന്റെ നടുവിൽ.
40. ഖണ്ഡം=മനോഹരം.
43. ഗീർവ്വം=വാക്യം.
46. കിമപി=കുറച്ചു.
48. നീരാധിപൻ=വെള്ളത്തിന്റെ നാഥൻ (വരണൻ).
50. അധഃപാതി=വഴിയൊഴുക്കി.
55. കായമാംഭാഭിനി=ഭേദത്തിലെ മാംഭം തിന്നുന്നവൻ. മഹായോഗിണി=നിഴൽ പിടിക്കുന്നവൻ. തോയന്തചാരിണി=വെള്ളത്തിനുള്ളിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവൻ.
57. ക്ഷത്രിയഭി=വിശപ്പ്, ഭാഗം മുതലായതു്.
59. അഭക്ത...ഉൽസുക=കുട്ടിയെ കാണാൻ താൽപര്യമുള്ളവൻ.
62. ചാപ...ബാണം=വില്ലിൽനിന്നു വിട്ട അമ്പു്.
63. ലംഘിതാംബുധി=സമുദ്രം കടന്നവൻ.
64. കൊള്ളിമിൻ=തീക്കൊള്ളി എറിയുന്നതുപോലെ ആകാശത്തു കൂടെ അതിവേഗത്തിൽ പറഞ്ഞുപോകുന്ന ഒരുജാതി നക്ഷ

തം. (മിന്നുന്ന തു=മീൻ എന്നു് നവയപാതം) ഭൂകമ്പം, കെ
ളിമീൻ, ധൂമകേതു ഇത്യാദികൾ ഉൽപാതങ്ങളും നാശസ്മാ
കങ്ങളുമാണെന്നു ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ പറയുന്നു.

66. മാർഗ്ഗിക്കു=അന്വേഷിക്ക.

67. രൂപശോഭ=വലിയശോഭ.

71. കർമ്മശാപ്തി=സൂര്യൻ.

73. ഭൂജ്വാലനം=വളരെ സന്തോഷം.

74. ഭാജ്യൻ=ഭരിക്കപ്പെടുന്നവൻ.

75. മാതരിശ്ചതന്ത്രജൻ=വായുപുത്രൻ.

80. യദൃച്ഛയാ=പെട്ടെന്നു്

83. മക്ഷകീടൻ=വാനരാധമൻ.

86. ദാരുണം=ഭൂരം.

92. കൈതവം=വ്യാജം.

93. ചേതോമോഹനം=മനോഹരം.

100. സുപുരി=സ്വപ്നം.

101. കല്പത ഭരക്കം.

103. ഭല്ലകപുംഗവൻ=വാനരശ്രേഷ്ഠൻ.

104. ബ്രഹ്മശാസനം=ബ്രഹ്മാവിന്റെ കല്പന.

116. ഉജ്ജിതം=ശക്തിയുള്ളതു്. മാർജ്ജാരാശംഭം=പുല്ലയുടെ ആ
കൃതി.

117. ഉജ്ജിതാശയൻ=മനശ്ശക്തിയുള്ളവൻ.

118. ശിപ്പിശാലകൾ=ആശാരിമാർ മുതലായവരുടെ പണിപ്പുര
കൾ. വിശാലം=വളരെ വിസ്താരമുള്ളതു്. വാജിശാലം=കുരി
പ്പന്തി. പാനീയശാലം=തണ്ണീർപ്പന്ത്.

119. നാടകശാലം=നാടകങ്ങൾ ആടുന്ന കെട്ടിടം. ഭോജനശാലം=ഉ
ദ്യമം. യന്ത്രശാലകൾ=യന്ത്രങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്ന ശാലകൾ.
ചന്ദ്രശാലകൾ=നിഖാമുറങ്ങൾ.

121. ലീലാശൈലങ്ങൾ=കളിക്കാനുള്ള കുന്നുകൾ.

122. അംഗജതാപം=കാമതാപം.

123. വാചി=കുളം. തടാകം=പൊയ്ക്ക.

131. അന്തഃപുരം=ഗൃഹങ്ങളിൽ സ്രീകളിരിക്കുന്ന ഭാഗം.

132. അന്തരായം=തടവു്.
138. കാന്തം=മനോഹരം.
137. സൗധേ=മാളികയിൽ.
139. കിതു=എന്നാൽ. സ്വാതന്ത്ര്യം=മനസ്സിൽ.
141. അശോകവനിക=അശോകവനം.
143. ഭഞ്ജിക്ക=തകർക്കുക. ഉദ്ദേഹിപ്പിക്ക=ഭയപ്പെടുത്തുക.
144. ഉദ്യമശ്ലേഷം ഇയന്ന=ഭയമുള്ള. ഹൃദി...ഉദിതം=മനസ്സിലുണ്ടായ.
145. സദ്യഃ ഏവ=തൽക്ഷണത്തിൽ തന്നെ. ഹൃദ്യപുഷ്പം=മനോഹരങ്ങളായപൂക്കൾ. ദൂതനികരം=ദൂതഗണം.
146. പ്രേരണാചെസ്ത=അയക്കുക.
148. വൃഷ്ടശോഭനം=മരപ്പെടുത്തു്.
149. ആരവഘോഷം=ശബ്ദഘോഷം.
152. അംഗാരപ്രഭം=തീക്കനലിന്റെ നിറം
153. നദിക്ക=ശബ്ദിക്ക.
155. മാധവീപാനം=തേൻകടിക്കുക.
157. പ്രയുദിതം=പൊങ്ങിവന്നതു്.
158. കോകിലങ്ങൾ=കയിലുകൾ. ലലങ്ങൾ=ഇലകൾ. ദംശിക്കുക.=തിന്നുക.
160. രാജമാനം=ശോഭിച്ചതു്.
161. കിസലയം=തളിർ. ദളയം=വസ്ത്രം.
163. വിദമങ്ങൾ=പവിഴങ്ങൾ. സ്വദൂമങ്ങൾ=കല്പവൃക്ഷങ്ങൾ.
165. ആശരേന്ദ്ര...വനം=ലങ്കയിലുള്ള ഉദ്യാനം. ശിംശപാമൃഗേ=ശിംശപാമൃഗത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ (ശിംശപം=ഇരുവിൽ.)
170. പുഷ്പരിണി=ജലാശയം. (കുളം)
185. ആതങ്കാഗ്നി=ഭയമോകുന്ന തീജ്വ്.
191. പക്ഷുമാക്ഷി=സുന്ദരി.
192. ത്രാക്ഷൻ=ഭൂതൻ.
196. ഭൂരിയതം=വളരെ അദ്ധ്വാനം.
197. ദപിത്രിദിനം=രണ്ടുമുണ്ടിവസം.
200. മൂർത്തിമാന്ദാർ=ദേഹമുള്ളവർ.
206. കൃഷ്ണസാരനന്ദനം=മാൻകണ്ണി (സുന്ദരി)

209. വിദ്യമാധരി=പവിഴനിറത്തിലുള്ള ചുണ്ടോടുകൂടിയവൾ.
210. കണ്ടരേന്ദ്രൻ=കൊമ്പനാന. കണ്ട പത്രവിചാരസം=താമരയുടെ
കിന്റെ ഭംഗി.
211. മഞ്ജുനേത്രം=മനോഹരമായ കണ്ണ്.
218. യഥാസ്വഭാവം=സ്വഭാവമായിട്ട്.
221. ഉല്പലാസ്രൻ=കാമൻ.
222. വജ്രകല്പം=വജ്രംപോലെയുള്ളത്.
229. ചിത്തജാൽത്തി=കാമബാധ.
232. അത്യാദാരം=വളരെ നല്ലത്.
234. കർണ്ണഭൂഷണം=കണ്ഡലം. പൂർണ്ണശോഭം=നല്ല ഭംഗിയുള്ളത്.
238. കാഞ്ചി=അരഞ്ഞാൺ. (പൊന്നിൻആലു്.)
239. വക്ഷസി=മാറിത്തരി.
243. ഫാലദേശം=നൊറി. തിലകം=പൊട്ട്.
244. താബൂലം=വെറില.
251. സുരസുന്ദരിമാർ=ദേവസ്ത്രീകൾ.
254. ഏക=ഒരുത്തി. സേകംചെയ്തു=വീശുക.
255. മാർജ്ജിക്ക=അടിക്ക.
260. മീന.....ആതുരൻ=കാമബാധകൊണ്ടു പരവശൻ. ബഹിർ
ഭാഗം=പുറത്തു്.
263. മൌനം ആലംബിക്ക=മിണ്ടാതിരിക്ക.
269. ദേവപ്രീതികരം=ദേവകൾക്കു സന്തോഷമുണ്ടാക്കുന്നതു്.
- പാവനം=പരിശുദ്ധം.
- ത്രേതാഗ്നിവേദി=ദക്ഷിണാഗ്നി, ശാൻപത്യാഗ്നി, ആഹവനീ
യാഗ്നി ഈ മൂന്നഗ്നികളേയും സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി പരിഷ്കരിച്ചുണ്ടാക്കിയ തറ.
276. വൈമുഖ്യം=വിരോധം.
280. അലഭ്യൻ=കിട്ടാത്തവൻ. ക്രവ്യാദേശൻ=രാക്ഷസരാജൻ.
281. അപ്രയാനനം=നാശമില്ലാത്ത സന്തോഷം.
287. രാമാനുരാഗം=രാമനിലുള്ള പ്രേമം.
292. കമലം=ശ്രീഭഗവതി.

296. വൃത.....സ്രീകൾ = ദേവസ്രീകൾ.
300. കന്ദ.....സുന്ദരം = മുല്ല, പാരിജാതം മുതലായ പുഷ്പങ്ങളെ കൊണ്ടു മനോഹരം. നന്ദനം = സപ്തത്തിലെ പുകാവു്.
302. വിഹരിക്കു = ക്രീഡിക്കു. കിഞ്ചന = കുറച്ചു്.
303. വിത്തായിശൻ = വൈശ്രവണൻ.
305. ജലസൈനികം = ധാരാളം സൈന്യം.
306. മേതു നിധികൾ = മഹാപത്നം, പത്നം, ശംഖം, മകരം, കല്ലുപം, മുക്കുന്ദം, കന്ദം, നീലം, ചർച്ചം.
311. ഇന്ദ്ര...മണികൾ = ഇന്ദ്രനീലരത്നങ്ങൾ.
314. മന്ദാരമാല = കല്പകവൃക്ഷങ്ങളുടെ പൂക്കൾകൊണ്ടുള്ള മാല. (അതു് ഒരിക്കലും സൗരഭ്യം കരകയും പാടുകയുമില്ല.)
317. പന്നഗലോകം = സപ്തലോകം (പാതാളം)
318. ശിരോഭൂഷണം = തലയിലണിയുന്നതു്.
മാണിക്യം = മാണിക്യക്കല്ലു സപ്തങ്ങളുടെ ഫലങ്ങളിലുണ്ടെന്നു പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ.
321. ഛത്തം = കളവു്.
323. വീണാവാനി = വീണയുടെ ശബ്ദം പോലെയുള്ള വാക്കോടുകൂടിയവൾ.
327. ശിതികണ്ഠൻ = ശിവൻ.
331. ശൗഭായു = ശിവന്റെ ഭായു.
340. ഭംഗം = വണ്ടു്. (വണ്ടുകൾ ചെയ്തുകല്പങ്ങളുടെ സമീപത്തു ചെല്ലുകയില്ലെന്നു പ്രസിദ്ധം).
343. പുല്ലിനോടു പറയുന്നുവെന്നു സങ്കല്പിച്ചതു്, പതിവുതമാങ്ങത്തോവിന്റെ സമീപത്തിൽവെച്ചല്ലാതെ പരപുരുഷന്മാരോടു സംഭാഷണം ചെയ്യുന്നതു് അധർമ്മമാണെന്നും, വിശേഷിച്ചു നീചനായ രാവണന്റെ വീട്ടുശൈശ്വപ്രതാപാദിപ്രകരണങ്ങളിൽ ഭൂമിഷണിലെന്നും, അവനെ താനൊരു പുല്ലുപോലെ ഗണിക്കുന്നുള്ളെന്നും കാണിപ്പാനാകുന്നു.
355. രൂക്ഷകർമ്മം = ക്രൂരകർമ്മം.
356. നാണിപ്പാൻ കാരണം, ധർമ്മപതിയും ഉത്തമയുമായ മണ്ഡോ

- ദരി തന്റെ ഈ ചാപല്യമെല്ലാം കണ്ടുവെല്ലാ എന്നുള്ള വി
ചാരം. ഓഷധീശവദന=ചന്ദ്രമുഖി.
- 359 ദോഷാചാരിണിമാർ=രാക്ഷസികൾ.
- 361 നാലുപായങ്ങൾ=സാമ, ദാന, ഭേദ, ദണ്ഡങ്ങൾ.
- 365 ശയ്യാരോഹണം=മെത്തമേൽ കയറുക.
- 367 സോമ...ആനന=ചന്ദ്രമുഖി. ഇതു മുതൽ സാമം.
- 369 കോമളാംഗി- എന്നു മുതൽ ദാനം.
- 371 ലോകനാഥനെ- എന്നു മുതൽ ഭേദം.
- 375 അഷ്ടദിക്പാലന്മാരും- എന്നു മുതൽ ദണ്ഡം.
- 377 രാക്ഷസീസാത്ഥം=രാക്ഷസികളുടെ കൂട്ടം.
- 381 ദേവ...ഉപരി=ഐരാവതത്തിന്റെ പുറത്തു്.
- 384 മുക്തശരണം=സംശയം കൂടാതെ.
ജിതശ്രമം=തളച്ചുകൂടാതെ.
- 385 ഭഗശീഷൻ=തലപോയവൻ.
- 386 തൈലാഭിഷിക്തൻ=എണ്ണകേച്ചവൻ.
നമദമാല്യം=ചെമ്പരത്തിമാല.
- 387 സപുത്രസമിവൻ=പുത്രന്മാരോടും മന്ത്രിമാരോടും കൂടിയവൻ.
ഗോമയമാം മഹാഹൃദം=ഹൃദയക്കഷ്ടി.
- 388 മഗ്നൻ=താണവൻ. (ഇതെല്ലാം മരണലക്ഷണങ്ങളാകുന്നു).
- 392 അഗ്രിയ...ഭീതി=അനിഷ്ടവും അശുഭവും ഭയവും.
- 396 ജീവിതേശവിരഹം=ഭർത്താവിനോടുള്ള വേർവാട്.
- 397 ജീവിതേശപുരം=അന്തകാലയം.
- 399 ശിഷ്യം=പഠിപ്പു്.
- 406 നഷ്ടമേഷ്ടൻ=തന്റേടമില്ലാത്തവൻ.
- 416 ദീനരക്ഷാപരായണൻ=വലഞ്ഞവരെ രക്ഷിക്കുന്നതിൽ തൽ
പരൻ.
- 426 സഞ്ചാതം=ഉണ്ടായതു്.
- 433 പരിരംഭണം=ആലിംഗനം.
- 440 മല്ലികാമാല=മുല്ലമാല.
- 443 മന്ദശോഭം=തെളിവു കുറഞ്ഞതു്. ഈ അടയാളവാക്ക്, വാ
ല്മീകീരാമായണത്തിന്റെയും അല്പ്യാത്മരാമായണത്തിന്റെയും

യും മൂലഗ്രന്ഥങ്ങളിലില്ല. അദ്ധ്യായത്താലായണം കിളിപ്പു
ട്ടിൽ സീതാനേപചണത്തിനായി വാനരന്മാരെ അയക്കു
മ്പോൾ ശ്രീരാമൻ ഹനുമാനെ വേദം വിളിച്ച് അംഗുലീയം
കൊടുത്തിട്ട് 'പിന്നെയടയാളവാക്കുമരുൾചെയ്യാൻ' എന്നും
ഹനുമാൻ സീതയെക്കണ്ടു് അംഗുലീയം കൊടുത്തു് 'സാദര
ചൊന്നാനടയാളവാക്യവും' എന്നും പറഞ്ഞുകൊണ്ടു. എ
ന്നാൽ പ്രബന്ധം പറയുന്ന ചാക്യാന്മാരും പാഠക്കാരും ഇവി
ടെ പറഞ്ഞ അർത്ഥത്തിൽ ഒരു പദ്യം ചൊല്ലി അർത്ഥം വിവ
രിക്കാറുണ്ടു്.

446 ഭാരതി=വാക്ക്.

447 കാമുകം=വില്പ്.

449 ഭൂരി...പുരിതം=വളരെ ആമ, മുതല, തിമിംഗിലം എന്നി
വയാൽ നിയമപ്പെട്ടതു്.

466 പ്രായോപവേശം=ചാവാനൊരുങ്ങിപ്പട്ടിണികിടക്കുക.

458 കാമദം=അഭീഷ്ടം നൽകുന്നതു്.

459 പത്രിനാഥൻ=പക്ഷിശ്രേഷ്ഠൻ.

460 പതം=വിറക്.

464 ആത്മശ്ലാഘ=തന്നെത്താൻ ചുകുത്തുക.

465 ആത്മവിക്രമം=തന്റെ വിക്രമം.

488 ചൂഡാമണി=ശ്രീകൾ ശിരസ്സിലണിയുന്ന ഒരു രതാഭരണം.

487 ശുഭം=കേൾക്ക. വാക്യം=വാക്ക്. ഇദം=ഇതു്. മമ=എന്റെ.

489 കണ്ണേ=ചെവിയിൽ.

490 ഏകദാ=ഒരിക്കൽ. ആമിഷഖണ്ഡം=മാംസഖണ്ഡം.

492 ഉത്തരകോസലേശൻ=അയോദ്ധ്യാരാജാവു്. (ശ്രീരാമൻ)
നാകനായകപുത്രൻ=ഇന്ദ്രപുത്രൻ.

498 അഞ്ജസാ=വേഗത്തിൽ.

494 തുണ്ഡം=കൊക്ക്. മുഹുഃ മുഹുഃ=പിന്നെയും പിന്നെയും.

495 പാഷാണപ്രക്ഷേപം=കല്ലെടുത്തൊരിയുക.

498 ഐന്ദ്രി=ഇന്ദ്രപുത്രൻ.

499 ദേവരാജ...വിധികൾ=ഇന്ദ്രൻ, ശിവൻ, ബ്രഹ്മാവു് ഇവർ.

500 പാഹി- മാം. രഘുനാഥം=രഘുനാഥ! എന്നെ രക്ഷിക്കണം!.

- 501 മഹ്യം- അഭയം- ദേഹി=എനിക്ക്- അഭയം- തരണം!.
- 504 ഇദ്ദേശം=ഇത്തരം.
- 507 മാതരിശ്വതന്ത്രജൻ=വായുപുത്രൻ.
ജാതാനന്ദം=സന്തോഷത്തോടേ.
- 509 രൂപം=രൂപിജം.
- 515 ഖാലസംഭവങ്ങൾ=ചെറിയ മരങ്ങൾ.
- 516 ഉദ്യാനാവനം=ഉദ്യാനരക്ഷ.
- 517 ഉദ്യോഗം=ഉത്സാഹം.
- 522 രാക്ഷസേശ്വരോദ്ഭവി=രാവണന്റെ മുവിൽ.
- 534 സംഗരശൂരൻ=യുദ്ധവീരൻ.
- 544 ഘോരകം=കുതിര. ശീഘ്രഗതി=വേഗത്തിലോടുന്നവൻ.
- 548 ശങ്ക...ഘടയൻ=മനസ്സിൽ സംശയമില്ലാത്തവൻ.
- 554 വിപുലം=വലിയത്. സംഖ്യം=മരം.
- 558 അഞ്ചിതാനന്ദം=നല്ല സന്തോഷത്തോടേ.
- 559 കിഞ്ചന- അപി=ഒട്ടും.
- 560 സഞ്ചിതക്രോധന്മാർ=വലിച്ച കോപത്തോടുകൂടിയവർ.
- 582 വിശിഖങ്ങൾ=അമ്പുകൾ.
- 587 ദൃഷ്ടിപാതങ്ങൾ=നോട്ടങ്ങൾ.
- 588 നഷ്ടജീവന്മാർ=പ്രാണൻ പോയവർ.
- 590 പഞ്ചതപം=മരണം.
- 602 ഹീവരാകാരൻ=വലിയ ദേഹത്തോടുകൂടിയവൻ.
- 605 ജീവിത...കരം=ജന്തുക്കൾക്കു ഭയമുണ്ടാക്കുന്നത്.
- 610 മായികൻ=മായയുജ്ജവൻ.
- 613 നേത്രഗോചരം=കണ്ണിനുനേരേ.
- 615 മൃത്തി=ദേഹം.
- 628 യുദ്ധസന്നാഹം=പോരിനുള്ള ഒരുക്കം.
ഉദ്ധതന്മാർ=ഗളിപ്പന്മാർ.
- 630 സാഗ്രം=ഇടതിങ്ങിയത്.
- 645 തുംഗം=ഉന്നതം.
- 646 തുംഗവീര്യൻ=വളരെ പരാക്രമമുള്ളവൻ.
- 656 ദേവപ്രിയായ്മം=ദേവപ്രീതിക്കായിട്ട്.

- 657 ഉൽക്കടം=ഭയങ്കരം.
 661 ഹസ്തചാപം=കയ്യിലുള്ള വില്ല.
 664 ധൃഷ്ടർ=അടക്കമില്ലാത്തവർ.
 665 പുഷ്പരോഷണ=വെളിച്ചം കോപത്തോടെ.
 666 ഭൂതമന്ദിരം=മരങ്ങൾ.
 669 ചാരണാദികൾ=സ്തുതിപാഠകന്മാർ മുതലായവർ.
 672 ഇഷ്ടം=കരിമ്പ്.
 673 നഷ്ടജീവിതം=പ്രാണനില്ലാത്തവൻ.
 685 മർദ്ദകീടകൻ=വാനരായമൻ.
 703 ചപലോക്തികൾ=വേമൊഴികൾ.
 704 മാരസന്ദർശനം=കാമദേവനെപ്പോലെ സന്ദർശനം.
 മാമകം=എന്റേതു.
 706 ഇന്ദ്രസന്ദർശനം=ചന്ദ്രനെപ്പോലെ മനോഹരം.
 707 ചന്ദ്രിക=നിലാവ്.
 നേത്രചകോരങ്ങൾ=കണ്ണുകളാകുന്ന ചകോരപ്പക്ഷികൾ. (ചകോരങ്ങൾ, ചന്ദ്രിക പാദം ചെയ്തമെന്നു പ്രസിദ്ധം).
 709 ഭൂതി=ഐശ്വര്യം. പ്രാതി=കീർത്തി
 715 മാനസശല്യം=മനസ്സിലെ വൃണം.
 726 ദേവ...പ്രതാപൻ=ഇന്ദ്രനെപ്പോലെ പ്രതാപമുള്ളവൻ.
 രാവണി=രാവണന്റെ പുത്രൻ. (ഇന്ദ്രജിത്).
 732 കായ...ശൃംഗന്മാർ=കറുത്ത മലകളുടെ കൊടുമുടികളെക്കാൾ വലിയ ദേവത്തോടു കൂടിയവർ.
 735 ചിത്തദാഹകൻ=ഹൃദയം പിളർന്നവൻ.
 746 വാരിദാരവം=ഇടിമുഴക്കം. ദാരുണങ്ങൾ=ഭയങ്കരങ്ങൾ.
 749 സൈന്യം...വിദേശം=ഇഷ്ടംപോലെ തമ്മിൽ സംസാരിക്കുന്ന ശബ്ദം.
 750 പുരിതം...അന്തരങ്ങൾ=എല്ലാദിക്കിലും നിറഞ്ഞവ.
 760 അവിവേകനം=അറിവില്ലായ്മ കൊണ്ട്.
 786 പീനൻ=തടിച്ച് വെട്ടിയവൻ.
 791 പരവം=സമത്വം.
 808 പിഷ്ടപേഷണം=ചൊടിചൊടിയുക്കുക.

- 817 ധർഷ്ട്യം=കറുപ്പ്. (അധികപ്രസംഗം).
- 831 രാമ...അമൃതം=ശ്രീരാമന്റെ കരുണയാകുന്ന അമൃത്.
ധാമം=ഇരിപ്പിടം. (പാത്രം).
- 853 ശസ്ത്രഭീതി=ആയുധഭയം.
- 854 പത്രികരം=അമ്പലം.
- 855 ദ്രാഹിയസ്കരം=ഏറാവും വിസ്തീർണ്ണം.
- 857 മോഘം=നിഷ്പലം.
- 863 കരതാഡനം=കൈകൊണ്ടുള്ള അടി. ഖരം=കഠിനം.
നഖരനിചയം=നഖങ്ങളുടെ കൂട്ടം.
- 864 അരുണദ്രവധാതുസമേതൻ=ചുവപ്പുനിറത്തിൽ മഴുകുന്ന ചെ-
യിലും മുതലായതിനോടുകൂടിയത്. ഗിരിരാജൻ=പർവ്വതം.
രൂപമം=നാമം.
- 867 സുവർമ്മനി=ആകാശത്തിൽ.
- 868 പരമ...ഭാരണം=അധികം ഭയങ്കരം.
- 870 അധിക...വീർവ്വൻ=വളരെ ശക്തിയും ശൌർയ്യമുള്ളവൻ.
- 871 മുഷ്ടിപ്രഹരം=ഇടി. തധിര...മുത്തി=ചോരകൊണ്ടു ചുവന്ന
ഭേദത്തോടുകൂടിയവൻ.
- 872 വിധരതരൻ=അധികം ക്ഷീണിച്ചവൻ.
- 874 അനഘ...വീർവ്വൻ=വളരെ കയ്യുക്കുള്ളവൻ. ഹനനം=കൊല.
- 876 വിധിദൈവതം...അസ്രം=ബ്രഹ്മാസ്രം.
- 877 പ്രതിബന്ധിതം=തടസ്സം.
- 879 അതിദുഷ്ടം=ഒട്ടും തടുപ്പാൻ വയ്യാത്തത്.
- 880 വിധി=ബ്രഹ്മാവി. മധുശാസനൻ=വിഷ്ണു.
- 882 അഹിതപ്രതിമുക്തം=ശത്രുവിനാൽ അയക്കപ്പെട്ടത്.
ദ്രഹിണാസ്രം=ബ്രഹ്മാസ്രം.
- 883 അഹം=ഞാൻ. (തന്റെമില്ലാതെയായി എന്നു സാരം.)
- 885 പ്രതിബന്ധിതം=കെട്ടം.
- 890 കടില...യുഗളം=വളഞ്ഞും ചന്ദ്രക്കലപോലെ തെളിഞ്ഞും
ഭയങ്കരങ്ങളായും ഇരിക്കുന്ന രണ്ടു കാളവല്ലകളും.
- 891 നിടില...ഭംഗം=നൊറിത്തടത്തിൽ ശോഭിക്കുന്ന പുരിക
ക്കൊടി വെട്ടൽ.

- 892 കറീന...ഭാവം=ഭയങ്കരനാട്ടം.
- 894 രോഷഭീഷണൻ=കോപംകൊണ്ടു ഭയങ്കരൻ.
- 895 ഭീഷണി=ഭയപ്പെടുത്തൽ.
- 897 പാഷാണം=കല്ല്. ഏഷം=രാവണി. ഞാൻ=രാവണപുത്രനായ ഇദ്ദേഹൻ.
- 899 ഭീഷിതാരി=ശത്രുക്കളെ ഭയപ്പെടുത്തുന്നവൻ.
- 903 കാണണമെന്നിട്ട്=കാണണമെന്നു വിചാരിച്ചിട്ട്. (പഴയ പ്രയോഗം.)
- 918 ആസ്ഥാനം=സഭയിൽ.
- 927 കിം=എന്ത്. പ്രയോജനം=കാര്യം.
- 939 തിലകർമ്മം=എളുക്കൊണ്ടുള്ള ക്രിയ. (ഉദകക്രിയ-ഉദകക്രിയയുടെ എളുക്കു വേണമല്ലോ.)
- 942 അനുവേലം=എപ്പോഴും.
- 944 ഫണിദഷ്ടൻ=പായ്ക്കു കടിച്ചവൻ.
- 949 വനസീമനി=കാട്ടിൽ.
- 968 അധിക്ഷേപം=ആക്ഷേപം. (നിന്ദിച്ചു പറയുക.)
- 976 വേദ...നിഷിദ്ധം=വേദങ്ങളിലും ശാസ്ത്രങ്ങളിലും വിരോധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്.
- 978 പാതകി=പാപി.
- 985 അസു=ആകട്ടെ.
- 994 അവശിഷ്ടം=ബാക്കി.
- 999 സമാധിബലം=ധ്യാനശക്തി. പാതിവ്രത്യപ്രഭാവം=പതിവ്രതാധർമ്മത്തിന്റെ മഹത്വം.
- 1000 വീതിഹോത്രൻ=അഗ്നി.
- 1004 ഫർമ്മം=മാളിക.
- 1006 രാജമാനങ്ങൾ=ശോഭിക്കുന്നവ. രാജീവേക്ഷണമാർ=സുന്ദരിമാർ. മന്ദിരരാജി=ഗൃഹസമൂഹം.
- 1007 മന്ത്രശാല=ആലോചനാമണ്ഡപം. മധുപാനശാല=മദ്യപാനഗൃഹം.
- 1008 ചാരതരങ്ങൾ=വളരെ ഭംഗിയുള്ളവ. ചന്ദനദ്രവവാടി=ചന്ദനമരത്തോട്ടം.

- 1010 ഭാജനങ്ങൾ = പാത്രങ്ങൾ.
- 1011 നൃത്തഗൃഹങ്ങൾ = ആട്ടത്തിനുള്ള ഗൃഹങ്ങൾ.
- 1012 ആയതങ്ങൾ = നീളമുള്ളവ. ആയതനങ്ങൾ = ഗൃഹങ്ങൾ.
പാകശാലകൾ = വെണ്ണപ്പുരകൾ.
- 1013 ലോകരമ്യങ്ങൾ = ലോകത്തിൽവെച്ചു മനോഹരങ്ങൾ.
- 1014 മഹാ...രാജി = വലിയ മാളികകളുടെ. ഹദേക...പംക്തി
കൾ = സ്വർണ്ണഗൃഹങ്ങളുടെ കൂട്ടങ്ങൾ.
- 1015 മദിരാഗൃഹങ്ങൾ = മദ്യശാലകൾ.
- 1018 ചേടിമാർ = ദാസികൾ.
- 1019 സുമവാടികൾ = പൂങ്കാവുകൾ. വിവിധാട്ടാലജാലം = പലവി
ധത്തിലുള്ള കൊത്തളങ്ങൾ.
- 1025 ശത്രു...കഥകൾ = ശത്രുവിന്റെ ഗൃഹം ദഹിച്ചു വർത്തമാന
ങ്ങൾ.
1026. യുദ്ധം = കടുത്തു ചെയ്തിച്ച നിറമായിട്ടുള്ളത്.
സുരവര...സിമനി = ആകാശത്തിൽ.
- 1027 അഗ്നിശിഖകൾ = തീജ്വാലകൾ.
- 1031 അർഗ്ഗാരം = ഉടൽ പകുതി.
- 1033 മന്യുരേ = തലയിൽ.
- 1035 ആശുശുക്ഷണിജ്വാലകൾ = തീജ്വാലകൾ.
- 1042 ജാലമാറ്റേണ = ജനമുവഴിയായി.
- 1050 ജാതവേദസ്സു = അഗ്നി.
- 1015 ജാതവേദം = ദിവ്യത്തോടെ. ഹാ! ഹത!...അസ്തി = അയ്യോ!
ഞാൻ ചത്തേ.
- 1052 ജ്ഞാതികൾ = സംബന്ധികൾ.
- 1055 പാതകി = പാപി.
- 1058 സാധുമാർഗ്ഗം = നല്ലമാർഗ്ഗം.
- 1066 കങ്കണഗണം = വളകൾ.
- 1069 സിംഹവിക്രമൻ = സിംഹത്തേപ്പോലെ ശൈശ്വമുള്ളവൻ.
- 1072 ഉൽക്കടതരം = അധികം ശക്തിയുള്ളത്. അത്യുദാരങ്ങൾ = വ
ളരെ വലിയവ.
- 1079 ഇന്ദ്ര...വീഥി = ഇന്ദ്രനീലരത്നങ്ങളേക്കൊണ്ടുള്ള മാളികകൾ.

- 1080 വഹ്നിധുമങ്ങൾ=തീപ്പുകൾ. ഇത്ര...പുരം=ഇത്രശതവായ
രാവണന്റെ പുരം.
- 1081 ഇത്രവാപങ്ങൾ=മഴവില്ലുകൾ. ഇത്രൻ തന്റെ ശതവായ
രാവണനോടു യുദ്ധത്തിനു വന്നിരിക്കുന്നുവോ എന്നു തോന്നും.
എന്നും ശ്ലേഷാമൃലകമായ ഗദ്യോൽപ്രേക്ഷ. സ്താടികം=സ്തടി
കമായം. ക്രീഡാശിഖരി=കളിക്കുന്ന്.
- 1082 ഹാടകാദ്രി=മഹാമരു. (മേരു സ്വർണ്ണമയമാണെന്നും കൈ
ലാസം വെള്ളിമയമാണെന്നും പ്രസിദ്ധം.) അഗ്നി സ്വർണ്ണവ
ർണ്ണവും, സ്തടികം വെള്ളിനിറവുമാകയാൽ ഇങ്ങിനെ ഉൽ
പ്രേക്ഷിച്ചതാണ്.
- 1083 സ്വപ്ലോകം=സ്വപ്തം.
- 1084 ശിഖകൾ=ജപാലകൾ.
- 1085 പല്ലവങ്ങൾ=തളിരുകൾ. സുമങ്ങൾ=പുഷ്പങ്ങൾ.
- 1087 ഗോപുരമുഖ്നി=ഗോപുരത്തിന്റെ മുകളിൽ.
- 1088 പുത്രവൈരിപുരം=സ്വപ്തം.
- 1089 ചിത്രദീപിക=ഭംഗിയുള്ള വിളക്ക്. (ഒരു ആകാശവിള
ക്കോ എന്നു തോന്നും. എന്നുൽപ്രേക്ഷ.)
- 1091 എഴുന്തർ ശതയോജന വിസ്താരം. [ഇതു മാതൃകാഗ്രന്ഥത്തിൽ
കണ്ടതു നേരേ പകർത്തിയതാണ്. ലങ്കക്ക് എഴുന്തർയോജ
ന വിസ്താരമെന്നാണു രാമായണത്തിൽ കാണുന്നത്. എഴു
ന്തർ ശതമാകുമ്പോൾ എഴുപതിനായിരമാകുമല്ലോ. ഇത്ര
വലിയ ഒരു തൊറു വൃൽപണനായ കവിക്ക് വരുവാനിട
യില്ല. അതു ഗ്രന്ഥമെഴുത്തുകാർ സൂക്ഷ്മക്കുറവുകൊണ്ടു വരു
ത്തിക്കൂട്ടിയതായിരിക്കാം. സ്വകപോലകല്പിതമായ തിരു
ത്തലിന് ഇവിടെ ഒരുങ്ങിയതുമില്ല.
- 1097 അനന്തങ്ങൾ=ആപത്തുകൾ.
- 1101 അവിവേകി=വകതിരിവില്ലാത്തവൻ.
- 1107 ശ്രുതി=ചെയ്തി. കളിക്കുവേ=തണക്കത്തക്കവണ്ണം.
- 1108 സുധ=അമൃതം. ആകാശഭാഷിതം=അശരീരിവാക്ക്.
- 1109 സ്വപദി=അപ്പോൾ.
- 1113 ഗഗനേവരവാക്കുകൾ=ആകാശഭാഷിതങ്ങൾ.

- 1114 ഗമനാശയൻ=അതിവൃദ്ധിമാൻ.
 1117 കസുമ...ഗാത്രീ=പുഷ്പംപാലെയുള്ള ദേവത്തോടുകൂടിയവൾ.
 1121 ധവൻ=ഭർത്താവ്.
 1122 ജനിതാദരം=ഉണ്ടായ ബഹുമാനത്തോടെ.
 1126 ഭിന്നനാഥതനയൻ=സൂര്യപുത്രൻ. (സുഗ്രീവൻ)
 1127 വിനയലവം=അല്പംപാലം അടക്കം.
 1128 വനചാരി=കാട്ടിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നത്.
 1129 ധനപൂർണ്ണ=ധനം നിറഞ്ഞത്.
 1130 ധനദാനജൻ=വൈശ്രവണന്റെ അനുജൻ.
 തനയ...ജനത്തോടെ=മക്കൾ, അനുജന്മാർ, ബന്ധുക്കൾ, ഇങ്ങനെയുള്ള ആളുകളോടുകൂടി.
 1131 ഹനനം=വധം.
 1134 സതി=സാധവീ. പ്രതിയാത്ര=വീണ്ടും യാത്ര.
 1135 കൃതകൃത്യൻ=ചെയ്യേണ്ടതു ചെയ്യുവൻ. (കൃതാർത്ഥൻ)
 നിവൃത്തിക്കു=മടങ്ങുക.
 1136 ജപലത്തു്=കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്.
 വാലാഗ്നി=വാലിലെ തീയ്ക്ക്.
 1137 സിന്ധുജലം=സമുദ്രത്തിലെ വെള്ളം.
 1138 ഉദയാഗ്രി=ഉദയപൂർവ്വതം.
 1143 ഹിക്കാനാദം=ഇക്കാരശബ്ദം.
 1144 ആരവം=ശബ്ദം.
 1145 മേഘഗർജ്ജിതം=ഇടിമുഴക്കം.
 1147 വാരിധിരവം=സമുദ്രത്തിന്റെ ശബ്ദം.
 1148 തീരസീമനി=കരയിൽ.
 1149 മതം=അഭിപ്രായം.
 1155 സൂക്ഷ്മം=ചെറുത്ത്. കാന്തി=ശോഭ.
 1156 ശാരദേന്ദു=ശരൽകാലത്തെ ചന്ദ്രൻ.
 1157 വാരി=ജലം. വാരിദം=മേഘം.
 1160 ശൃംഗസീമനി=കൊടുമുടിയിൽ.
 1163 അത്യാത്മ...പൂർവ്വകം=അത്യാദരവോടെ.
 1166 പരിഷ്കരിക്കു=ആലിംഗനം ചെയ്യുക.

- 1168 സ്തീതം=വലിയത്.
- 1169 വിക്രമപ്രകമം=വിക്രമത്തിന്റെ ആരംഭം.
- 1171 ഗന്ധവാ...ശ്യാതസ്സ്=ഹനുമാന്റെ വാക്കുകളാകുന്ന അതു തനിയുടെ ഭൃഷ്ട്.
- സന്തോഷ...മധ്യേ=സന്തോഷസമുദ്രത്തിന്റെ നടുവിൽ.
- 1173 ഭൂരികീർത്തി=വളരെ യശസ്സ്.
- 1174 ആശീവ്ചനങ്ങൾ=അനുഗ്രഹവാക്കുകൾ.
- 1178 പാടവം=സാമർത്ഥ്യം.
- ഉദ്യോഗം=ഉത്സാഹം. നദിക്കു=ശബ്ദിക്കുക.
- 1179 സുഭിനം. ഇദം=ഇന്നു നല്ല ദിവസമാകുന്നു.
- 1180 ഹൃദി=ഉള്ളിൽ. അഹംകാരം=അഭിമാനം.
- 1184 രധിതി=വേഗത്തിൽ.
- 1185 പവ്തകടകങ്ങൾ=മലപ്പാടുകൾ.
- 1186 പുരോളവി=മുമ്പിൽ.
- 1187 മതിമോദകരം=മനസ്സിനു സന്തോഷമുണ്ടാക്കുന്നത്.
- മധുകാനനം=മധുവനം.
- 1188 അതിശീതളം=വളരെ തണുപ്പുള്ളത്.
- അത്യന്തപാവനം=അധികം ശുദ്ധമായിട്ടുള്ളത്.
- സ്നേഹം...ഫലങ്ങൾ=തെളിഞ്ഞുനിൽക്കുന്ന തളിർ, പുഷ്പം, കായ് (പഴം) എന്നിവ.
- 1189 വട...സങ്കലം=പേരാൽ, കൂവളം, പിലാവ്, ചെറുനാരകം, തേന്മാവ് ഈ വക മരങ്ങൾ നിറഞ്ഞത്.
- 1191 ഉദ്വാത...ശോഭിതം=ചെറുകാരോട് ഇളകുന്ന ഇലകളോടുകൂടിയ വാഴത്തോളങ്ങളെക്കൊണ്ടു മനോഹരം.
- 1192 മധുമത്ത...മനോഹരം=തേൻ കുടിച്ചു മദിച്ചു വണ്ടുകളുടേയും, കുയിലുകളുടേയും മധുരശബ്ദങ്ങളാകുന്ന പാട്ടുകളെക്കൊണ്ടു മനോഹരം.
- 1193 കമലോല്പല...ജലാശയം=താമര, കരിങ്കുവളം, സൗഗന്ധികം മുതലായ പുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ടു ശോഭിച്ചവയും, തെളിഞ്ഞ വെള്ളമുള്ളവയുമായ പലതരം ജലാശയങ്ങളോടുകൂടിയത്.

- 1194 സുമ...സഞ്ചയം=പൂക്കളെക്കൊണ്ടും തളിരുകളെക്കൊണ്ടും ശോഭിച്ചതായ വള്ളിക്കുടിലുകളിൽ സുഖമായി ഇരിക്കുന്ന നീർക്കോഴികളോടുകൂടിയത്.
- 1196 ഫല...പാദപക്ഷം=കായം പൂവും നിറഞ്ഞ മരക്കൂട്ടം.
- 1201 വിലക്കുക=തടസ്സം ചെയ്യുക.
- 1206 ഭൂമപണ്ണിക്തികൾ=മരക്കൂട്ടങ്ങൾ. സുമസഞ്ചയം=പൂനിറ.
- 1207 തിമർക്കുക=പുളയ്ക്കുക.
- 1208 കലിതാദരം=ആദരവോടുകൂടി.
- 1211 ഉൽക്കടതരകോപം=വലിയ കോപം.
- 1219 ഭസ്മം=ശിക്ഷ.
- 1221 മസ്തകഭഞ്ജനം=തലയടയ്ക്കുക.
- 1225 ഹസ്ത...പ്രമരം=അടി, കടി, മാത് മുതലായ പ്രയോഗങ്ങൾ.
- 1230 ഭൂതരം=അതിവേഗം.
- 1234 സാനമാൻ=പയ്യതം.
- 1235 സാനം=നിരപ്പുപ്രദേശം. സാനജൻ=അനജനോടുകൂടിയവൻ.
- 1236 സാനമോദം=സന്തോഷത്തോടുകൂടി.
- 1237 സുര...ദാരി=സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ വാതിൽക്കൽ. ശിരിവരശൃംഗം=പയ്യതത്തിന്റെ കൊടുമുടി.
- 1238 ചാരു...പൂർണ്ണം=നല്ല പൂവും, കായം, ഇലയും നിറഞ്ഞത്.
- 1239 ദാരുവൃന്ദം=മരക്കൂട്ടം. നിബിഡം=ഇടതിങ്ങി.
- 1240 വിശ്വ...മൂലം=ലോകത്തിന്റെ സൃഷ്ടി, സ്ഥിതി, സംഹാരങ്ങൾക്കു കാരണം.
- 1243 അഗ്രശീലൻ=ഉത്തമമായ സ്വഭാവത്തോടുകൂടിയവൻ.
- 1244 ഇന്ദ്രനീല...ശോഭ=ഇന്ദ്രനീലരത്നംപോലെ നീലമായും മനോഹരമായും ഇടതിങ്ങിയതായും ഉള്ള ഒരു ശോഭ.
- 1246 വിഗ്രഹം=ശരീരം. അരുണ...ധരം=ചുവന്ന മേഘത്തിനു തുല്യമായ ജടയെ ധരിച്ചത്.
- 1247 ഹരിണാങ്ക...അഞ്ചുജം=ചന്ദ്രനോടു സദൃശമായ മുഖത്തോടുകൂടിയത്.
- കരുണാ...സൈനികം=ഭയകൊണ്ട് അലിവുള്ളതായ കടകുഷ്ഠാൽ വാനരസൈന്യത്തെ സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നത്.

- 1248 ശരദിന്ദു...സ്തിതം=ശരൽക്കാലത്തെ ചന്ദ്രനിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു
കുന്ന നിലാവുപോലെ മനോഹരമായ പുഞ്ചിരിയുള്ളത്.
- 1249 ദര...സ്ഥലം=ശംഖുപോലെ ശോഭിച്ചു കഴുത്തോടുകൂടിയത്.
നിജ...ധനുർവർഷം=തന്റെ കൈകളിൽ വില്ലും അമ്പും ധരിച്ചത്.
- 1250 പരിവീത...തടം=ചെമ്പിച്ച നിറത്തിലുള്ള പുതിയ മരവിരി
മനോഹരമായി ചുറ്റിയിരിക്കുന്ന ഭംഗിയുള്ള അരക്കെട്ടോടുകൂടിയത്.
- 1251 ശരണാഗത...സരോരുഹം=ശരണം പ്രാപിച്ചവരുടെ ദുഃഖം
തീർക്കുന്നതിന്നു സിദ്ധൗഷധമായ പാദപത്മത്തോടു കൂടിയത്.
- 1252 ഇതി=ഇപ്രകാരം.
- 1257 അനന്തരം=അതിവിശേഷമായിട്ടുള്ളത്.
- 1258 ഷനവാഹനൻ=മേഘമാകുന്ന വാഹനത്തോടുകൂടിയവൻ.
- 1259 തനുദാരണം=ദേഹം പിളർക്കുക.
- 1262 കിരണോജ്വലം=പ്രകോണ്ടു പ്രകാശിക്കുന്നത്.
- 1263 ജനകാത്മജാ...സുഖം=സീതയെ ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നപോ
ലെയുള്ള സുഖം.
- 1266 പരിണാമി=അധികം വിരിയുള്ളത്.

3 ഭൂരിവീര്യം=വളരെ ശൌര്യത്തോടെ. (കി. വി.)

4 ദക്ഷത=സാമർത്ഥ്യം.

9 സീതാ...ആത്മൻ=സീതാദേവിയുടെ വിധോഗമാകുന്ന വ്യാധിയാൽ പീഡിതൻ.

സീതാ...കുഷധം=സീതയുടെ സന്ദേശമാകുന്ന പ്രധാനമായ മരുന്ന്.

10 കല്പൻ=രോഗം ശമിച്ച സുഖം പ്രാപിച്ചവൻ.

11 അത്യുദാരൻ=ഏറ്റവും മഹാൻ.

13 ഹർഷകാരുണ്യം=സന്തോഷവും കരുണയും.

16 ഗാഢഗാഢം=മുറകെ മുറകെ.

രൂഢശോഭം=വളരെ ശോഭയോടെ.

ശുഭം.

PRINTED AT
THE MANGALODAYAM POWER PRESS,
TRICHUR.